Askola

TALOUSARVIO 2027

TALOUSSUUNNITELMA 2028–2029

Kunnanhallituksen ehdotus

Kunnanhallitus 4.11.2026

Kunnanvaltuusto 11.11.2026

SISÄLLYSLUETTELO

1. KUNNANJOHTAJAN KATSAUS 3
2. YLEISPERUSTELUT 5
2.1. ASKOLAN KUNNAN ORGANISAATIO 6
2.2. TALOUSARVIO- JA STRATEGIAPROSESSI 8
2.3. TOIMINTAYMPÄRISTÖ 10
2.4. TALOUDELLISET LÄHTÖKOHDAT ASKOLAN KUNNASSA VUODELLE 2027 13
2.5. SITOVUUS JA TÄYTÄNTÖÖNPANO-OHJEIDEN PÄÄPERIAATTEET 15
2.6. KUNNAN TALOUSMITTARIT 22
3. KÄYTTÖTALOUS 23
3.1. VALTUUSTOTASON SITOVAT TOIMINNAN JA TALOUDEN TAVOITTEET PALVELU- JA TEHTÄVÄALUEITTAIN 23
3.1.1. OSAAMINEN JA ELÄMÄNLAATU -PALVELUALUE 23
3.1.2. ELINYMPÄRISTÖ-PALVELUALUE 29
3.1.3. DEMOKRATIA JA TOIMIVUUS -PALVELUALUE 34
3.2. VAALIT -TEHTÄVÄALUE 38
3.3. TARKASTUSTOIMI -TEHTÄVÄALUE 39
4. KOHDERAHOITTEISEN TEHTÄVÄN KÄYTTÖTALOUS 41
4.1. VESI- JA VIEMÄRILAITOS -TASEYKSIKKÖ 41
4.1.1. RAHOITUSLASKELMA 42
4.2. KÄYTTÖTALOUS PALVELUALUEITTAIN, YHTEENVETO 43
5. TALOUSARVION MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIOIDEN YHTEENVETO 44
6. TULOSLASKELMAOSA 45
6.1. TULOSLASKELMA 48
6.2. VEROTULOT 49
6.3. VALTIONOSUUDET 51
7. INVESTOINTIOSA 52
7.1. INVESTOINTIOSAN 2027 PERUSTELUT 52
7.2. SITOVAT INVESTOINNIT VUODELLE 2027 52
8. RAHOITUSOSA 54
9. ASKOLAN KUNTAKONSERNI 57
9.1. ASKOLAN PUHTI OY 60
9.2. KIRNUJEN ASUNNOT OY 62
9.3. VEIKKO POHJANPELLON SÄÄTIÖ SR 63
10. KUNTAKONSERNIN RISKIENHALLINNAN, SISÄISEN VALVONNAN JA KONSERNIVALVONNAN PERUSTEET 65

1. KUNNANJOHTAJAN KATSAUS

Kunnanhallitukselle esitettävässä vuoden 2027 talousarvioehdotuksessa toimintatuottojen arvioidaan olevan yhteensä 4,0 miljoonaa euroa ja toimintakulujen 19,2 miljoonaa euroa. Toimintakate on 15,2 milj. euroa alijäämäinen. Verotuloiksi arvioidaan 13,2 milj. euroa ja valtionosuuksiksi 3,1 milj. euroa. Vuosikatteeksi muodostuu 1,2 miljoonaa euroa. Suunnitelman mukaisten poistojen jälkeen tilikauden tulokseksi arvioidaan 0,5 miljoonaa euroa alijäämää. Investointien kokonaismääräksi esitetään 1,0 milj. euroa. Investointiohjelma on valmisteltu kunnan taloudellinen kantokyky huomioon ottaen ja se noudattaa kunnanvaltuuston määrittelemää investointikattoa.

Talousarvioesitykseen sisältyvien tasapainottamistoimien ja säästötavoitteiden vaikutukseksi arvioidaan yhteensä noin 0,6 miljoonaa euroa vuonna 2027 käyttötaloudessa. Toimenpiteet kohdistuvat erityisesti henkilöstömenoihin, omaisuuserien arvonalentumisten hallintaan sekä muihin talouden tasapainottamista tukeviin ratkaisuihin. Investointiohjelman pitäminen 1,0 milj. euron tasolla tukee kunnan rahoitusasemaa ja hillitsee velkaantumista, vaikka sillä ei ole merkittävää suoraa vaikutusta vuoden 2027 käyttötalouden tulokseen.

Askolan kunnan talousarvio vuodelle 2027 laaditaan toimintaympäristössä, jossa kuntatalouden näkymät ovat erittäin haastavat. Askolan kunta on pyrkinyt ennakoimaan tulevia taloudellisia haasteita ja varautumaan niihin hyvissä ajoin. Askolan kunnanvaltuusto hyväksyi tulevaisuusohjelman talouden tasapainottamiseksi syyskuussa 2025. Vuoden 2025 tilinpäätös muodostui kunnalle odotettua vahvemmaksi. Hyvän tuloksen taustalla olivat määrätietoinen talouden seuranta, vastuullinen taloudenpito sekä useat ennakoivat ratkaisut, joiden tavoitteena oli kunnan taloudellisen kantokyvyn vahvistaminen tulevia vuosia varten. Tulevaisuusohjelman laatimisen yhteydessä tunnistettiin, että erityisesti vuodet 2027–2030 tulevat asettamaan kunnalle uusia taloudellisia paineita.

Kuntatalouden toimintaympäristöön vaikuttavat edelleen merkittävästi hyvinvointialueuudistuksen seuraukset. Askolan näkökulmasta vaikutukset näkyvät kahdella tavalla. Ensinnäkin uudistukseen liittyvät sote-siirtojen laskennalliset erät ovat vähentäneet kunnan tulopohjaa suhteellisesti enemmän kuin monissa muissa kunnissa. Tämä heikentää kunnan taloudellista liikkumavaraa tilanteessa, jossa käyttötalouden kustannuspaineet kasvavat muun muassa yleisen kustannustason kasvun ja kunnallisten palkkaratkaisujen vaikutusten seurauksena.

Toiseksi hyvinvointialueen tekemät palveluverkkoratkaisut vaikuttavat suoraan kunnan talouteen. Palveluiden keskittäminen ja toimintojen poistuminen Askolasta merkitsevät paitsi palvelujen saavutettavuuden muutoksia kuntalaisille myös kunnalle merkittäviä taloudellisia vaikutuksia. Palvelujen siirtyessä pois kunnasta menetetään samalla palvelujen järjestämiseen liittyviä vuokra- ja muita kiinteistötuloja, jotka ovat aiemmin tukeneet kunnan taloutta.

Askolan kunta kohtaa samalla tilanteen, joka koskettaa tällä hetkellä monia suomalaisia maaseutukuntia. Kunnan omistamien rakennusten käyttöaste laskee ja jotkin kiinteistöt käyvät kokonaan tarpeettomiksi toimintojen muuttuessa ja palveluverkon supistuessa. Kunnan tulee jatkaa tavoitteellisia toimia kiinteistökantansa sopeuttamiseksi muuttuneeseen tilanteeseen. Käytännössä tämä tarkoittaa tilatehokkuuden parantamista, tarpeettomiksi jäävien kiinteistöjen aktiivista myyntiä sekä kiinteistöriskien hallintaa pitkällä aikavälillä.

Kiinteistökannan rakennemuutokseen liittyy myös omaisuuserien arvostukseen kohdistuvia vaikutuksia. Osa kunnan omistamista rakennuksista ja muista omaisuuseristä ei enää vastaa niiden taseeseen merkittyä arvoa muuttuneessa tilanteessa. Tämän vuoksi kunnassa joudutaan tekemään omaisuuserien arvonalennuskirjauksia, jotka näkyvät suoraan käyttötaloudessa ja heikentävät kunnan tilikauden tulosta. Kyse on kirjanpidollisesti välttämättömistä ja taloudellista todellisuutta kuvaavista toimenpiteistä, jotka kasvattavat talousarvion alijäämää.

Vuoden 2027 kunnanjohtajan talousarvioehdotus sisältää tämän vuoksi useita talouden tasapainottamiseen tähtääviä toimenpiteitä. Tavoitteena on varmistaa, että kunnan talous säilyy kestävällä pohjalla myös muuttuvassa toimintaympäristössä. Talouden tasapainottaminen edellyttää sekä menojen kasvun hillitsemistä että kunnan omaisuuden, investointien ja henkilöstöresurssien tarkastelua kokonaisuutena. Samalla on kuitenkin huolehdittava siitä, että kunta kykenee jatkossakin järjestämään lakisääteiset palvelunsa laadukkaasti sekä tukemaan elinvoiman, asumisen ja yritystoiminnan kehittymistä.

Vaikeasta taloustilanteesta huolimatta Askolan kunta aikoo jatkaa vahvuuksiinsa panostamista. Vuoden 2027 aikana rakennetaan Askolan kuntaan uusi kuntastrategia, jonka avulla kunnanvaltuusto ohjaa kunnan tavoitteita, toimintaa ja tavoitteiden saavuttamista pitkällä aikavälillä. Askolassa jatketaan vuonna 2027 myös vastuullisten investointien toteutusta ja pidetään huolta investointikaton pysymisestä enintään määritellyssä 1 miljoonassa eurossa. Askolan vahvuuksia tässä ajassa ovat hyvä sijainti Itä-Uudenmaan alueella, yhteisöllinen ilmapiiri, turvalliset päiväkoti- ja kouluyhteisöt sekä sitoutuminen pitkäjänteiseen kuntakehittämiseen. Talousarvio 2027 rakentuu näiden vahvuuksien varaan. Kunnan on välttämätöntä sopeutua toimintaympäristön muutoksiin ja sopeuttaa samalla talouttaan turvatakseen palvelut ja taloudellisen kantokykynsä myös tulevina vuosina.

Luotan, että Askolassa katsotaan rohkeasti eteenpäin ja rakennetaan kestävä taloudellinen kantokyky myös tuleville vuosille yhdessä kunnan henkilöstön, päättäjien, asukkaiden, yritysten sekä yhteistyökumppaneiden kesken!

Askolassa 29.10.2026

Annu Räsänen
kunnanjohtaja

2. YLEISPERUSTELUT

STRATEGIAN TOTEUTUMINEN

Askolan kunnanvaltuusto 17.11.2025 kokouksessaan on päättänyt pitää 12.8.2024 hyväksytyn ”Askola – Uudenmaan Helmi” -kuntastrategian voimassa toistaiseksi. Päätöksen osana on määritelty kuntastrategian tarkistus kerran valtuustokauden 2025-2029 aikana.

Strategiassa on päätetty kunnan pitkän aikavälin visiosta ja arvoista. Strategian toimeenpano tapahtuu erityisesti vuosittaisilla talousarviotavoitteilla, jotka toimielimet määrittelevät talousarviokäsittelyn yhteydessä. Strategian toteutumista seurataan toimielinten määrittelemien toiminnallisten ja taloudellisten mittareiden mukaan. Mittareiden kehittymisestä raportoidaan tilinpäätöksessä. Strategian toimeenpanon onnistumista arvioidaan osavuosikatsauksissa, joissa valtuustolle raportoidaan mm. talousarviossa asetettujen tavoitteiden etenemisestä ja mahdollisista tuloksista.

Talousarviossa 2027 palvelu- ja tehtäväalueiden määrittelemät sitovat taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet esitetään sitovuustason mukaisesti.

ARVOT JA STRATEGIAN TAVOITTEET

Voimassa olevassa strategiassa olemme kuvanneet meidän kuntamme arvot:

- kestävyys
- osallisuus
- joustavuus
- turvallisuus
- positiivisuus
- rohkeus

Toteutamme kuntastrategiaa tavoitteiden kautta, jotka tukevat kuntalaisten hyvinvointia elämän eri vaiheissa sekä elinvoimana että hyvinvointina.

Elinvoiman tavoitteet:

- yritysmyönteisyys
- kestävä talous
- osallistava ja avoin toimintatapa

Hyvinvoinnin tavoitteet:

- ajanmukainen palveluverkko
- asukkaiden ja henkilöstön hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen
- turvallinen ja viihtyisä elinympäristö

Talousarviokirjassa määritellään palvelualueille toimenpiteitä, joilla vahvistetaan elinvoimaa ja hyvinvointia. Lisäksi määritellään vastuuhenkilö tavoitteiden toteuttamista ja sen seurantaa varten. Tilinpäätöksessä eri mittarein arvioidaan, onko vuoden aikana tavoitteet saavutettu.

TALOUSARVIOTAVOITTEET

Talousarviotavoitteiden laatiminen on keskeisin väline strategian toimeenpanon varmistamiseksi sekä toiminnan kehittämiseen liittyvien muutosten ja korjausliikkeiden toteuttamiseksi.

Kunnanvaltuusto asettaa ja seuraa strategisten tavoitteiden toteutumista. Tavoitteiden määrittely ja tarkentaminen toiminnan tasoiseksi tapahtuu kunnanhallituksen ja lautakuntien tavoitteiden avulla.

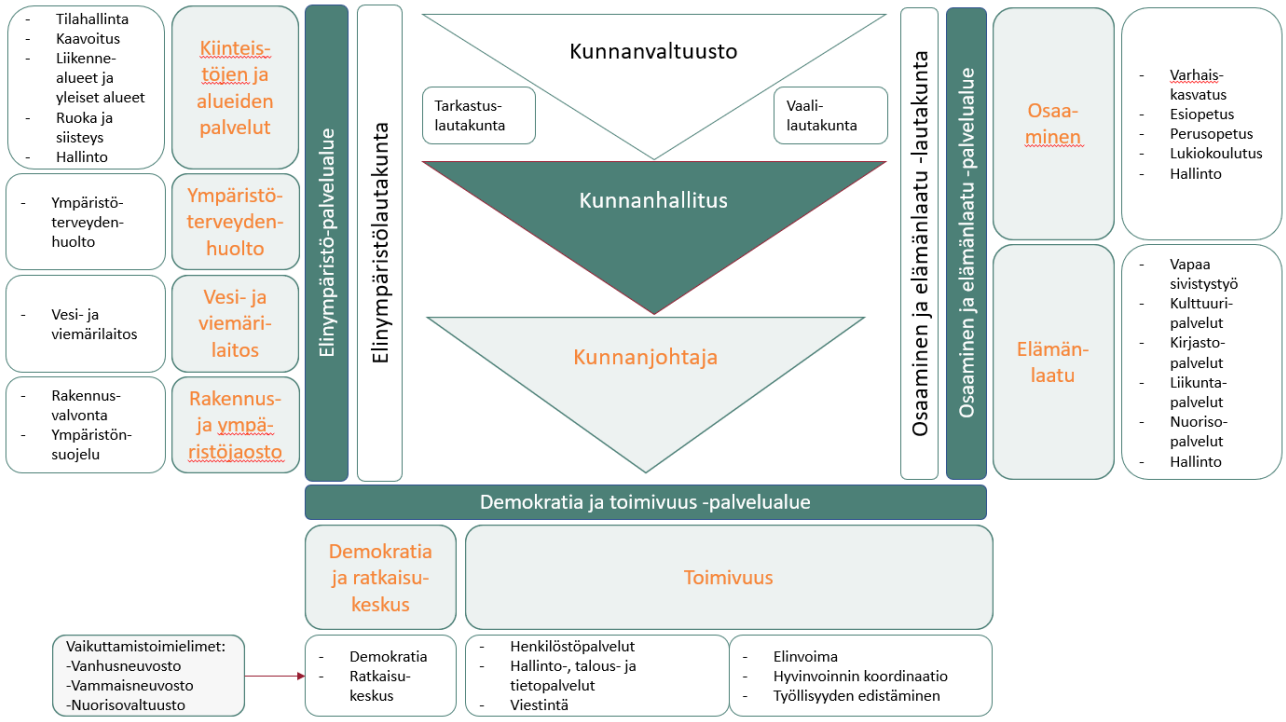
2.1. Askolan kunnan organisaatio

TALOUSARVIOHIERARKIA 2027

Talousarviohierarkia 2027 on talousarvion perusta. Talousarviohierarkia kuvaa mistä eri palvelualueista toimielin vastaa. Kuvattuna on mitkä eri tehtäväalueet muodostavat palvelualueet sekä mitkä eri vastuualueet muodostavat tehtäväalueet.

Kunnanvaltuustoon nähden sitovuustasot ovat palvelualuetaso ja tehtäväalueet. Toiminnalliset tavoitteet on määritelty palvelualuetasolla, kun taas taloudelliset tavoitteet on määritelty sitovaksi myös yksi taso alempana eli tehtäväalueet.

Toimielintaso eli lautakunnat vastaavat vastuualueiden tasosta ja laativat tälle tasolle toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet, toimenpiteet ja mittarit. Toimielin muodostaa näistä lautakuntatason toiminnallisista tavoitteista valtuustotason sitovat tavoitteet.

Sitovuustasot:

- toimielin		valkoinen laatikko
- palvelualue	valtuusto	tumma laatikko
- tehtäväalue	valtuusto	vaaleampi laatikko
- vastuualueet	lautakunta	valkoinen laatikko

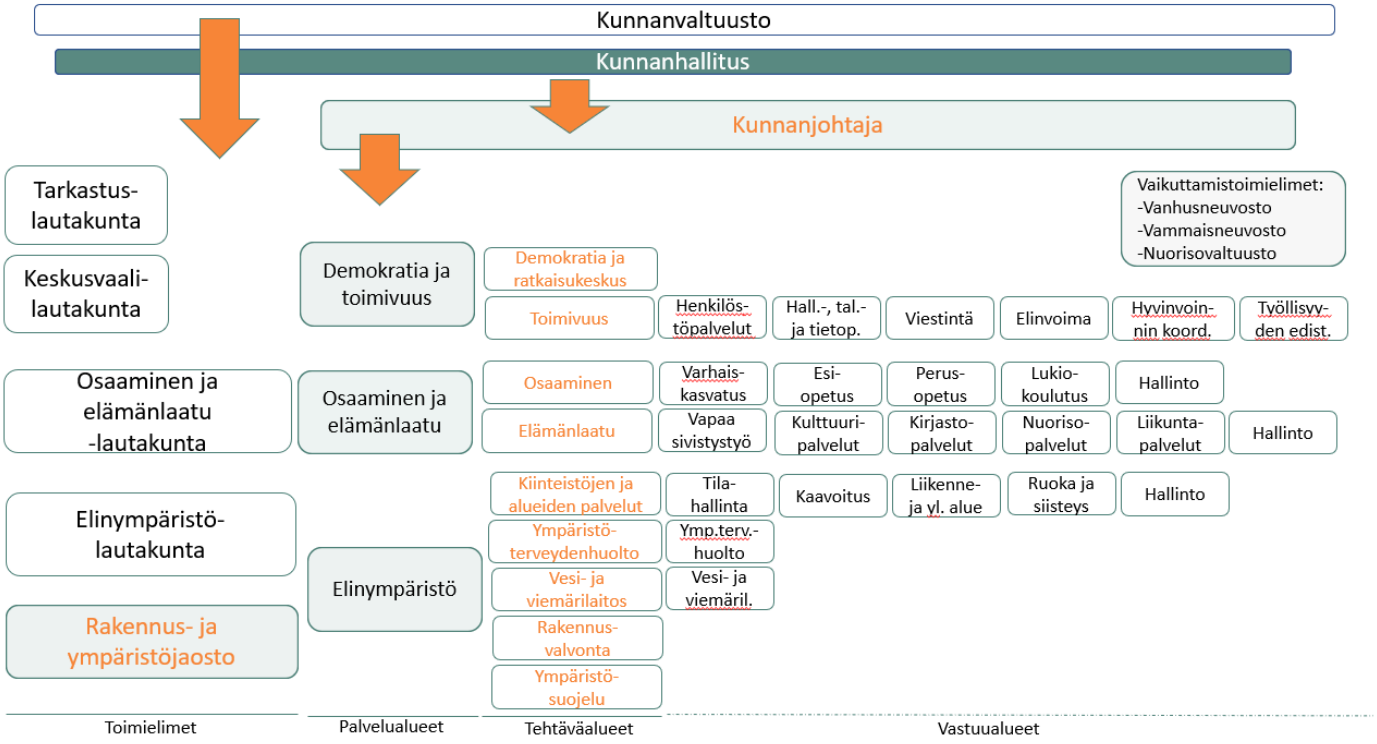
HALLINNOLLINEN ORGANISAATIO 2027

Hallinnollinen organisaatio kuvaa sitä mitkä eri tahot vastaavat eri toiminnoista.

Kunnanvaltuusto vastaa koko kunnan toiminnoista ja rakenteista. Kunnanvaltuusto valitsee kunnanhallituksen.

Kunnanhallituksen alaisuudessa toimii kunnanjohtaja sekä eri lautakunnat sekä henkilöstöjaosto ja vaikuttamistoimielimet.

Vaali- ja tarkastuslautakunta toimivat suoraan kunnanvaltuuston alaisuudessa.

2.2. Talousarvio- ja strategiaprosessi

Kunnan talousarvion laadintaa ohjaa Askolan kunnan kuntastrategia. Toiminnalliset tavoitteet on lautakuntatasoisesti johdettu strategiasta. Talousarviota ohjaa voimassa oleva kuntastrategia.

Kunnan budjetointiprosessi alkaa kunnanhallituksen hyväksymällä talousarvion suunnitteluohjeella, jossa on talousarvioraami ja talousarvion laadintaohjeet. Talousarvion suunnitteluohje ja talousarvioraami on hyväksytty kunnanhallituksessa 12.8.2026.

TALOUSARVIORAAMI 2027

Talousarvioraamin 2027 ulkoinen toimintakate palvelu- ja tehtäväalueittain on esitetty alla olevassa taulukossa. Taulukossa on myös muutos tilinpäätökseen 2024 verrattuna sekä kuluvan vuoden muutettuun talousarvioon. Raami on laadittu erittäin tiukaksi ja siinä on pyritty ottamaan huomioon tulevaisuusohjelman toimenpiteet talouden tasapainottamiseksi. Palvelualueet eivät saaneet talousarvioesityksiään raamin mukaiseen linjaukseen vuonna 2027.

TALOUSARVIORAAMI

Ta2027 RAAMI - Toimintakate	Tp2025	Muut. ta2026	Ta2027 raami	TA 2027	Muutos Tp-Ta Kj	Muutos MTa- Ta Kj
Palvelualue / Tehtäväalue						
Osaaminen ja elämänlaatu	**-9 222**	**-9 459**	**-9 250**	**-9 839**	**6,7 %**	**4,0 %**
Osaaminen	-8 393	-8 582	-8 390	-8 960	6,8 %	4,4 %
Elämänlaatu	-829	-878	-860	-880	6,1 %	0,2 %
Elinympäristö	**-2 335**	**-2 495**	**-2 400**	**-3 026**	**29,6 %**	**21,3 %**
Elinympäristö/hallinto	-70	-66	-66	-73	4,1 %	11,0 %
Kiinteistöjen ja al. palv.	-2 116	-2 273	-2 124	-2 764	30,6 %	21,6 %
Ympäristöterv.huolto	-93	-106	-110	-106	14,0 %	0,0 %
Vesi- ja viemärilaitos	33	81	20	43	29,8 %	-46,8 %
Rakennus- ja ymp. jaosto	-89	-131	-120	-126	41,5 %	-4,1 %
Demokratia ja toimivuus	**-2 242**	**-2 590**	**-2 600**	**-2 298**	**2,5 %**	**-11,3 %**
Demokratia ja ratkaisukeskus	-363	-437	-440	-148	-59,2 %	-66,1 %
Toimivuus	-1 879	-2 153	-2 160	-2 150	14,5 %	-0,1 %
Vaalit	**-10**	**0**	**-10**	**-10**	**0,0 %**	**0,0 %**
Tarkastustoimi	**-47**	**-60**	**-60**	**-61**	**30,1 %**	**1,0 %**
Toimintakate yhteensä	**-13 856**	**-14 605**	**-14 320**	**-15 235**	**10,0 %**	**4,3 %**

Talousarvioraami on sitovan toimintakatteen osalta 14,3 miljoonaa euroa. Kuluvan vuoden toimintakate muutetussa talousarviossa on 14,6 miljoonaa euroa ja tilinpäätöksessä 2025 toimintakate oli 13,9 miljoonaa euroa. Raamissa on tavoiteltu vuoden 2025 tasoa huomioituna vuoden 2026 alusta tullut työllisyysalueuudistus sekä työllisyysmaksuperusteiden muutokset ja niiden vaikutus kunnantalouteen (DeTo).

Rahoituslaskelman näkökulmasta toiminnan ja investointien rahavirta ei kata kokonaan lainanlyhennyksiä. Raamissa on investointien yhteismääräksi määritelty talouden tasapainotusohjelman mukaisesti yhden miljoonan euron investointikatto. Lyhennämme osaa lainoista nostamalla uutta lainaa. Lainakanta suunnitelman mukaan kuitenkin alenee noin 0,5 miljoonaa euroa. Rahoituslaskelman näkökulmasta vuosikate pitäisi asettua tasolle 1,5 miljoonaa euroa, joka kattaisi investoinnit sekä lainanlyhennykset.

TALOUSARVION LAADINTAPROSESSI 2027

Lautakunnat ovat tehneet talousarvioesityksensä syys-lokakuussa ja ovat antaneet ne kunnanjohtajalle 23.10. mennessä. Kunnanjohtajan esitys annetaan kunnanhallitukselle 29.10. Kunnanhallituksen esitys annetaan 4.11. olleen kokouksen käsittelyn jälkeen kunnanvaltuustolle talousarvioehdotuksena vuoden 2027 talousarviosta ja vuosien 2028-2029 taloussuunnitelmasta ja investoinneista 2027-2030. Kunnanvaltuusto käsittelee talousarviota 11.11.2026, jolloin valtuutetut voivat viimeistään esittää mahdolliset muutosesityksensä talousarvioon.

Valtuusto päättää tuloperusteet eli tulovero- ja kiinteistöprosentit 11.11.2026, jotka pitää vuosittain ilmoittaa Verohallinnolle 17.11. mennessä koskien seuraavaa vuotta. Tulopohjan taso on määritelty talousarvioon ennen talousarviokäsittelyä veroprosenttipäätöksien kohdalla.

Lautakunnat ja viranhaltijat tekevät valtuuston hyväksymän talousarvion pohjalta käyttösuunnitelmapäätökset viimeistään tammikuun 2027 aikana. Käyttösuunnitelma on sitovuustasoiltaan sama kuin valtuuston hyväksymä talousarvio, mutta kunnanhallitus ja lautakunnat voivat tehdä palvelualueillaan siihen tarkennuksia sitovuuserien sisällä.

Valtuuston hyväksymä talousarvio on raportoinnissa virallinen talousarvio. Tähän viralliseen talousarvioon voidaan tehdä talousarviovuoden aikana talousarviomuutoksia, joita voi olla lisämäärärahaesitys tai määrärahan alennusesitys tai määrärahasiirtoja sitovuustason välillä. Talousarviomuutoksista tulee esitys lautakunnilta tai kunnanhallitukselta ja valtuusto päättää talousarviomuutokset. Talousarviomuutokset raportoinnissa esitetään omalla rinnakkaisella sarakkeella ja yhteenlaskettuna virallisen talousarvion kanssa näistä muodostuu muutettu talousarvio. Muutettuun talousarvioon verrataan raportoinnissa aina toteumaa ja siitä muodostuu raportointiin toteumaprosentti sekä määrärahasta jäljellä oleva euromäärä.

TALOUSARVIOKIRJAN RAKENNE

Talousarviokirja sisältää kunnan valtuustoon nähden sitovat tavoitteet ja sitovat määrärahat toimialoittain (=ulkoinen toimintakate). Valtuustolle raportoidaan sitovien tavoitteiden ja määrärahojen toteumasta osavuosikatsauksien muodossa kolme kertaa vuodessa: kaksi osavuosikatsausta (30.4. ja 31.8.) ja tilinpäätös (31.12.).

Lautakuntaan nähden sitovat tavoitteet ja tehtäväaluekohtaiset määrärahat on raportoitu yhteen koottuna dokumenttina talousarviokirjan erillisenä liitteenä.

2.3. Toimintaympäristö

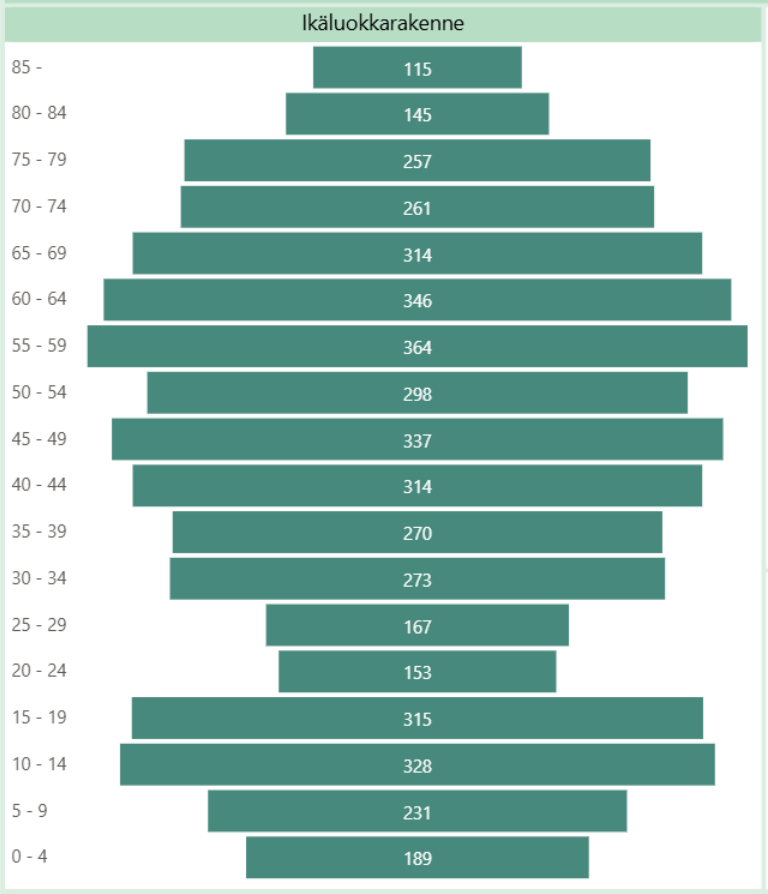
VÄESTÖ

Syyskuun 2026 lopun väkiluku Askolan kunnassa oli 4 627. Tilinpäätöshetkellä 2025 väkiluku oli 4 686 henkilöä. Väkiluvun muutos on 59 henkilöä.

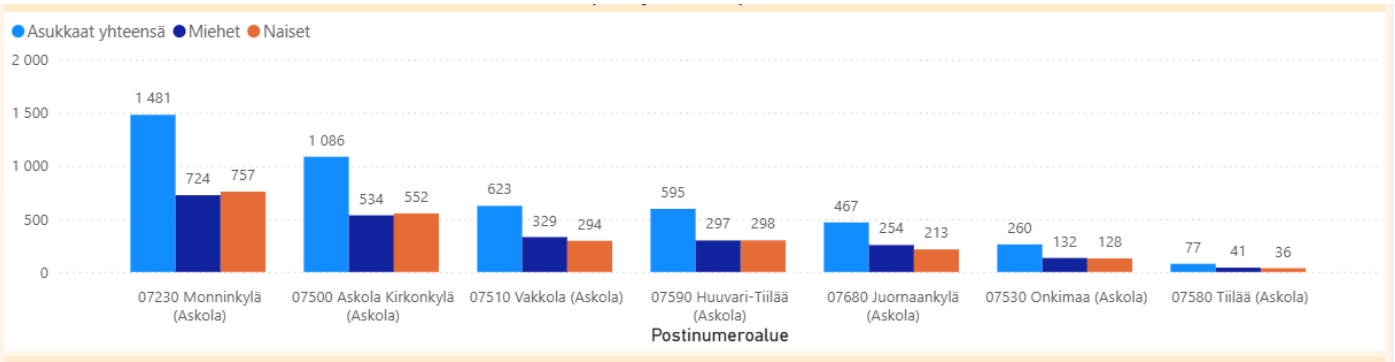
Väestöpyramidi kuvaa Askolan väestön ikärakenne vuonna 2025. Alle 15-vuotiaita on 17,4 %, 15 - 64 -vuotiaita 60,1 % ja yli 64-vuotiaita 22,4 %.

Vuonna 2025 väestön keski-ikä oli 44,6 vuotta. Vuotta aiemmin 44,5 vuotta. Väestöllinen huoltosuhde (=(lapset+vanhuuseläkeläiset)/työikäiset*100) oli 64,9, vuonna 2024 oli 65,5.

Askolan väestö vuonna 2024 on alla olevassa kuvassa tarkasteltu postinumeroalueittain. Kuvassa on esitetty, miten väestö jakaantuu sukupuolen mukaan. Tiedot ovat Tilastokeskuksen tietokannasta ja sen mukaan miten posti jakaa eri kylät eri postinumeroalueille.

VÄESTÖ ALUEITTAIN

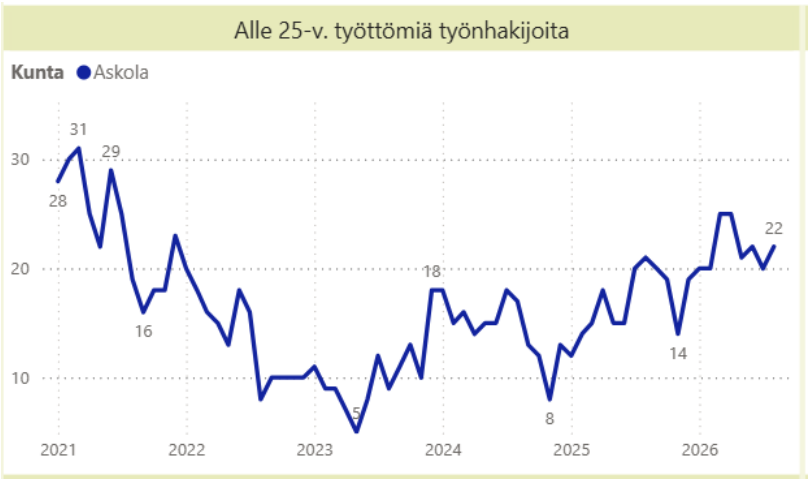

TYÖLLISYYS JA TYÖTTÖMYYS

Askolan kunnan työttömyysaste oli Työ- ja elinkeinoministeriön työnvälitystilaston mukaan elokuun 2026 lopussa 8,1 %, vuotta aiemmin vastaava luku 7,5 %.

Uudenmaan työttömyysaste oli 12,4 % (12,1 %) ja koko maan vastaava luku 12,0 % (11,5 %).

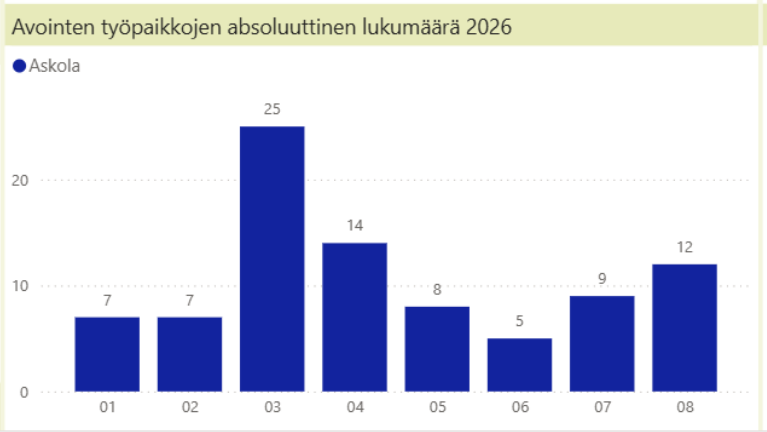
Alle 25-vuotiaita työttömiä Askolassa oli 22 henkilöä elokuun 2026 lopussa ja heidän osuutensa kaikista työttömistä työnhakijoista oli 11,6 %. Määrä on samalla tasolla vuoden 2025 samaan ajankohtaan verrattuna.

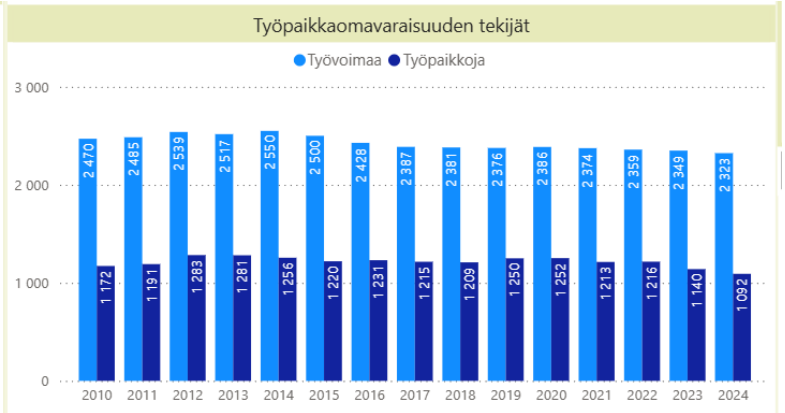
Pitkäaikaistyöttömiä oli elokuun 2026 lopussa 38,1 % (72 hlöä) kaikista Askolan kunnan työttömistä, joita oli 189 henkilöä. Vuonna 2025 elokuussa vastaava osuus oli 33,7 prosenttia. Pitkäaikaistyöttömien määrä on kasvanut 6 henkilöllä vuoden 2025 elokuuhun verrattuna.

AVOIMET TYÖPAIKAT

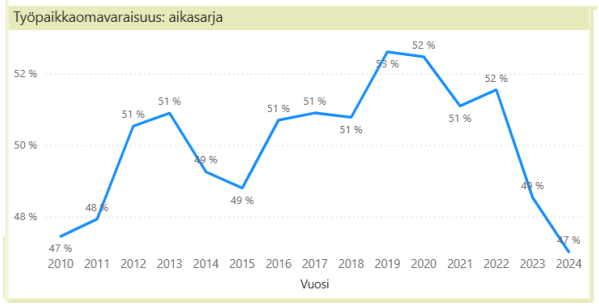
Vuonna 2026 avoimien työpaikkojen lukumäärät kuukausittain Askolassa

Askolassa työvoiman määrä vuosittain noin 2 300 henkilöä. Kuviossa on aikasarjana 2010-2024. Kunnan alueella olevien työpaikkojen määrä on keskimäärin noin 1 000.

Työpaikkaomavaraisuus on 47 % vuonna 2024

PENDELÖINTI

Pendelöinnillä (=sukkuloinnilla) tarkoitetaan työssäkäyntiä oman asuinalueen ulkopuolella. Tilastokeskuksen tilaston mukaan Askolan työssäkäyvästä väestöstä 69,7 % (1 511 henkilöä) vuonna 2024 on työskennellyt asuinkuntansa ulkopuolella.

	Yhteensä						
	Työlliset						
	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Askola							
Yhteensä							
Yhteensä	2 232	2 242	2 173	2 198	2 222	2 195	2 167
Asuinkuntansa ulkopuolella työssäkäyvät	1 509	1 505	1 443	1 484	1 479	1 487	1 511
Asuinkunnassaan työssäkäyvät	723	737	730	714	743	708	656

Omassa asuinkunnassaan työskenteli 30,3 prosenttia (656 henkilöä).

2.4. Taloudelliset lähtökohdat Askolan kunnassa vuodelle 2027

HENKILÖSTÖ

Vuoden 2027 talousarviossa henkilöstökulut ovat noin 11,5 miljoonaa euroa, joka vajaa 100 000 euroa enemmän kuin talousarviossa 2026. Henkilöstökulut ovat 0,8 prosenttia suuremmat kuin kuluvan vuoden talousarvio.Henkilöstökulut sisältävät 300 000 euron säästötavoitteen vuodelle 2027.

Talousarviossa 2027 on otettu huomioon työehtosopimusneuvotteluiden tuloksena neuvoteltu 2,8 % korotus 1.4.2027 alkaen.

Henkilöstökulut sisältävät palkat, eläkekulut ja sivukulut (sairaus-, työttömyys ja tapaturmavakuutusmaksut sekä talouden tuen maksu).

Henkilöstökulut on esitetty taulukossa talousarviovuoden 2026 organisaation mukaisena palvelu- ja tehtäväalueittain valtuuston sitovuustasoilla.

Henkilöstökulut, 1 000 €	Tp 2024	Tp 2025	Muut. ta 2026	Ta 2027	Muutos% ta27-Mta26
Palvelualue / tehtäväalue					
Demokratia ja toimivuus	**871,5**	**823,1**	**917,7**	**584,5**	**-36,3 %**
Demokratia ja ratkaisukeskus	281,7	241,2	268,7	-23,0	-108,6 %
Toimivuus	589,8	581,9	649,1	607,5	-6,4 %
Vaalit	**16,0**	**13,0**	**0,0**	**11,4**	**0,0 %**
Tarkastustoimi	**25,6**	**23,1**	**22,3**	**22,9**	**2,7 %**
Osaaminen ja elämänlaatu	**8 665,7**	**8 768,3**	**8 754,4**	**9 186,0**	**4,9 %**
Osaaminen	8 124,6	8 223,1	8 198,5	8 619,0	5,1 %
Elämänlaatu	541,1	545,1	556,0	567,0	2,0 %
Elinympäristö	**1 538,1**	**1 649,0**	**1 746,8**	**1 733,3**	**-0,8 %**
Kiinteistöjen ja alueiden palv.	901,2	1 041,5	1 098,3	1 106,1	0,7 %
Ympäristöterveydenhuolto	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0 %
Vesi-ja viemärilaitos	171,0	117,7	160,7	122,4	-23,8 %
Rakennus- ja ymp.jaosto	360,0	424,3	428,7	436,4	1,8 %
Hallinto	105,9	65,5	59,1	68,4	15,7 %
Yhteensä	**11 116,9**	**11 276,4**	**11 441,2**	**11 538,0**	**0,8 %**

Eläkekulut ja muut sivukulut on laskettu perustuen talousarvioon varattuihin palkkoihin. Talousarviossa 2027 sivukulujen laskennassa on käytetty seuraavia prosenttitietoja (suluissa vuosi 2026):

- työeläkevakuutusmaksu 17,10 %(17,30)
- sairausvakuutusmaksu 1,91 % (1,9)
- työttömyysvakuutusmaksu 1,15 % (1,3)
- tapaturmavakuutusmaksu 0,50 % (1,0)
- muut sivukulut 0,15 % (0,2)

HENKILÖTYÖVUODET PALVELU- JA TEHTÄVÄALUEITTAIN

Henkilötyövuodet on laskettu palvelu- ja tehtäväalueittain sen mukaan, miten talousarviossa on varattu henkilöstökulut. Laskennassa otetaan huomioon koko vuoden varaustilanne, eikä tarkastella yhden päivän tilannetta kuten henkilöstötilinpäätöksessä. **Kuluvan vuoden henkilöstössä tapahtuneita muutoksia ei tässä tilastossa kuluvalle vuodelle 2026 tiedoissa ole huomioitu.** Vertailukohteena on alkuperäisen talousarvion **2026 laadintahetken tiedot**.

Todelliset kuluvan vuoden henkilöstötyövuodet esitetään henkilöstötilinpäätöksessä, joka muodostetaan 31.12. tilanteen mukaisesti tilinpäätöksen yhteydessä.

HENKILÖTYÖVUODET

Laskennalliset henkilötyövuodet yhteensä	Ta 2023	Ta 2024	Ta 2025	Ta 2026	Ta 2027	Muutos
Palvelualue / tehtäväalue						
Demokratia ja toimivuus	**12,5**	**13,8**	**12,7**	**12,7**	**12,2**	**-4,5 %**
Demokratia ja ratk.keskus	1,4	2,6	2,2	2,2	2,7	23,3 %
Toimivuus	11,1	11,3	10,6	10,6	9,5	-10,1 %
Vaalit	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,5**	**0,0 %**
Tarkastustoimi	**0,0**	**0,2**	**0,2**	**0,2**	**0,3**	**40,0 %**
Osaaminen ja elämänlaatu	**168,5**	**180,6**	**177,1**	**177,1**	**158,6**	**-10,4 %**
Osaaminen	158,9	170,4	167,9	167,9	148,1	-11,8 %
Elämänlaatu	9,6	10,2	9,2	9,2	10,5	14,1 %
Elinympäristö	**32,9**	**35,0**	**37,5**	**37,5**	**33,2**	**-11,6 %**
Kiinteistöjen ja al. palv.	24,2	26,3	29,5	29,5	25,3	-14,4 %
Ympäristöterv.huolto	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0 %
Vesi-ja viemärilaitos	2,6	2,6	1,8	1,8	1,8	2,3 %
Rakennus- ja ymp.jaosto	6,1	6,1	6,2	6,2	6,1	-1,9 %
Yhteensä	**213,8**	**229,6**	**227,5**	**227,5**	**204,7**	**-10,0 %**

Talousarvio 2027 sisältää 300 000 euron säästötavoitteen henkilöstökuluihin koko kunnan tasolla. Säästötavoitteen kohdentuminen palvelualueille ratkeaa yhteistoimintaneuvotteluiden tuloksena vuoden 2027 aikana. Kohdistus vaatii talousarvion muutoksia vuoden 2027 aikana.

Esitetty säästötavoite on talousarviossa 2027 mukana koko kuntatasoisena Demokratia ja toimivuus –palvelualueen sitovassa toimintakatteessa euroissa. Henkilötyövuositaulukossa perustana olevaa henkilötyövuosisäästötavoitetta ei ole esitetty palvelualueille, koska säästötavoitteen kohdentuminen ratkeaa käytävien yhteistoimintaneuvottelujen tuloksena.

UUDET VIRAT JA TOIMET

Talousarviossa 2027 esitetään seuraavia muutoksia henkilöstöön:

Osaaminen ja elämänlaatu -palvelualueelle esitetään:

- opetuksen ja kasvatuksen asiantuntijan vakituinen toimi (lautakunnan esitys 1.1.2027 alkaen), toimen perustaminen ja täyttäminen ei ole mahdollista ennen yhteistoimintaneuvotteluiden toteutusta ja neuvottelutuloksen muodostumista ja päätöksentekoa.

Demokratia ja toimivuus -palvelualueelle esitetään:

- työvalmentajan toimen vakinaistaminen 1.1.2027 alkaen työllisyyspalvelut-vastuuyksikössä.
- määräaikaisen ja osa-aikaisen arkistojärjestelijän toimi kunnanhallituksen muu toiminta -vastuuyksikössä

MUUTOKSET VIROISSA JA TOIMISSA

Demokratia ja toimivuus -palvelualueelle esitetään:

- työvalmentajan toimen vakinaistaminen 1.1.2027 alkaen työllisyyspalvelut-vastuuyksikössä monen määräaikaisuuden jälkeen..

2.5. Sitovuus ja täytäntöönpano-ohjeiden pääperiaatteet

YLEISTÄ

Talousarvio sisältää kunnan strategian ja siitä johdetut toimialoittaiset valtuuston hyväksymät sitovat tavoitteet sekä euromääräiset resurssit eri toimialoille. Lautakunnat hyväksyvät lisäksi lautakuntatasoisia sitovia tavoitteita.

Kuntalain 110 § säätelee talousarvion käsittelyä, hyväksymistä, velvoittavuutta, sisältöä ja rakennetta sekä talousarvioperiaatteita.

Kunnan toiminnan ja taloudenhoidossa on noudatettava talousarviota. Talousarvio sitoo kunnan toimielimiä ja henkilöstöä sekä toimii myös sisäisen valvonnan välineenä. Talousarvioon tehtävistä muutoksista päättää valtuusto.

Kuntalain 110 §:n 3 momentin mukaan kunnan taloussuunnitelma pitää olla tasapainossa tai ylijäämäinen. Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamisesta seuraavan vuoden loppuun mennessä. Kunnan tulee taloussuunnitelmassa päättää yksilöidyt toimenpiteet, joilla alijäämä mainittuna ajanjaksona tullaan kattamaan. Kuntalain uudistuksen myötä alijäämän kattamisvelvollisuus koskee myös kuntayhtymiä.

Talousarvion tuloslaskelmaosa ja rahoitusosa toimivat ohjausvälineinä kunnan kokonaistaloudessa. Tuloslaskelmassa esitetään kokonaistalous jaettuna varsinaisen toiminnan menoihin ja tuloihin, verotuloihin, valtionosuuksiin, rahoituseriin ja suunnitelman mukaisiin poistoihin. Toiminnan menokehitys tulee sopeuttaa tuloerien kehitykseen. Rahoitusosa osoittaa miten kunnan varsinaisen toiminnan ja investointien menot tullaan rahoittamaan.

Talousarvion käyttötalousosa ja investointiosa toimivat toiminnan ohjauksen välineinä.

Tarkastuslautakunnan tehtävänä on valvoa talouden ja tavoitteiden toteutumista ja raportoida havainnoistaan.

MÄÄRÄRAHA, TULOARVIO, SISÄISET ERÄT, LASKENNALLISET ERÄT

Kuntalain mukaan talousarvioon otetaan tehtävien ja toiminnan tavoitteiden vaatimat määrärahat ja tuloarviot sekä talousarviossa osoitetaan, miten rahoitustarve katetaan. Määräraha on valtuuston toimielimelle/tulosalueelle antama euromäärältään ja käyttötarkoituksestaan rajattu valtuutus varojen käyttämiseen. Tuloarvio on valtuuston toimielimelle/ palvelualueelle asettama tulotavoite. Näiden erotus on toimintakate (nettomeno tai -tulo). Askolan kunnassa valtuustoon nähden sitovuus on **ulkoinen nettomäärä (=ulkoinen toimintakate)** eli budjetointi tehdään nettobudjetointina.

Määrärahan ulkopuolella ovat suunnitelman mukaiset poistot, sisäisen laskutuksen erät ja vyörytyserät.

Investointiosassa käsitellään poistonalaiset eli aktivoitavat hankintamenot. Lisäksi mahdolliset rahoitusosuudet investointeihin huomioidaan. Aktivoinnin raja on 20 000 euroa.

TALOUSARVION 2027 SITOVUUDET

Talousarvion 2027 valtuustoon nähden sitovat tavoitteet on esitetty talousarviokirjan alussa. Valtuuston hyväksymä sitova tavoite sitoo myös toimielimiä ja henkilöstöä samoin kuin määräraha. Palvelualueet asettavat myös lautakuntatasoisesti itselleen muitakin tavoitteita vastuualueittain.

Tavoitteet ovat osa talousarviota, jota kunnan toiminnassa ja talouden hoidossa noudatetaan. Tavoitteet pitää olla ajan tasalla myös määrärahojen muuttuessa. Tavoitteiden toteuttamista varten määritellään

toimenpiteet ja tavoitteiden onnistumista varten mittarit. Mittarit pitää olla määriteltynä konkreettisesti ja mittatavissa olevia. Lisäksi tavoitteiden toteuttamista varten on määritelty vastuuhenkilö.

Tunnusluvut kuvaavat toiminnan volyymia ja perustetta määrärahan tarpeelle. Tunnusluvut ovat pääasiassa mitattavia kohteita.

Käyttötalousosan määrärahojen ja tuloarvioiden yleissitovuus kunnanvaltuustoon nähden on palvelualueen ja tehtäväalueen ulkoinen toimintakate eli määrärahan ja tuloarvion erotus.

Tuloslaskelmaosassa sitovia eriä kunnanvaltuustoon nähden ovat verotulot, valtionosuudet sekä rahoituserien netto.

Investointiosassa sitovuus on määritelty investointimenojen ja -tulojen erotuksena investointityypeittäin. Lisäksi joitakin investointikohteita voidaan ottaa sitoviksi. Sitovien kohdalla raportointi tapahtuu kuukausittain kunnanhallitukselle ja lautakunnille.

Talousarviossa sisäiset erät eivät ole sitovia määrärahoja.

LAINANOTTOA KOSKEVAT RAJOITUKSET

Talousarvion hyväksymisen yhteydessä kunnanvaltuusto hyväksyy vieraan pääoman muutokset. Pääoman muutoksena ovat talousarviolainan määrät, jotka esitetään rahoituslaskelmassa. Talousarviolainat kilpailutetaan eri rahoituslaitoksien välillä.

Talousarviolainana nostettavat lainat voivat olla joko pitkäaikaista tai lyhytaikaista lainaa. Lyhytaikainen laina on pääsääntöisesti kuntatodistuslainaa.

Talousarviolainojen lyhennyserät ilmoitetaan myös rahoituslaskelmassa.

KÄYTTÖSUUNNITELMAT

Talousarviokirjassa tavoitteet ja toimintakatteet on esitetty sitovina palvelualueittain ja tehtäväalueittain. Käyttösuunnitelma laaditaan vastuualuetasoisena, jonka lautakunta hyväksyy.

Käyttösuunnitelman vastuualueiden yhteenlasketun toimintakatteen tulee vastata eurolleen valtuuston hyväksymää sitovaa tehtävä- ja palvelualueen toimintakatetta.

TILIVELVOLLISTEN MÄÄRITTELY

Tilivelvolliset määritellään kunkin talousarvion yhteydessä. Kuntalain tulkintateoksen (Harjula-Prättälä 2015 s. 821) mukaan tilivelvollisten hyväksyminen on valtuuston tehtävä.

Kuntalain 125 §:n mukaisesti tilivelvollinen on kunnan toimielimen jäsen ja kunnan palveluksessa oleva henkilö, joka toimii johtavassa tehtävässä tai sellaiseen rinnastettavissa vastuullisessa tehtävässä. Valtuutetut eivät ole tilivelvollisia, mutta kunnan muiden toimielinten jäsenet ovat.

Tilivelvollisuus ei lisää esimerkiksi viranhaltijalle mitään sellaista vastuuta, joka ei kuuluisi jo hänelle hänen asemansa perusteella esimiehenä, laskujen hyväksyjänä tai määrärahojen käytöstä päättävänä viranhaltijana. Jos päätöksentekovaltaa delegoidaan organisaatiossa alemmille tasoille, tilivelvolliset viranhaltijat eivät vapaudu alaistensa toimintaa koskevasta valvontavastuusta. Valvontavastuu koskee sekä toimintaa että taloutta.

Vuoden 2027 talousarvion osalta tilivelvolliset on määritelty seuraavassa taulukossa.

PALVELUALUE / TEHTÄVÄALUE / VASTUUALUE:	TILIVELVOLLINEN
Tarkastuslautakunta	kunnanjohtaja
Vaalit	hallintojohtaja
Demokratia ja toimivuus	kunnanjohtaja, hallintojohtaja
- tehtäväalueet	
Demokratia ja ratkaisukeskus	kunnanjohtaja
○ vastuualueet:	
Demokratia	kunnanjohtaja
Ratkaisukeskus	kunnanjohtaja
Toimivuus	hallintojohtaja, kunnanjohtaja
○ vastuualueet:	
Henkilöstöpalvelut	hallintojohtaja
Hallinto-, talous- ja toimistopalvelut	hallintojohtaja, kunnanjohtaja
Viestintä	hallintojohtaja
Elinvoima	kunnanjohtaja
Hyvinvoinnin koordinaatio	hallintojohtaja
Työllisyyden edistäminen	hallintojohtaja
Osaaminen ja elämänlaatu	**palvelual.joht., osaaminen ja elämänlaatu**
- tehtäväalueet	
Osaaminen	palvelualuejohtaja, osaaminen ja elämänlaatu
○ vastuualueet:	
Varhaiskasvatus	palvelualuejohtaja, osaaminen ja elämänlaatu
Esiopetus	palvelualuejohtaja, osaaminen ja elämänlaatu
Perusopetus	palvelualuejohtaja, osaaminen ja elämänlaatu
Lukiokoulutus	palvelualuejohtaja, osaaminen ja elämänlaatu
Hallinto	palvelualuejohtaja, osaaminen ja elämänlaatu
Elämänlaatu	
○ vastuualueet:	
Vapaa sivistystyö	palvelualuejohtaja, osaaminen ja elämänlaatu
Kulttuuripalvelut	kirjastonjohtaja
Kirjastopalvelut	kirjastonjohtaja
Nuorisopalvelut	nuorisosihteeri
Liikuntapalvelut	nuorisosihteeri
Hallinto	palvelualuejohtaja, osaaminen ja elämänlaatu
Elinympäristö	**palvelualuejohtaja, elinympäristö**
- tehtäväalueet	
Kiinteistöjen ja alueiden palvelut	palvelualuejohtaja, elinympäristö
○ vastuualueet:	
Tilahallinta	palvelualuejohtaja, elinympäristö
Kaavoitus	palvelualuejohtaja, elinympäristö
Liikenne- ja yleiset alueet	palvelualuejohtaja, elinympäristö
Ruoka ja siisteys	palvelualuejohtaja, elinympäristö
Ympäristöterveydenhuolto	palvelualuejohtaja, elinympäristö
Hallinto	palvelualuejohtaja, elinympäristö
○ vastuualueet:	
Ympäristöterveydenhuolto	palvelualuejohtaja, elinympäristö
Vesi- ja viemärilaitos	palvelualuejohtaja, elinympäristö
○ vastuualueet:	
Vesi- ja viemärilaitos	palvelualuejohtaja, elinympäristö
Rakennus- ja ympäristöjaosto	palvelualuejohtaja, elinympäristö
○ vastuualueet:	
Rakennusvalvonta	palvelualuejohtaja, elinympäristö
Ympäristönsuojelu	palvelualuejohtaja, elinympäristö

TALOUSARVIOMUUTOKSET

Sitovien erien muutoksista päättää kunnanvaltuusto talousarviovuoden aikana. Muutokset voivat olla määrärahaa, tuloarviota tai tavoitteita. Muutosta on haettava muutostarpeen tultua tietoon mm. osavuosikatsausten yhteydessä tai viimeistään vuoden lopulla niin, että kunnanvaltuusto pystyy vielä tilikauden aikana hyväksymään talousarviomuutokset. Toimielimen, jossa on useita vastuualueita, tulee etsiä ensin mahdollisuudet kattaa ylitystarve palvelualueen sisällä määrärahasiirtona.

Määrärahasiirroista sitovien palvelu- ja tehtäväalueiden välillä päättää kunnanvaltuusto. Esitykset määräraha-/tuloarviosiirroissa tulee olla selkeästi mainittuna palvelualue, tehtävä- ja vastuualue ja kustannuspaikat ym. tunnisteet, josta siirretään ja minne siirretään. Lisäksi esityksessä on oltava yksityiskohtainen meno-/tulotilikohtainen erittely muutoksen kirjaamista varten. Määrärahasiirtoja ei voi enää tehdä tilikauden jälkeen.

Lautakunnan sitovuustasojen sisällä tehtävät määrärahasiirrot (=käyttösuunnitelmamuutokset) talousarviovuoden aikana päättää käyttösuunnitelman hyväksynyt toimielin/viranhaltija tai lautakunta. On suositeltavaa tehdä käyttösuunnitelmamuutoksia, kun lautakunta havaitsee tarpeen.

TALOUTTA KOSKEVAT SÄÄNNÖT JA OHJEET

Kunnanvaltuusto on hyväksynyt hallintosäännön. Hyväksytyssä hallintosäännössä on kunnan taloudenhoitoa säätelevä osa II. Kunnan hallintosäännössä on yleiset ohjeet talousarvion täytäntöönpanosta, laskujen ja maksuasiakirjojen hyväksymisestä, talousarvion muutoksista, poistosuunnitelman hyväksymisestä, rahatoimen hoitamisesta, maksujen määräämisestä ja riskien hallinnasta.

ARVONLISÄVERO

Talousarvion laadintahetkellä on voimassa Verohallinnon ”Kuntien ja kuntayhtymien arvonlisävero-ohje A94/200/2016”.

Arvonlisäveron kannat ovat 25,5 %, 13,5 % ja 10 %. Lisäksi kunta saa laskennallisen 5 %:n palautuksen verottomista terveyden- ja sairaanhoitoon sekä sosiaalihuoltoon liittyvistä hankinnoista sekä tällaisen toiminnan harjoittajalle myönnetystä avustuksesta.

Kunnan toiminnat jakautuvat verolliseen ja verottomaan toimintaan. Merkittävä osa kuuluu verottomiin palveluihin. Arvonlisävero saadaan palautuksena verottomassa toiminnassa ja verollisessa toiminnassa arvonlisävero saadaan vähentää. Verollinen toiminnan myyntihintaan tulee lisätä verokannan mukainen arvonlisävero, joka tilitetään verottajalle.

Palvelualueiden määrärahat ja tuloarviot ovat talousarviossa ilman arvonlisäveroa.

Poikkeuksena verottomuuteen on edustusmenojen käsittely ja henkilökunnan lahjat. Edustusmenoihin ja lahjoihin sisältyvä arvonlisävero ei ole palautus- eikä vähennyskelpoinen, vaan meno käsitellään bruttoperusteisesti.

EDUSTUSMENOT

Tarjoilu- ym. laskut tulee varmentaa siten, että verottaja tai muu viranomainen voi niistä selkeästi todeta, onko kyseessä edustusmeno vai työtoimintaan liittyvä kulu. **Tositteessa tai sen liitteenä tulee näkyä tilaisuuden nimi ja tarkoitus** sekä tilaisuudessa läsnä olleet henkilöt joko nimeltä tai ryhmän nimenä. **Laskun hyväksyjän/ asiatarkastajan tulee merkitä tositteeseen, onko kyseessä edustus/työkokous.**

MERKKIPÄIVÄLAHJAT, MUISTAMINEN

Merkkipäivälahjoihin varatut määrärahat ovat keskitetysti talousarviossa henkilöstöpalvelut-vastuualueella, joka toimii demokratia ja toimivuus –palvelualueella. Eri vastuualueet eivät hanki itse merkkipäivälahjoja työntekijöille. Merkkipäivälahjojen hankinnassa noudatetaan voimassa olevaa merkkipäiväsääntöä.

VALTIONOSUUKSIEN LASKEMINEN

Rahoitusosan valtionosuudet jaetaan peruspalvelujen valtionosuuteen ja opetus- ja kulttuuritoimen muuhun valtionosuuteen. Nämä ovat yleiskatteisia tuloja varsinaisen toiminnan menojen kattamiseen.

Kunnan peruspalvelujen valtionosuuden laskemisen perusteina käytetään:

- yleisen osan määräytymisperusteita
- esi- ja perusopetuksen sekä yleisten kirjastojen laskennallisia kustannuksia
- taiteen perusopetuksen ja yleisen kulttuuritoimen määräytymisperusteita
- erityisen harvan asutuksen, saaristokunnan sekä saamelaisten kotiseutualueen kunnan lisäosien määräytymisperusteita

Osana kunnan peruspalvelujen valtionosuutta otetaan huomioon myös laskennallisiin verotuloihin perustuva valtionosuuden tasaus.

Opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuus sisältää mm. koulujen, lukioiden, ammatillisten koulujen, liikunnan, kulttuuritoimen ja nuorisotyön valtionosuudet.

Valtionosuuden tarkistaminen ja oikaisuvaatimuksen tekeminen yleiskatteisissa valtionosuuksissa kuuluu kunnanhallitukselle.

ERILAISET VALTIONAVUSTUKSET HANKKEISIIN JA PROJEKTEIHIN

Erilliset valtionavustukset palvelualueilla erilaisiin hankkeisiin ja projekteihin (=käyttötalouden hankkeet) kirjataan ko. palvelualueen tuloksi, jolloin tuloja käytetään toimintamenojen katteeksi. Talousarvion laadinnassa pitää kiinnittää huomiota, että hankkeille budjetoidaan sekä tulot että menot.

Investoinneissa valtionavustus kirjataan ko. hankkeen rahoitusosuudeksi jaksotettuna investointien toteutumisen mukaan.

HANKESEURANTA

Palvelualueiden on pidettävä luetteloa hankkeista, joihin saadaan ulkopuolista rahoitusta.

Hankeseurantaa varten avataan oma kustannuspaikka ym. tunnisteet kirjanpitoon. Kustannuspaikan avauksen yhteydessä toimitetaan talouspalveluihin kopio hankepäätöksestä. Taloushallintoon toimitetaan myös hakulomakkeen tiedot. Hankerahahakemukseen pitää laittaa myös taloudesta vastaavan henkilön tiedot.

Toteutuneen hankkeen raportoinnista vastaa palvelualue.

SISÄINEN LASKENTA

Sisäisen laskutuksen tavoitteena on kustannusten kohdentaminen aiheuttamisperiaatteen mukaan. Sisäisenä laskutuksena tehdään: sisäinen vuokra, sisäinen siivous, sisäinen vesilaskutus, sisäinen ruokahuolto ja sisäinen henkilöstöpalvelu. Kaikki sellaiset sisäiset erät, joilla on selkeä jakoperuste, voidaan kohdentaa sisäisellä laskutuksella.

Sisäisessä myynnissä ei saa muodostua katetta.

Sisäinen vuokra muodostuu kiinteistön kulut jakamalla käyttäjien käytössä olevien neliömäärien suhteessa. Sisäinen siivous jaetaan samoilla neliömäärillä mitä käytetään sis. vuokralaskutukseen.

Sisäisiä eriä muodostuu myös vyöryttämällä palvelu- tai tehtäväalueen hallintokuluja palvelualueen eri kustannuspaikoille. Näin hallintokulut jakaantuvat eri vastuualueille niiden aiheuttamisperiaatteen mukaisesti ja kohdistuvat vastuualueen tuloihin ja menoihin.

Vyörytyksiä käytetään mm. hallinnon, taloushallinnon ja ICT-palveluiden kuluissa. Vyörytykset kohdistetaan pääasiassa toimintakulujen suhteessa.

TALOUSARVION SEURANTA JA RAPORTOINTI

Kunnan toiminnassa ja talouden hoidossa on noudatettava kunnanvaltuuston hyväksymää talousarviota. Talousarvion ja tavoitteiden seuranta tulee olla jatkuvaa sekä se on osa toiminnan ja talouden ohjausta johtamisesta.

Kuntakonsernin tytäryhteisöjen tulee raportoida toiminnastaan ja talouden kehittymisestä kunnanvaltuustolle 30.4. ja 31.8. ajankohdissa osavuosikatsauksena sekä tilinpäätöksessä. Katsauksissa informoidaan toimialan olennaista tapahtumista sekä selvitetään tavoitteiden, tunnuslukujen ja talousarvion toteutumisesta.

Merkittävistä poikkeamista tulee erikseen tehdä selvitys ja raportoida niistä korjaustoimenpiteistä, joihin ryhdytään talousarviossa pysymiseksi ja erityisesti selvittää ylitysuhan kohteena olevat toiminnat, ylitysten syyt ja mahdollisuudet päästä talousarvioon tai vähentää ylityksen määrä.

SITOVIEN TAVOITTEIDEN RAPORTOINTI (=OSAVUOSIKATSAUKSET)

Ensimmäinen osavuosikatsaus on ajalta 1.1. - 30.4. joka sisältää tilinpäätösennusteen ja sanallisen arvion sitovien tavoitteiden toteutumisesta.

Toinen osavuosikatsaus laaditaan ajalta 1.1. - 31.8.

Kolmas osavuosikatsaus, joka on vuoden viimeinen ja on yhtä kuin toimintakertomus, laaditaan koko vuoden toiminnasta eli tilinpäätöksen yhteydessä.

Osavuosikatsausten lisäksi taloushallinto raportoi kunnanhallitukselle ja -valtuustolle myös muina kuukausina talouden toteutumista ja olennaisia tapahtumia.

Raportointiaikataulu:

Kunnanvaltuustolle:

- osavuosikatsaus I (sis. tilinpäätösennusteen) ajalta 1.1. - 30.4.
- tilinpäätösennuste 30.6. tilanteen mukaan
- osavuosikatsaus II (sis. tilinpäätösennusteen) ajalta 1.1. - 31.8.
- tilinpäätös ajalta 1.1. - 31.12.

Kunnanhallitukselle:

- kuukausiraportointi talouden osalta ja olennaiset tapahtumat
- ennuste mahd. ylityksistä/alituksista, kun havaittu

Lautakunnille:

- kuukausiraportointi talouden osalta ja olennaiset tapahtumat
- ennuste mahdollisista ylityksistä/alituksista kun havaittu
- ohjeistus käyttösuunnitelmamuutoksiin, kun havaitaan lautakunnan sitovuustasojen sisällä ylitys-/alituspaineita

Lautakuntien kuukausiraportointiin sekä osavuosiraportointia varten otetaan käyttöön yhteiset pohjat, joilla raportointia tehdään. Raportointi tehdään raportointiohjelmalla, jossa yhteiset pohjat.

KUNTATIETORAPORTOINTI

Kuntatietoraportointi, jossa raportointivelvollisuus perustuu lakiin ja asetukseen, tehdään valtionhallinnon määrittelemän aikataulun mukaisesti. Raportointi perustuu Kuntien ja kuntayhtymien automatisoidun talousraportoinnin käsikirjaan (AURA). Raportointi perustuu määrittelyihin ja tarkkoihin sitoviin aikatauluihin.

Raportointia pyritään tekemään niin paljon automaattisesti suoraan kirjanpidosta kuin mahdollista. Kirjaussuunnitelma ja päivitetyt ohjelmistot ovat edellytys.

Kuntatietoraportointia tehdään seuraavan aikataulun mukaisesti:

- talousarviotiedot (KTAS) tilinpäätösvuodelta on raportoitava 15.1. mennessä
- neljännesvuosiraportointi (KKNR+KLTR+ KTPE) ajalta 31.3. + 30.6.(sis. tilinpäätös-ennusteen) + 30.9 tehdään raportointikuukauden seuraavan kuukauden loppuun mennessä
- palveluluokittaiset ja sektorikohtaiset raportit (KKTPP) tilinpäätösvuodelta on raportoitava 31.5. mennessä
- konserniyhtiöiden tietojen raportti (TOLT-A + TOLT-B) 31.12. mennessä
- tilinpäätösarvioraportti (KKTPA+KLTPA) tilinpäätösvuodelta on annettava 25.1. mennessä
- tilinpäätösraportointi (KKOTR, KKTR) tilinpäätösvuodelta on tehtävä 15.4. mennessä
- muita tilinpäätöksen taloustietoja (KKYTT) tilinpäätösvuodelta on annettava 31.5. mennessä
- esi-, perus- ja lukio-opetuksen talous- ja toimintatiedot (TOTT) tilinpäätösvuodelta on raportoitava 31.5. mennessä.

2.6. Kunnan talousmittarit

Talousmittarit	Toteutuneet vuodet						Kuluva ja tulevat vuodet			
	2020	2021	2022	2023	2024	2025	MTa2026	Ta2027	Ts2028	Ts2029
Tuloveroprosentti	21,50	21,50	21,50	8,86	8,90	9,20	9,20	9,20	9,20	9,20
0,1 % muutos tuloveroprosentissa							noin 120 000 euroa			
Vuosikate/poistot, % Hyvä > 100 % Tyydyttävä 80 % - 100 % Heikko < 80 %	192,6 %	197,2 %	158,3 %	133,4 %	65,8 %	106,5 %	102,0 %	74,1 %	55,7 %	52,7 %
Investointien tulorahoitus, % Hyvä > 100 % Tyydyttävä 80 % - 100 % Heikko < 80 %	121,2 %	247,5 %	286,8 %	168,7 %	24,7 %	52,3 %	162,6 %	125,3 %	93,0 %	88,0 %
Omavaraisuusaste, % Hyvä > 70 % Tyydyttävä 50 % - 70 % Heikko < 50 %	33,3 %	36,0 %	39,3 %	42,6 %	35,9 %	35,2 %	40,7 %	40,7 %	41,7 %	41,8 %
Kunnan lainakanta, €/asukas Hyvä < maan keskiarvo, 3 547 € Tyydyttävä 3 381 - 7 000 Heikko > 7 000 €	5 117	4 843	4 342	4 006	4 944	5 304	5 725	5 238	5 238	5 227
Suhteellinen velkaantuneisuus Mitä pienempi tunnusluvun arvo, tulorahoitus riittää velan takaisinmaksuun Hyvä < 50, tyydyttävä 50-80, heikko >80	81,3 %	78,4 %	68,1 %	111,3 %	139,4 %	138,8 %	135,7 %	136,0 %	136,2 %	136,3 %
Taseen yli-/alijäämä, 1 000 € Hyvä > 0 Heikko < 0	4 631	6 101	6 993	7 498	6 894	7 049	7 081	6 614	5 874	5 134
Laskennallinen lainanhoitokate, % Hyvä lainanhoitokyky > yli 2 Tyydyttävä 1 - 2 Heikko < 1	2,4	0,8	0,9	0,5	0,5	0,9	0,9	0,4	0,6	0,6
Toim. ja investointien rahavirta, 1 000 € Hyvä > 1,4 milj. kattaa lainanlyhennykset Tyydyttävä 0 - 1,4 milj Heikko < 0, edellyttää lisälainaa	693	1 923	1 593	835	-3 537	-2 333	626	255	-70	-120

Hyvä = vihreä, tyydyttävä = keltainen, heikko = punainen

Toimintatuotot / toimintakulut, % - kuinka paljon toimintamenoja saadaan katettua toimintatuotoilla	13,4 %	16,1 %	14,8 %	23,3 %	22,2 %	23,6 %	19,6 %	20,7 %	19,1 %	19,1 %
Toimintakulujen muutos edelliseen vuoteen, %	0,9 %	5,2 %	5,3 %	-49,1 %	2,1 %	3,1 %	-3,3 %	1,7 %	0,7 %	0,0 %
Asukasmäärä	4 885	4 847	4 767	4 700	4 651	4 686	4 700	4 650	4 650	4 650
	2020	2021	2022	2023	2024	2025	MTa2026	Ta2027	Ts2028	Ts2029
	Toteutuneet vuodet						Kuluva ja tulevat vuodet			

3. KÄYTTÖTALOUS

3.1. Valtuustotason sitovat toiminnan ja talouden tavoitteet palvelu- ja tehtäväalueittain

3.1.1. Osaaminen ja elämänlaatu -palvelualue

OSAAMINEN JA ELÄMÄNLAATU -PALVELUALUE, ULKOISET ERÄT

	TP 2025	TA 2026	M 2026	TA+M 2026	01–08 2026	TA 2027 Kh-ehdotus	TS 2028	TS 2029
Toimintatuotot								
Myyntituotot	1 258 614	1 154 480	75 000	1 229 480	697 027	1 335 370	1 219 865	1 219 865
Maksutuotot	242 866	211 000	0	211 000	143 458	186 900	208 900	208 900
Tuet ja avustukset	203 709	119 750	0	119 750	140 160	154 650	87 248	87 248
Muut toiminta-tuotot	3 904	0	0	0	750	500	500	500
Toimintatuotot yht.	**1 709 094**	**1 485 230**	**75 000**	**1 560 230**	**981 395**	**1 677 420**	**1 516 513**	**1 516 513**
Toimintakulut								
Henkilöstökulut	-8 768 278	-8 754 440	0	-8 754 440	-5 934 441	-9 185 920	-9 144 727	-9 182 624
Palvelujen ostot	-1 540 832	-1 527 490	15 000	-1 512 490	-924 960	-1 617 645	-1 619 240	-1 619 240
Aineet, tarv. ja tav.	-335 959	-387 950	0	-387 950	-226 012	-359 040	-359 035	-359 035
Avustukset	-198 808	-246 140	0	-246 140	-162 822	-246 140	-246 140	-246 140
Muut toimintaku-lut	-87 231	-118 580	0	-118 580	-56 317	-108 180	-108 180	-108 180
Toimintakulut yht.	**-10 931 107**	**-11 034 600**	**15 000**	**-11 019 600**	**-7 304 552**	**-11 516 920**	**-11 477 322**	**-11 515 219**
Toimintakate	**-9 222 013**	**-9 549 370**	**90 000**	**-9 459 370**	**-6 323 157**	**-9 839 500**	**-9 960 809**	**-9 998 706**
Poistot ja arv.alent.	-256 434	-173 540	0	-173 540	-126 368	-127 965		
Yhteensä	**-9 478 447**	**-9 722 910**	**90 000**	**-9 632 910**	**-6 449 525**	**-9 967 465**		

TOIMINNAN KUVAUS

Osaaminen ja elämänlaatu –palvelualue tarjoaa kuntalaisille hyvinvointipalveluita, edellytykset hyvään ja aktiiviseen elämään, mahdollisuudet elinikäiseen oppimiseen ja itsensä kehittämiseen.

Osaaminen ja elämänlaatu -palvelualue järjestää lakisääteiset palvelut:

- varhaiskasvatus
- esiopetus
- perusopetus
- lukiokoulutus
- kulttuuri- ja kirjastopalvelut
- liikunta- ja nuorisopalvelut.

Kunta saa näihin toimintoihin valtionosuutta.

Perusopetuspalveluihin sisältyy koululaisten iltapäivätoiminta. Lisäksi palveluja ovat hallinto- ja vapaan sivistyksen palvelut, jotka sisältävät taiteen perusopetusta (musiikki, kuvataide) sekä Porvoon kanssa sopimuspohjaisesti järjestetyt kansalaisopistopalvelut.

TOIMINNAN PAINOPISTEET JA KESKEISET MUUTOSTEKIJÄT

Kunnanhallitus päätti kokouksessaan 12.08.2026 § 147 vuoden 2027 talousarvioraamin ja talousarvion suunnitteluohjeen kunnan toimielinten talousarvion valmistelun lähtökohdaksi § 145 päätöksien vaikutukset

huomioiden. Palvelualueen raami on 9 250 t €, josta osaaminen-tehtäväalue 8 390 t € ja elämänlaatu-tehtäväalue 860 t €.

Palvelualueen toimintakate talousarviossa 2027 on 9 839 500 €, josta osaaminen-tehtäväalue 8 959 985 € ja elämänlaatu-tehtäväalue 879 515 €.

Palvelualue ylittää esityksessään talousarvioraamin toimintakatteen 589 500 €, josta osaaminen-tehtäväalue 569 985 € ja elämänlaatu-tehtäväalue 19 515 €.

Osaaminen-tehtäväalue

Toimintatuotot (TA2027 1,58 M€) kasvaa n. 97 t € (TA2026 1,483 M€). Toimintakulut (TA2027 10,54 M€) kasvaa n. 474 t € (TA2026 10,06 M€).

Elämänlaatu-tehtäväalue

Toimintatuotot (TA2027 98 750 €) kasvaa 21 500 € (TA2026 77 250 €). Toimintakulut (TA2027 0,98 M€) kasvaa n. 24 t € (TA2026 0,96 M€).

Asetettu raami vastaa palvelualueen TP2025 tasoa (9 221 963 €). Valtakunnalliset palkankorotukset vuoden 2026 aikana ovat n. 2,87% (n. 252 000 €) sekä vuoden 2027 aikana 2,8% (n. 275 000 €), yhteensä n. 527 t€. Vuoden 2026 muutetun talousarvion toimintakate on 9 459 370 €, johon verrattuna TA2027 kasvaa n. 380 t€.

Varhaiskasvatuksessa olevien 0-3 -vuotiaiden lasten määrä on nouseva, joka heijastuu henkilöstökuluihin. Varhaiskasvatuksen henkilöstökustannukset kasvavat n. 268 000 €, joka sisältää sekä sopimuskorotukset että palvelutarpeen kasvun. Lisäksi maksutuotot alenevat n. 32 000 €. Ostopalvelut muilta kunnilta (ruotsinkieliset) kasvaa n. 23 000 €.

Lukion henkilöstökulut kasvavat n. 109 000 €, joka muodostuu pääsääntöisesti sopimuskorotuksista sekä oppimisen tuen lakimuutosten toimenpiteistä.

TA2027 valmistelussa on haettu säästöjä verrattuna vuoden 2026 talousarvioon vastuualueiden menokohdista palvelujen ostot, muut toimintakulut sekä aineet, tarvikkeet ja tavarat yhteensä n. 37 400 € (liikunta- ja nuorisopalvelut n. 3 900 €, varhaiskasvatus n. 4 300 €, esiopetus n. 2 800 €, perusopetus n. 12 400, lukio n. 14 000 sekä kirjasto- ja kulttuuri +-0).

Vuonna 2027 valmistellaan sairaalaopetuksen käynnistämistä Porvoossa yhteistyössä alueen kuntien ja hyvinvointialueen kanssa. Ulkopuolisen rahoituksen avulla kehitetään toimintamalleja, joiden tavoitteena on turvata keskeytymätön koulunkäynti hoitoa ja kuntoutusta tarvitseville oppilaille. Askolan kunnan omavastuu (20%) on hankkeen aikana noin 5 000 €/v.

HENKILÖSTÖ

Perusopetuksen vuosiluokilta 1-6 väheni yksi luokanopettajan virka 1.8.2026 lukien ja 1.8.2027 lukien arvioidaan vähenevän yksi luokanopettajan virka. Osaaminen ja elämänlaatu -lautakunta päätti lv. 2026-2027 tuntikehyksen kokouksessaan 12.3.2026 §15. Opettajien tunnit lukuvuonna (lv.) 2025-26 vähenivät verrattuna 29 vvh (=vuosiviikkotuntia) ja ohjaajatunnit 28 h/viikko. Tuntikehysmuutokset vaikuttavat vuonna 2027 tammi-heinäkuun palkkamenoihin (7 kk). Opettajien tuntikehysmuutokset vähentävät perusopetuksen henkilöstömenoja n. 70 t €/v, ohjaajapalveluiden tarve muuttuu lukuvuoden aikana, usein kasvavasti. Syyskauteen 2027 (5 kk) vaikuttavat koulujen tuntikehyspäätökset valmistellaan Osaaminen ja elämänlaatu -lautakunnan päätettäväksi kevään 2027 aikana.

Varhaiskasvatuksen johtamisrakenne on määräaikainen 31.12.2026 saakka. Talousarvioesitys sisältää opetuksen ja kasvatuksen asiantuntijan toimen perustamisen 1.1.2027 lukien (n. 62 t€/v) lautakunnan esityksenä.

Palvelualueella ei ole aiempaa asiantuntijan vakanssia. Muutoksella tavoitellaan varhaiskasvatuksen johtamisrakenteen vakinaistamista 1.1.2027 lukien. Esitys pohjautuu aiempaan päätökseen, jossa varhaiskasvatusjohtajan vakanssi lakkautettiin ja työtehtävät siirtyivät määräaikaisesti päiväkodinjohtajille. Varhaiskasvatuksen johtamisrakenteen määräaikaisuuden aikana johtamisen toimintaedellytyksiä on arvioitu. Arvioinnin perusteella esihenkilöiden työ sisältää runsaasti asiantuntijatehtäviä. Lisäksi päiväkodinjohtajille ja rehtoreille kertyy säännöllistä ylityökertymää, joka on pois palvelutuotannon ja henkilöstön johtamisesta sekä tuesta. Kyseessä olevan toimen täyttäminen ei ole mahdollista lautakunnan esittämän aikataulun mukaisesti. Toimen täyttäminen edellyttää yhteistoimintaneuvottelukäsittelyä ja neuvottelujen lopputuloksen hyväksymistä, koska koko kunnan talousarvio 2027 sisältää henkilöstökulujen säästötavoitteen 300 000 euroa. Säästötavoite tulee koskemaan kaikkia palvelualueita ja vaikutus huomioidaan talousarviomuutoksena talousarviovuoden aikana käytävien yhteistoimintaneuvotteluiden jälkeen.

TULEVAISUUSNÄKYMÄT

Perusopetuksen oppilasmäärä pienenee vuodesta 2024 (631 oppilasta) vuosikymmenen vaihteeseen mennessä noin 30 % (lv. 2030-2031 n. 436 oppilasta). Demografiset muutokset vaikuttavat suoraan kunnan valtionosuustuloja vähentäen. Perusopetuksen oppilasmäärän merkittävä väheneminen heijastuu valtionosuusrahoitukseen viiveellä, mikä edellyttää palveluverkon, henkilöstörakenteen ja talouden pitkäjänteistä sopeuttamista oppilasmäärän kehitykseen koko palvelualueella. Tämä edellyttää palvelutuotannossa rakenteellisia ratkaisuja.

Palvelualueen tulevaisuuden painopisteenä on asiakaslähtöisen, vaikuttavan ja taloudellisesti kestävän palvelutuotannon vahvistaminen. Toimintaympäristön muutokset, talouden sopeuttamistarpeet sekä kasvavat vaatimukset palvelujen laadulle edellyttävät johtamisen, toimintatapojen ja prosessien systemaattista kehittämistä koko palvelualueella.

Vuonna 2027 painopiste on strategian ja talouden entistä tiiviimmässä yhteensovittamisessa, palveluprosessien yhdenmukaistamisessa ja digitalisaation hyödyntämisessä. Lisäksi johtamisjärjestelmää ja johtamisen rakenteita tulisi kehittää vahvistamalla jaettua ja yhteisöllistä johtajuutta sekä lisäämällä henkilöstön osallistumista, vastuunjakoa ja yhteistyötä palvelujen laadun ja vaikuttavuuden parantamiseksi. Henkilöstön osaamista kehitetään vastaamaan muuttuvia palvelutarpeita sekä vahvistamaan työyhteisöjen kykyä uudistua.

Viranhaltijapäätöksenteon sekä toimielinkäsittelyjen valmistelun laatua ja ennakoivuutta vahvistetaan, jotta päätöksenteko perustuu ajantasaiseen tietoon, hyvään hallintoon ja tehokkaaseen resurssien käyttöön. Samalla kehitetään häiriötilanne- ja kriisiviestinnän toimintamalleja sekä organisaation resilienssiä, jotta palvelut voidaan turvata myös poikkeus- ja muutostilanteissa.

Tavoitteena on varmistaa laadukkaat palvelut, kuntalaisten sujuva palvelukokemus, henkilöstön hyvinvointi sekä palvelualueen taloudellinen ja toiminnallinen kestävyys pitkällä aikavälillä.

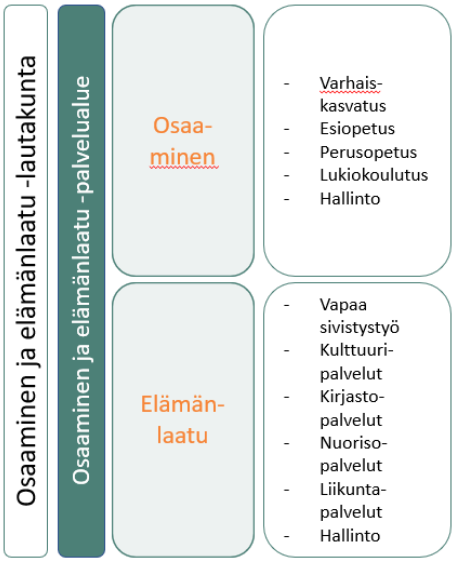
PALVELUALUEEN INVESTOINTIEHDOTUS

Koulukeskuksen B-siiven korjaushanke.

Palvelualue ehdottaa, että investointimäärärahaa myönnettäisiin B-siiven korjaushankkeen valmistuttua yläkoulun välituntipiha-alueen kehittämiseen nykyaikaisemmaksi ja toiminnallisemmaksi.

Palvelualueen investointiehdotus B-osan peruskorjaushankkeesta on huomioitu investointiesityksessä.

OSAAMINEN JA ELÄMÄNLAATU -PALVELUALUEEN ORGANISAATIORAKENNE 2027

TOIMINNALLISET TAVOITTEET

Tavoite	Toimenpide	Tavoitetaso ja onnistumisen mittari	Vastuuhlö
Elinvoima			
Yritysmyönteisyys	Yrittäjyyskasvatus, yrittäjyys- ja työelämäpainotuksen toteuttaminen	Yrittäjyyskasvatuksen toteuttaminen varhaiskasvatuksesta lukioon. Mittari: Palvelualueen ja yrittäjien yrittäjyyskasvatuksen yhteistyöryhmän (YTY ryhmä) tapaamisten määrä ≥2/v. Mittari: 6. lk. ja 9. lk. yrityskylävierailujen toteutuminen (K/E).	palvelualuejohtaja, rehtorit
Kestävä talous	Kustannustehokkaan toiminnan vahvistaminen	Mittari: toimintakate ≤100%	palvelualuejohtaja
Osallistava ja avoin toimintatapa	Osallisuuden vahvistaminen kaikilla vastuualueilla, viestinnän kehittäminen	Osallisuuden toimintamuotojen vakiintuminen, nuorisovaltuuston toiminta. Mittari: varhaiskasvatuksen ja koulujen palveluverkkoselvitystä koskevan osallisuussuunnitelman (K/E) sekä ennakkovaikutusten arvioinnin laadinta (K/E).	palvelualuejohtaja, esihenkilöt

Tavoite	Toimenpide	Tavoitetaso ja onnistumisen mittari	Vastuuhlö
Hyvinvointi			
Ajanmukainen palveluverkko	Varhaiskasvatuksen ja koulujen palveluverkon tarkastelu	Palveluverkkoselvitys tukee päätöksentekoa. Mittari: palveluverkkoselvitys laadittu (K/E).	palvelualuejohtaja
Asukkaiden ja henkilöstön hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen	Eri vastuualueiden hyvinvointiin liittyvien suunnitelmien toteuttaminen. Mielenterveyttä tukevien toimien ja palvelujen edistäminen.	Hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistäminen sisältyy arkipäivän suunnitteluun ja toteuttamiseen. Mittari: sairaalaopetus käynnistyy alueellisena yhteistyönä Porvoossa 1.8.2027 lukien (K/E) Mittari: henkilöstön sairauspoissaolojen määrä palvelualueella pienenee (henkilöstöraportti 2024).	palvelualuejohtaja, esihenkilöt
Turvallinen ja viihtyisä elinympäristö	Turvallisuustoiminnan kehittäminen ja resilienssin vahvistaminen	Ajantasaiset ja päivitetyt turvallisuussuunnitelmat johdon ja henkilöstön käytössä. Mittari: Koulujen turvallisuuskansion (Notecrow) käytön vakiinnuttaminen ja kehittäminen (K/E). Mittarit: Palvelualueen yhteinen harjoitus (≥1/v) ja yksikkö- / vastuualuekohtaiset harjoitukset (≥2/v).	palvelualuejohtaja, esihenkilöt

TUNNUSLUVUT

Tilinpäätös ja ta2026 (20.9.) ovat toteumatietoja. Ta2027 sekä suunnitteluvuodet 2028 ja 2029 ovat arvioita seuraavasti: ennuste kasvaa (↗), pysyy samana (→) tai vähenee (↘).

Tunnusluku	01–12 2025	TA 2026	TA 2027	TS1 2028	TS2 2029
Koulukuljetuksen piirissä olevien oppilaiden lkm (20.9.)	325	330	→	↘	↘
Ruotsinkielisessä opetuksessa (ostopalvelu) olevien lasten määrä 20.9. (esiopetus-9. lk)	7	7	5	→	→
Ostopalveluna toteutettavan VST -opetuksessa olevien lasten määrä 20.9. (ent. pidennetyn oppivelvollisuuden mukainen opetus)	6	5	5	→	↘

OSAAMINEN, ULKOISET ERÄT

	TP 2025	TA 2026	M 2026	TA+M 2026	01–08 2026	TA 2027 Kh-ehdotus	TS 2028	TS 2029
Toimintatuotot								
Myyntituotot	1 206 580	1 113 980	75 000	1 188 980	660 215	1 291 870	1 216 865	1 216 865
Maksutuotot	239 593	211 000	0	211 000	139 215	186 900	208 900	208 900
Tuet ja avustukset	161 049	83 000	0	83 000	73 446	99 400	41 998	41 998
Muut toiminta-tuotot	1 985	0	0	0	750	500	500	500
Toimintatuotot yht.	**1 609 208**	**1 407 980**	**75 000**	**1 482 980**	**873 626**	**1 578 670**	**1 468 263**	**1 468 263**
Toimintakulut								
Henkilöstökulut	-8 223 129	-8 198 450	0	-8 198 450	-5 545 824	-8 618 950	-8 566 419	-8 592 748
Palvelujen ostot	-1 278 591	-1 259 245	15 000	-1 244 245	-758 774	-1 341 145	-1 344 740	-1 344 740
Aineet, tarv. ja tav.	-263 541	-307 950	0	-307 950	-173 624	-280 050	-280 050	-280 050
Avustukset	-179 058	-226 140	0	-226 140	-162 822	-226 140	-226 140	-226 140
Muut toimintakulut	-57 912	-87 970	0	-87 970	-34 125	-72 370	-72 370	-72 370
Toimintakulut yht.	**-10 002 230**	**-10 079 755**	**15 000**	**-10 064 755**	**-6 675 170**	**-10 538 655**	**-10 489 719**	**-10 516 048**
Toimintakate	**-8 393 022**	**-8 671 775**	**90 000**	**-8 581 775**	**-5 801 544**	**-8 959 985**	**-9 021 456**	**-9 047 785**
Poistot ja arv.alent.	-180 022	-100 900	0	-100 900	-77 766	-57 235		
Yhteensä	**-8 573 044**	**-8 772 675**	**90 000**	**-8 682 675**	**-5 879 310**	**-9 017 220**		

ELÄMÄNLAATU, ULKOISET ERÄT

	TP 2025	TA 2026	M 2026	TA+M 2026	01–08 2026	TA 2027 Kj-esitys	TS 2028	TS 2029
Toimintatuotot								
Myyntituotot	52 033	40 500	0	40 500	36 812	43 500	3 000	3 000
Maksutuotot	3 273	0	0	0	4 243	0	0	0
Tuet ja avustukset	42 660	36 750	0	36 750	66 714	55 250	45 250	45 250
Muut toiminta-tuotot	1 920	0	0	0	0	0	0	0
Toimintatuotot yht.	**99 886**	**77 250**	**0**	**77 250**	**107 769**	**98 750**	**48 250**	**48 250**
Toimintakulut								
Henkilöstökulut	-545 149	-555 990	0	-555 990	-388 617	-566 970	-578 308	-589 876
Palvelujen ostot	-262 241	-268 245	0	-268 245	-166 186	-276 500	-274 500	-274 500
Aineet, tarv. ja tav.	-72 418	-80 000	0	-80 000	-52 387	-78 985	-78 985	-78 985
Avustukset	-19 750	-20 000	0	-20 000	0	-20 000	-20 000	-20 000
Muut toimintakulut	-29 319	-30 610	0	-30 610	-22 192	-35 810	-35 810	-35 810
Toimintakulut yht.	**-928 877**	**-954 845**	**0**	**-954 845**	**-629 382**	**-978 265**	**-987 603**	**-999 171**
Toimintakate	**-828 991**	**-877 595**	**0**	**-877 595**	**-521 613**	**-879 515**	**-939 353**	**-950 921**
Poistot ja arv.alent.	-76 412	-72 640	0	-72 640	-48 602	-70 730		
Yhteensä	**-905 403**	**-950 235**	**0**	**-950 235**	**-570 215**	**-950 245**		

3.1.2. Elinympäristö-palvelualue

ELINYMPÄRISTÖ, ULKOISET ERÄT

	TP 2025	TA 2026	M 2026	TA+M 2026	01–08 2026	TA 2027 Kh-ehdotus	TS 2028	TS 2029
Toimintatuotot								
Myyntituotot	969 714	1 165 090	0	1 165 090	518 554	1 028 900	1 023 398	1 038 186
Maksutuotot	216 093	152 800	0	152 800	180 785	217 600	217 600	217 600
Tuet ja avustukset	156 481	153 000	0	153 000	152 880	220 000	150 000	150 000
Muut toiminta-tuotot	996 771	406 003	542 275	948 278	616 432	584 530	509 700	469 700
Toimintatuotot yht.	**2 339 059**	**1 876 893**	**542 275**	**2 419 168**	**1 468 650**	**2 051 030**	**1 900 698**	**1 875 486**
Toimintakulut								
Henkilöstökulut	-1 648 973	-1 746 750	0	-1 746 750	-1 147 033	-1 733 260	-1 769 129	-1 804 511
Palvelujen ostot	-1 592 272	-1 570 565	-152 410	-1 722 975	-1 088 063	-1 713 960	-1 419 041	-1 369 041
Aineet, tarv. ja tav.	-1 234 491	-1 200 040	-185 000	-1 385 040	-755 906	-1 303 230	-1 163 475	-1 123 475
Avustukset	-20 000	-17 000	0	-17 000	-119	-21 000	-21 000	-21 000
Muut toimintakulut	-178 457	-42 560	0	-42 560	-33 121	-255 720	-71 420	-71 420
Toimintakulut yht.	**-4 674 194**	**-4 576 915**	**-337 410**	**-4 914 325**	**-3 024 242**	**-5 027 170**	**-4 444 065**	**-4 389 447**
Toimintakate	**-2 335 135**	**-2 700 022**	**204 865**	**-2 495 157**	**-1 555 592**	**-2 976 140**	**-2 543 367**	**-2 513 961**
Poistot ja arv.alent.	-2 073 047	-1 358 530	-94 000	-1 452 530	-953 876	-1 525 520		
Yhteensä	**-4 408 182**	**-4 058 552**	**110 865**	**-3 947 687**	**-2 509 468**	**-4 501 660**		

TOIMINNAN KUVAUS

Elinympäristö-palvelualue muodostuu viidestä eri palvelujen tehtäväalueesta:

- kiinteistöjen ja alueiden palvelut
- vesi- ja viemärilaitos
- ympäristöterveydenhuolto
- rakennus- ja ympäristöjaosto
- hallinto

Kiinteistöjen ja alueiden palvelut -tehtäväalue muodostuu neljästä eri vastuualueesta, joita ovat tilahallinta, kaavoitus, liikennealueet ja yleiset alueet sekä ruoka ja siisteys tulosyksiköstä.

Vesi- ja viemärilaitos -tehtäväalue muodostuu vesilaitoksista ja viemärilaitoksista.

Ympäristöterveydenhuolto-tehtäväalue muodostuu ympäristöön ja kiinteistöihin liittyvistä terveystarkastuspalveluista.

Rakennus- ja ympäristöjaosto toimii Askolan, Pornaisten, Pukkilan ja Myrskylän kuntien yhteistyösopimuksen mukaisena rakennusvalvonnan ja ympäristönsuojelun viranomaisena. Rakennus- ja ympäristöjaosto jakaantuu rakennusvalvonnan ja ympäristönsuojelun vastuualueisiin.

Elinympäristö-palvelualueen hallinnosta vastaa palvelualuejohtaja.

TOIMINNAN PAINOPISTEET JA KESKEISET MUUTOSTEKIJÄT

Tilahallinnan puolella on käytöstä poistuneita ja poistuvia kiinteistöjä, jotka ovat myynnissä ja talousarviossa on myytävien kiinteistöjen osalta arvioitu myyntivoitot ja myyntitappiot. Myytävien kiinteistöjen osalta on arvioitu ylläpitokulujen vähennykset talousarviovuotena. Mikäli kiinteistöjä ei saada myytyä talousarviovuoden aikana, tulee kiinteistöjen osalta tarkastella niiden käyttöä tai valmistella purkamista, koska ne muodostavat ylläpitokulujen osalta ison menoerän.

Ruokapalveluiden osalta kehitetään toimintaa niin, että Monninkylän koulun keittiö muutettaisiin valmistuskeittiöksi Monninkylän koululle ja Sateenkaaren päiväkodille. Tällä muutoksella on tarkoitus vähentää toiminnan kustannuksia mm. ruokapalveluiden kuljetuksissa.

Rakennusvalvonnan ja ympäristönsuojelun yhteistyösopimus on valmisteilla vuoden 2026 lopun aikana. Talousarvio 2027 on laadittu olettamuksella, että yhteistyökunnat ovat hyväksyneet uuden sopimuksen. Sopimukseen on kehitetty uusi kustannusjakolaskurimalli, millä kustannukset kohdistuisivat enemmän aiheuttamisperiaatteen mukaisesti.

Palvelualueen talousarvio sisältää mm. seuraavia eriä:

- puunmyyntituloja yhteensä 70 000 euroa
- kiinteistöjen myyntivoittoja yhteensä 175 340 euroa
- kiinteistöjen myyntitappioita yhteensä 189 080 euroa

HENKILÖSTÖ

Elinympäristö-palvelualueen henkilöstö muodostuu teknisen toimen, rakennusvalvonnan ja ympäristönsuojelun sekä ruoka- ja siivouspalveluiden henkilöstöstä.

Elinympäristön ns. teknisestä toimesta vastaa palvelualuejohtajan lisäksi aluemestari ja aluehoitaja. Lisäksi vesi- ja viemärilaitoksen hoitajia on kaksi, jotka osallistuvat myös muihin teknisen toimen tehtäviin.

Rakennusvalvonnan ja ympäristönsuojelun tehtäviä hoitavat rakennusvalvontapäällikkö, kaksi rakennustarkastajaa, kaksi ympäristönsuojelusihteeriä ja lupasihteeri.

Ruoka- ja siivouspalveluista vastaa ruokapalvelupäällikkö ruoka- ja siivouspalveluiden henkilökunnan kanssa.

TULEVAISUUSNÄKYMÄT

Talouden toimintakatteen raameihin ei talousarviossa päästä, koska talousarvioon on kirjattuna myytävien kiinteistöjen myyntitappiot ja kiinteistöistä saatavat vuokratulot pienenevät. Mikäli kiinteistöjä ei saada myytyä tai niille ei löydetä muuta tuottavaa toimintaa, tulee niiden osalta valmistautua purkupäätöksiin.

PALVELUALUEEN INVESTOINTIEHDOTUS

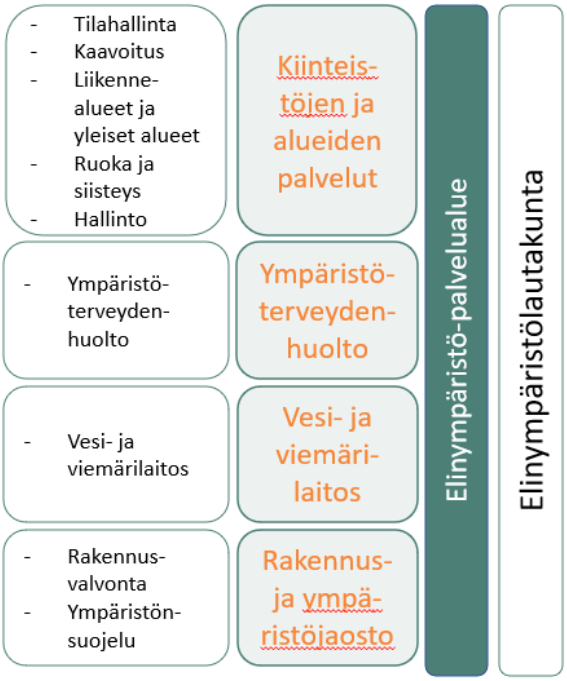
Kunnanvaltuuston 1.9.2025 tekemä päätös talouden tasapainottamisesta vuosille 2025-2030 sisältää vuosittaisen miljoonan euron investointikaton.

1 miljoonan euron investointikattoa asettaa tiukat rajat investointiohjelmalle ja vuoden 2027 investointiohjelmassa on vain kolme investointikohdetta rakennukset ja kiinteät rakenteet ja laitteet -investointiryhmissä:

- Askolan koulukeskuksen B-osan IV-korjaukset noin 700 000 euroa
- Punahiekan itäisen yritysalueen infran rakentamisen aloitus 150 000 euroa
- vesi- ja viemärilaitoksen investoinnit 150 000 euroa.

Palvelualueen investointiehdotus on huomioitu investointiesityksessä.

ELINYMPÄRISTÖ –PALVELUALUEEN ORGANISAATIORAKENNE 2027

TOIMINNALLISET TAVOITTEET

Tavoite	Toimenpide	Tavoitetaso ja onnistumisen mittari	Vastuuhlö
Elinvoima			
Yritysmyönteisyys	Edistetään yritysalueiden kaavoitusta, lupa- ja viranomaisprosessien tarkastelut, tiedotetaan hankinnoista sekä järjestetään yritysyhteistyötapaamisia	Punahiekan yritysalueen infrarakentamisen käynnistäminen, uusien yritysalueiden kaavoitusten aloitus, lupaprosessien joustavuus ja käsittelyajat, vähintään 1 yhteinen yritystapaaminen, hankinnoista tiedotettu	Palvelualuejohtaja, rakennusvalvontapäällikkö
Kestävä talous	Myydään tarpeettomia kiinteistöjä, vähennetään tyhjien kiinteistöjen ylläpitokustannuksia ja tehostetaan tilojen käyttöä	Tarpeettomien kiinteistön myynti tai muu ratkaisu, ylläpitokustannusten aleneminen	Palvelualuejohtaja
Osallistava ja avoin toimintatapa	Lisätään kuntalaisten osallistumismahdollisuuksia kaavoitus- ja ympäristöhankkeissa	Avoin tiedotus kaikissa kaavoitus- ja ympäristöhankkeissa. Merkittävissä uusissa kaava- tai ympäristöhankkeissa järjestetään yleisötilaisuudet	Palvelualuejohtaja
Hyvinvointi			
Ajanmukainen palveluverkko	Kehitetään kiinteistöverkkoa ja palvelutiloja vastaamaan palvelutarpeita	Kiinteistöverkko vastaa palvelutarpeita.	Palvelualuejohtaja
Asukkaiden ja henkilöstön hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen	Kehitetään terveellisiä ja turvallisia toimitiloja, vesihuollon veden laatua sekä ruokapalveluita	Tilojen olosuhteisiin liittyvien merkittävien reklamaatioiden määrä vähenee, veden laatu täyttää vaaditut vaatimukset, dieettivalmistusaterioiden valmistusta kehitetty	Palvelualuejohtaja, henkilökunta, ruokapalvelupäällikkö

Tavoite	Toimenpide	Tavoitetaso ja onnistumisen mittari	Vastuuhlö
Turvallinen ja viihtyisä elinympäristö	Parannetaan liikennealueiden, puistojen ja yleisten alueiden kuntoa sekä ympäristövalvontaa	Katu- ja yleisten alueiden vuosittaiset kunnossapitotyöt toteutuvat suunnitellusti, ei merkittäviä turvallisuuspuutteita, turvallisuustarkastukset suoritettu	Palvelualuejohtaja, aluemestari

TUNNUSLUVUT

Tunnusluku	01–12 2025	TA 2026	TA 2027	TS1 2028	TS2 2029
Kunnan rakennetut kiinteistöt, kpl			32	27	
Kunnan hoidetut tiealueet, km			34	34	35
Yleiskaava-alueet, kpl			1	1	
Asemakaava-alueet, kpl			62	63	64
Vesi- ja viemärilaitoksen toiminta-alueet, kpl			7		

ELINYMPÄRISTÖ/HALLINTO, ULKOISET ERÄT

	TP 2025	TA 2026	M 2026	TA+M 2026	01–08 2026	TA 2027 Kh-ehdotus	TS 2028	TS 2029
Toimintatuotot								
Maksutuotot	0	200	0	200	0	0	0	0
Muut toiminta-tuotot	0	100	0	100	324	330	500	500
Toimintatuotot yht.	**0**	**300**	**0**	**300**	**324**	**330**	**500**	**500**
Toimintakulut								
Henkilöstökulut	-65 545	-59 110	0	-59 110	-33 821	-68 380	-69 748	-71 143
Palvelujen ostot	-3 706	-4 880	0	-4 880	-2 272	-3 800	-4 880	-4 880
Aineet, tarv. ja tav.	-245	-700	0	-700	-73	-450	-700	-700
Muut toimintakulut	-616	-1 400	0	-1 400	-359	-700	-1 400	-1 400
Toimintakulut yht.	**-70 112**	**-66 090**	**0**	**-66 090**	**-36 525**	**-73 330**	**-76 728**	**-78 123**
Toimintakate	**-70 112**	**-65 790**	**0**	**-65 790**	**-36 201**	**-73 000**	**-76 228**	**-77 623**
Yhteensä	**-70 112**	**-65 790**	**0**	**-65 790**	**-36 201**	**-73 000**		

KIINTEISTÖJEN JA ALUEIDEN PALVELUT, ULKOISET ERÄT

	TP 2025	TA 2026	M 2026	TA+M 2026	01–08 2026	TA 2027 Kh-ehdotus	TS 2028	TS 2029
Toimintatuotot								
Myyntituotot	62 162	121 790	0	121 790	25 463	95 000	75 000	75 000
Maksutuotot	650	600	0	600	350	600	600	600
Tuet ja avustukset	156 481	153 000	0	153 000	152 880	220 000	150 000	150 000
Muut toiminta-tuotot	996 771	405 903	542 275	948 178	604 250	584 200	509 200	469 200
Toimintatuotot yht.	**1 216 064**	**681 293**	**542 275**	**1 223 568**	**782 943**	**899 800**	**734 800**	**694 800**
Toimintakulut								
Henkilöstökulut	-1 041 459	-1 098 290	0	-1 098 290	-741 814	-1 106 110	-1 129 436	-1 152 024
Palvelujen ostot	-1 062 892	-997 965	-152 410	-1 150 375	-754 622	-1 134 820	-834 821	-784 821
Aineet, tarv. ja tav.	-1 059 837	-1 015 230	-185 000	-1 200 230	-677 086	-1 106 870	-966 865	-926 865
Avustukset	-17 000	-17 000	0	-17 000	-119	-21 000	-21 000	-21 000
Muut toimintakulut	-151 213	-30 860	0	-30 860	-27 908	-245 420	-60 420	-60 420
Toimintakulut yht.	**-3 332 401**	**-3 159 345**	**-337 410**	**-3 496 755**	**-2 201 549**	**-3 614 220**	**-3 012 542**	**-2 945 130**
Toimintakate	**-2 116 338**	**-2 478 052**	**204 865**	**-2 273 187**	**-1 418 606**	**-2 714 420**	**-2 277 742**	**-2 250 330**
Poistot ja arv.alent.	-1 873 376	-1 171 470	-94 000	-1 265 470	-821 229	-1 301 650		
Yhteensä	**-3 989 714**	**-3 649 522**	**110 865**	**-3 538 657**	**-2 239 835**	**-4 016 070**		

YMPÄRISTÖTERVEYDENHUOLTO, ULKOISET ERÄT

	TP 2025	TA 2026	M 2026	TA+M 2026	01–08 2026	TA 2027 Kh-ehdotus	TS 2028	TS 2029
Toimintakulut								
Palvelujen ostot	-92 993	-106 000	0	-106 000	-58 245	-106 000	-110 000	-110 000
Toimintakulut yht.	**-92 993**	**-106 000**	**0**	**-106 000**	**-58 245**	**-106 000**	**-110 000**	**-110 000**
Toimintakate	**-92 993**	**-106 000**	**0**	**-106 000**	**-58 245**	**-106 000**	**-110 000**	**-110 000**
Yhteensä	**-92 993**	**-106 000**	**0**	**-106 000**	**-58 245**	**-106 000**	**-110 000**	**-110 000**

VESI- JA VIEMÄRILAITOS, ULKOISET ERÄT

	TP 2025	TA 2026	M 2026	TA+M 2026	01–08 2026	TA 2027 Kh-ehdotus	TS 2028	TS 2029
Toimintatuotot								
Myyntituotot	669 230	794 100	0	794 100	350 891	724 900	739 398	754 186
Muut toimintatuotot	0	0	0	0	11 858	0	0	0
Toimintatuotot yht.	**669 230**	**794 100**	**0**	**794 100**	**362 748**	**724 900**	**739 398**	**754 186**
Toimintakulut								
Henkilöstökulut	-117 653	-160 680	0	-160 680	-85 018	-122 420	-124 868	-127 366
Palvelujen ostot	-330 617	-367 380	0	-367 380	-189 715	-362 600	-362 600	-362 600
Aineet, tarv. ja tav.	-172 311	-180 600	0	-180 600	-77 741	-192 400	-192 400	-192 400
Muut toimintakulut	-15 389	-4 300	0	-4 300	-2 030	-4 300	-4 300	-4 300
Toimintakulut yht.	**-635 970**	**-712 960**	**0**	**-712 960**	**-354 504**	**-681 720**	**-684 168**	**-686 666**
Toimintakate	**33 259**	**81 140**	**0**	**81 140**	**8 244**	**43 180**	**55 230**	**67 520**
Poistot ja arv.alent.	-199 671	-187 060	0	-187 060	-132 647	-223 870		
Yhteensä	**-166 412**	**-105 920**	**0**	**-105 920**	**-124 403**	**-180 690**		

RAKENNUS- JA YMPÄRISTÖJAOSTO, ULKOISET ERÄT

	TP 2025	TA 2026	M 2026	TA+M 2026	01–08 2026	TA 2027 Kh-ehdotus	TS 2028	TS 2029
Toimintatuotot								
Myyntituotot	238 323	249 200	0	249 200	142 200	209 000	209 000	209 000
Maksutuotot	215 443	152 000	0	152 000	180 435	217 000	217 000	217 000
Toimintatuotot yht.	**453 765**	**401 200**	**0**	**401 200**	**322 635**	**426 000**	**426 000**	**426 000**
Toimintakulut								
Henkilöstökulut	-424 317	-428 670	0	-428 670	-283 380	-436 350	-445 077	-453 979
Palvelujen ostot	-102 064	-94 340	0	-94 340	-83209	-106 740	-106 740	-106 740
Aineet, tarv. ja tav.	-2 098	-3 510	0	-3 510	-1 006	-3 510	-3 510	-3 510
Avustukset	-3 000	0		0	0		0	0
Muut toimintakulut	-11 238	-6 000	0	-6 000	-2 824	-5 300	-5 300	-5 300
Toimintakulut yht.	**-542 717**	**-532 520**	**0**	**-532 520**	**-373 419**	**-551 900**	**-560 627**	**-569 529**
Toimintakate	**-88 952**	**-131 320**	**0**	**-131 320**	**-50 784**	**-125 900**	**-134 627**	**- 143 529**
Yhteensä	**-88 952**	**-131 320**	**0**	**-131 320**	**-50 784**	**-125 900**		

3.1.3.Demokratia ja toimivuus -palvelualue

DEMOKRATIA JA TOIMIVUUS -PALVELUALUE, ULKOISET ERÄT

	TP 2025	TA 2026	M 2026	TA+M 2026	01–08 2026	TA 2027 Kh-ehdotus	TS 2028	TS 2029
Toimintatuotot								
Myyntituotot	2 832	4 500	0	4 500	2 045	4 500	4 500	4 500
Maksutuotot	310	0	0	0	1 281	0	300	300
Tuet ja avustukset	135 300	179 000	0	179 000	30 000	166 000	169 000	169 000
Muut toiminta-tuotot	86 861	75 300	0	75 300	117	75 300	75 000	75 000
Toimintatuotot yht.	**225 304**	**258 800**	**0**	**258 800**	**33 443**	**245 800**	**248 800**	**248 800**
Toimintakulut								
Henkilöstökulut	-823 078	-917 740	0	-917 740	-550 287	-584 550	-602 233	-620 278
Palvelujen ostot	-1 142 418	-1 337 720	0	-1 337 720	-773 502	-1 368 700	-1 437 590	-1 437 590
Aineet, tarv. ja tav.	-19 543	-33 450	0	-33 450	-11 219	-34 525	-33 225	-33 225
Avustukset	-392 473	-486 800	0	-486 800	-254 519	-486 800	-486 800	-486 800
Muut toimintakulut	-89 869	-73 090	0	-73 090	-46 961	-69 365	-69 115	-69 115
Toimintakulut yht.	**-2 467 380**	**-2 848 800**	**0**	**-2 848 800**	**-1 636 487**	**-2 543 940**	**-2 628 963**	**-2 647 008**
Toimintakate	**-2 242 077**	**-2 590 000**	**0**	**-2 590 000**	**-1 603 044**	**-2 298 180**	**-2 380 163**	**-2 398 208**
Poistot ja arv.alent.	-72 275	-61 600	0	-61 600	-49 467	-54 390		
Yhteensä	**-2 314 351**	**-2 651 600**	**0**	**-2 651 600**	**-1 652 511**	**-2 352 530**		

TOIMINNAN KUVAUS

Demokratia ja toimivuus –palvelualue jakaantuu kahteen tehtäväalueeseen:

- demokratia ja ratkaisukeskus
- toimivuus.

Demokratia ja ratkaisukeskus -tehtäväalue muodostuu seuraavista vastuualueista:

- demokratia (kunnanvaltuusto, kunnanhallitus, kunnanhallituksen muu toiminta, vaikuttamis-toimielimet, sidosryhmäfoorumit, verotuskustannukset)
- ratkaisukeskus (ratkaisukeskus, osallistava budjetointi)

Toimivuus–tehtäväalueeseen kuuluvat seuraavat vastuualueet:

- henkilöstöpalvelut
- hallinto-, talous- ja tietopalvelut
- viestintä
- elinvoimapalvelut
- hyvinvoinnin koordinaatio
- työllisyyden edistäminen

Palvelualue toimii koko kunnan toiminnan, valmistelun ja päätöksenteon varmistajana ja yleiskehittäjänä. Toimivuus-tehtäväalue sisältää koko kuntaa tukevia tukipalveluita.

TOIMINNAN PAINOPISTEET JA KESKEISET MUUTOSTEKIJÄT

Askolan kunnanvaltuusto on hyväksynyt 1.9.2025 tulevaisuusohjelman talouden tasapainottamiseksi. Tulevaisuusohjelmaan sisältyy talouden sopeutuksia, joiden vaikutuksesta vuoden 2027 tilinpäätös voidaan saada tasapainoon. Vuoden 2027 aikana kunnassa on keskeistä pitää huolta tulevaisuusohjelman etenemisestä.

Kunnassa suunnataan yhä tehokkaampaan toimintatapaan päätöksenteon valmistelussa, asiakirjahallinnossa ja arkistoinnissa. Kunta hyödyntää tietojärjestelmissä sekä päätöksenteon valmistelussa kehittyvät tekoälyn mahdollisuudet.

Elinvoima-vastuualueella ja viestinnässä resurssia on vähennetty merkittävästi aikaisempina vuosina. Tavoitteena on onnistua työssä hyödyntämällä ostopalveluita ja osallistamalla henkilöstöä yhä enemmän viestintätehtävässä.

HENKILÖSTÖ

Hallintojohtajan rekrytointi meneillään. Arvioitu aloitusaika uudelle hallintojohtajalle 1.1.2027 alkaen.

Talousarvio sisältää henkilöstökulujen säästövaikutuksen nettona toimintakatteeseen 300 000 euroa:

- henkilöstökulujen säästötavoite koko kunnan tasolla, -300 000 euroa (säästötavoitetta ei ole kohdistettu suoraan yhdellekään palvelu- tai tehtäväalueille). Säästötavoitteen kohdistaminen palvelualueittain edellyttää koko kunnan yhteistoimintaneuvotteluiden toteuttamista. Kunnanhallituksen alle merkitty henkilöstökulujen säästötavoite kohdistetaan eri palvelualueille käytyjen neuvotteluiden lopputuloksen mukaisesti. Uusien toimien perustamista ja täyttämistä ei voida tehdä ennen neuvottelutuloksen hyväksymistä ja sen vaikutusten käsittelyä eri palvelualueille. Henkilöstökulusäästötavoitteen vaikutus on huomioitu myös suunnitelmavuosille.

Talousarviossa demokratia ja toimivuus-palvelualueelle sisältyvä koko kuntaa koskeva henkilöstökulujen säästötavoitteen vaikutus huomioidaan talousarviomuutoksena talousarviovuoden aikana palvelualueittain.

TULEVAISUUSNÄKYMÄT

Muutosvauhdin kiihtyessä ja talouden paineiden kiristyessä henkilöstöpalvelujen rooli korostuu organisaatiossa. Hallinto-, talous- ja tietopalveluissa huomioitava uuden arkistointilain vaikutukset. Kehittämisen mahdollisuudet hyödynnetään siten, että asioiden valmistelussa päästään tehokkaaseen ja samalla kuitenkin tietoturvalliseen ja vastuulliseen työskentelytapaan tekoälyn hyödyntämisessä.

PALVELUALUEEN INVESTOINTIEHDOTUS

Koko kunnan investointina käyttöomaisuuden sijoitustoimintaan varataan 15 000 euroa Itärata Oy:n osakepääoman lisäys osakkuuden perusteella.

ICT-hankintoihin varataan investointeihin 20 000 € määrärahaa.

Palvelualueen investointiehdotus on huomioitu investointiesityksessä.

DEMOKRATIA JA TOIMIVUUS -PALVELUALUEEN ORGANISAATIORAKENNE VUODELLE 2027

TOIMINNALLISET TAVOITTEET

Tavoite	Toimenpide	Tavoitetaso ja onnistumisen mittari	Vastuuhlö
Elinvoima			
Yritysmyönteisyys	Paikallisten yritysten toiminta-edellytysten turvaaminen. Ajankohtaisen elinkeinojen kehittämiseen liittyvän tiedon jakaminen	Alkuvaiheen yritykset hyödyntävät yritysneuvontaa. Noin 25% aloittavista yrityksistä käynyt neuvonnassa= hyvä. Yli 25%= erinomainen	kunnanjohtaja
Kestävä talous	Kunnanvaltuusto ja kunnanhallitus ohjaavat viranhaltijaorganisaatiota tulevaisuusohjelman valmistelussa siten, että kestävä talouden taso on saavutettavissa.	Tulevaisuusohjelma talouden tasapainottamiseksi etenee ja taloudessa tarvittavat säästöt voidaan saavuttaa, kyllä/ei.	kunnanjohtaja, johtoryhmä
Osallistava ja avoin toimintatapa	Yrityksille suunnattuja tilaisuuksia ja tapahtumia toteutetaan vuosittain yhteistyössä Askolan yrittäjien kanssa	Matkailutoimijoille järjestetään vuositasolla 2 tilaisuutta =hyvä. Avoimia kaikille yrityksille suunnattuja tilaisuuksia tai tapahtumia järjestetään lisäksi vuodessa 2 tilaisuutta= hyvä.	kunnanjohtaja
Hyvinvointi			
Ajanmukainen palveluverkko	Hyvinvointi- ja turvallisuussuunnitelman toimeenpanon seuranta.	Vuosiraportti on hyväksytty valtuustossa. TEA-viisari kuntajohto, johtaminen; valtuuston hyväksymä hyvinvointikertomus: pisteet 100 = erinomainen TEA-viisari kuntajohto, seuranta ja tarveanalyysi; valtuustolle raportoitu: pisteet 100 = erinomainen	hyvinvointikoordinaattori
Ajanmukainen palveluverkko	Hyvinvointiraportin valmistelu valtuuston käsiteltäväksi osana kunnan tilinpäätöstä	Vuosiraportti on hyväksytty valtuustossa.	hyvinvointikoordinaattori
Ajanmukainen palveluverkko	Edistetään tiivistä yhteistyötä palvelualueiden välillä ja hyvinvointitiedon jalkautumista.	Monialainen hyvinvointityöryhmä kokoontuu säännöllisesti 2krt/v = min, 4krt/v. = erinomainen	hyvinvointikoordinaattori
Ajanmukainen palveluverkko	Edistetään tiivistä yhteistyötä palvelualueiden välillä ja hyvinvointitiedon jalkautumista	TEA-viisari liikunta, sitoutuminen; poikki-hallinnollinen työryhmä: pisteet 100 = erinomainen	hyvinvointikoordinaattori
Asukkaiden ja henkilöstön hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen	Työllisyysyksikkö kehittää edelleen palveluitaan hyvinvointia ja terveyttä edistäväksi. Toiminnalla pyritään lisäämään asiakkaiden osallisuutta	Työllisyysyksikössä edistetään asukkaiden hyvinvointia ja terveyttä tarjoamalla asiakas/palveluohjausta, työ- ja starttipajatoimintaa ja edistämällä työllisyyttä. Asiakkaita vuodessa väh. 50=hyvä	työllisyyskoordinaattori, työllisyyspalvelut

Tavoite	Toimenpide	Tavoitetaso ja onnistumisen mittari	Vastuuhlö
Turvallinen ja viihtyisä elinympäristö	Vaikuttamistoimielimet ja sidosryhmäfoorumit osallistuvat vuoden 2027 aikana uuden kuntastrategian laadintaan	Vaikuttamistoimielimet ja sidosryhmäfoorumit ovat olleet mukana kuntastrategian laadinnassa ja ovat antaneet näkemyksensä turvallisen ja viihtyisän elinympäristön edistämisestä, kyllä/ei	johtoryhmä

TUNNUSLUVUT

Tunnusluku	01–12 2025	TA 2026	TA 2027	TS1 2028	TS2 2029
Henkilöstömäärä	208	210	210	210	210
Sairauspoissaolomäärä, kalenteripäivää/hlö	17,0	15,0	15,0	15,0	15,0
Vapaat/myydyt asuintalotontit	21/2	21/2	20/2	25/2	25/2
Vapaat/myydyt yritystontit	3/2	3/1	1/1	5/2	5/2

DEMOKRATIA JA RATKAISUKESKUS, ULKOISET ERÄT

	TP 2025	TA 2026	M 2026	TA+M 2026	01–08 2026	TA 2027 Kh-ehdotus	TS 2028	TS 2029
Toimintatuotot								
Myyntituotot	0	0	0	0	237	0	0	0
Maksutuotot	93	0	0	0	0	0	300	300
Muut toiminta-tuotot	224	300	0	300	0	300	0	0
Toimintatuotot yht.	**316**	**300**	**0**	**300**	**237**	**300**	**300**	**300**
Toimintakulut								
Henkilöstökulut	-241 185	-268 670	0	-268 670	-133 233	22 990	-282 550	-288 201
Palvelujen ostot	-72 150	-101 450	0	-101 450	-41 684	-112 200	-109 170	-109 170
Aineet, tarv. ja tav.	-2 334	-7 450	0	-7 450	-2 281	-6 825	-6 825	-6 825
Avustukset	-1 950	-7 000	0	-7 000	-2 000	-7 000	-7 000	-7 000
Muut toimintakulut	-45 806	-52 450	0	-52 450	-33 446	-44 925	-44 925	-44 925
Toimintakulut yht.	**-363 425**	**-437 020**	**0**	**-437 020**	**-212 645**	**-147 960**	**-450 470**	**-456 121**
Toimintakate	**-363 108**	**-436 720**	**0**	**-436 720**	**-212 407**	**-147 960**	**-450 170**	**-455 821**
Poistot ja arv.alent.	-7 336	-6 150	0	-6 150	-6 784	-8 190		
Yhteensä	**-370 445**	**-442 870**	**0**	**-442 870**	**-219 191**	**-155 850**		

TOIMIVUUS, ULKOISET ERÄT

	TP 2025	TA 2026	M 2026	TA+M 2026	01–08 2026	TA 2027 Kh-ehdotus	TS 2028	TS 2029
Toimintatuotot								
Myyntituotot	2 832	4 500	0	4 500	1 807	4 500	4 500	4 500
Maksutuotot	218	0	0	0	1 281	0	0	0
Tuet ja avustukset	135 300	179 000	0	179 000	30 000	166 000	169 000	169 000
Muut toiminta-tuotot	86 637	75 000	0	75 000	117	75 000	75 000	75 000
Toimintatuotot yht.	**224 987**	**258 500**	**0**	**258 500**	**33 206**	**245 500**	**248 500**	**248 500**
Toimintakulut								
Henkilöstökulut	-581 893	-649 070	0	-649 070	-417 054	-607 540	-619 683	-632 077
Palvelujen ostot	-1 070 268	-1 236 270	0	-1 236 270	-731 818	-1 256 500	-1 328 420	-1 328 420
Aineet, tarv. ja tav.	-17 209	-26 000	0	-26 000	-8 937	-27 700	-26 400	-26 400
Avustukset	-390 523	-479 800	0	-479 800	-252 519	-479 800	-479 800	-479 800
Muut toimintakulut	-44 062	-20 640	0	-20 640	-13 515	-24 440	-24 190	-24 190
Toimintakulut yht.	**-2 103 955**	**-2 411 780**	**0**	**-2 411 780**	**-1 423 843**	**-2 395 980**	**-2 478 493**	**-2 490 887**
Toimintakate	**-1 878 968**	**-2 153 280**	**0**	**-2 153 280**	**-1 390 637**	**-2 150 480**	**-2 229 993**	**-2 242 387**
Poistot ja arv.alent.	-64 938	-55 450	0	-55 450	-42 683	-46 200		
Yhteensä	**-1 943 907**	**-2 208 730**	**0**	**-2 208 730**	**-1 433 320**	**-2 196 680**		

3.2. Vaalit -tehtäväalue

VAALILAUTAKUNTA, ULKOISET ERÄT

	TP 2025	TA 2026	M 2026	TA+M 2026	01–08 2026	TA 2027 Kh-ehdotus	TS 2028	TS 2029
Toimintatuotot								
Myyntituotot	5 195	0	0	0	0	4 000	4 000	4 000
Toimintatuotot yht.	**5 195**	**0**	**0**	**0**	**0**	**4 000**	**4 000**	**4 000**
Toimintakulut								
Henkilöstökulut	-13 040	0	0	0	0	-11 350	-12 000	-12 000
Palvelujen ostot	-1 927	0	0	0	0	-2 250	-2 250	-2 250
Aineet, tarv. ja tav.	-205	0	0	0	0	-400	-400	-400
Toimintakulut yht.	**-15 172**	**0**	**0**	**0**	**0**	**-14 000**	**-14 650**	**-14 650**
Toimintakate	**-9 977**	**0**	**0**	**0**	**0**	**-10 000**	**-10 650**	**-10 650**
Yhteensä	**-9 977**	**0**	**0**	**0**	**0**	**-10 000**	**-10 650**	**-10 650**

TOIMINNAN KUVAUS

Keskusvaalilautakunta huolehtii vaalilain tarkoittamista kunnan vaalilautakunnalle määrätyistä vaalien ja eri laeilla säädettyjen kansanäänestysten järjestelyihin liittyvistä tehtävistä.

Kunta on määritelty yhdeksi äänestysalueeksi.

Varsinaisena vaalipäivänä äänestys tapahtuu kunnanvirastolla ja ennakkoäänestyspaikat määritellään vaalikohtaisesti

TOIMINNAN PAINOPISTEET JA KESKEISET MUUTOSTEKIJÄT

Keskusvaalilautakunnan tehtävänä on hoitaa vuonna 2027 järjestettävät eduskuntavaalit. Varsinainen vaalipäivä on sunnuntai 18.4.2027. Ennakkoäänestys järjestetään kotimaassa 7.–13.4.2027

HENKILÖSTÖ

Keskusvaalilautakunta nimeää keskusvaalilautakunnan sihteerin (hallintojohtaja) ja vaalitoimitsijat. Kunnanhallitus asettaa vaalilautakunnan ja vaalitoimikunnan.

TULEVAISUUSNÄKYMÄT

Seuraavat vaalit ovat vuonna 2029: Alue- ja kuntavaalit 15.4.2029 sekä Europarlamenttivaalit 10.6.2029.

3.3. Tarkastustoimi -tehtäväalue

TARKASTUSTOIMI, ULKOISET ERÄT

	TP 2025	TA 2026	M 2026	TA+M 2026	01–08 2026	TA 2027 Kh-ehdotus	TS 2028	TS 2029
Toimintakulut								
Henkilöstökulut	-23 074	-22 300	0	-22 300	-13 479	-22 910	-23 000	-23 150
Palvelujen ostot	-23 486	-37 700	0	-37 700	-11 315	-37 700	-37 700	-37 700
Aineet, tarv. ja tav.	-35	0	0	0	-10	0	0	0
Toimintakulut yht.	**-46 595**	**-60 000**	**0**	**-60 000**	**-24 804**	**-60 610**	**0**	**0**
Toimintakate	**-46 595**	**-60 000**	**0**	**-60 000**	**-24 804**	**-60 610**	**-60 700**	**-60 700**
Yhteensä	**-46 595**	**-60 000**	**0**	**-60 000**	**-24 804**	**-60 610**	**-60 700**	**-60 700**

TOIMINNAN KUVAUS

Tarkastuslautakunta toimii kunnanvaltuuston alaisena ja valmistelee valtuustolle toimialaansa kuuluvat asiat.

Lautakunta antaa vuosittain valtuustolle arviointikertomuksen, jossa se esittää arvionsa edellisen tilikauden toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta sekä siitä onko kunnan toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksen mukaisella tavalla. Lautakunta valvoo kuntalain 84 §:ssä säädetyn sidonnaisuuksien ilmoitusvelvollisuuden noudattamista ja saattaa ilmoitukset valtuustolle tiedoksi. Lisäksi tarkastuslautakunta huolehtii kunnan ja kuntakonsernin hallinnon ja talouden tarkastuksen järjestämisestä ja yhteensovittamisesta.

Askolan kunnan tilintarkastajana toimiva tilintarkastusyhteisö huolehtii kunnan hallinnon ja talouden lakisääteisestä tilintarkastuksesta. Tilintarkastuspalvelu on kilpailutettu vuosille 2025-2028 ja optiovuodet 2029-2030.

Tilintarkastajasta ja heidän tehtävistään on säädetty kuntalaissa. Tilintarkastajan on tarkastettava, onko kunnan hallintoa hoidettu lain ja valtuuston päätösten mukaisesti, antaako kunnan tilinpäätös ja konsernitilinpäätös tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten ja määräysten mukaisesti oikeat ja riittävät tiedot kunnan tuloksesta, taloudellisesta asemasta, rahoituksesta ja toiminnasta sekä ovatko valtionosuuksien perusteista ja käytöstä annetut tiedot oikeita. Lisäksi tilintarkastaja tarkastaa, onko kunnan sisäinen valvonta ja riskienhallinta sekä konsernivalvonta järjestetty asianmukaisesti

TOIMINNAN PAINOPISTEET JA KESKEISET MUUTOSTEKIJÄT

Kunnan strategia ja talousarviossa asetetut tavoitteet ohjaavat tarkastuslautakunnan arviointitoiminnan kohdennuksia ja painotuksia. Lautakunta laatii valtuustokaudelle luodun arviointisuunnitelman mukaisesti vuosittaisen työohjelman. Työohjelma sisältää tilivuotta koskevat arviointikohteet.

Tarkastuslautakunta arvioi toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumista osana arviointikertomusta ja ottaa huomioon myös hyvinvointikertomuksessa määriteltyjen tavoitteiden toteutumista.

Vuoden 2027 aikana tarkastuslautakunta käsittelee mm. vuoden 2026 tilinpäätökseen liittyviä kokonaisuuksia työohjelmansa mukaisesti. Vuoden 2026 lautakunnan arvioinnissa kiinnitetään huomiota hyvinvointikertomuksen suunnitelmanosan tavoitteiden toteutumisen arviointiin.

Tarkastustoimen alle kuuluu myös sisäinen valvonta ja riskienhallinta. Sisäistä valvontaa tapahtuu päivittäisten työtehtävien lisäksi pistokokein vuoden aikana joitakin toimintoja

HENKILÖSTÖ

Varsinaista henkilöstöä ei Askolan kunnassa ole suoraan tarkastustoimen työtehtävissä. Talouspäällikön palkasta osa jyvitetään tälle kustannuspaikalla.

TOIMINNALLISET TAVOITTEET

Tavoite	Toimenpide	Tavoitetaso ja onnistumisen mittari	Vastuuhlö
Elinvoima			
Yritysmyönteisyys	Arvioidaan yritysvaikutusten huomioimista päätöksenteossa ja elinkeinopalveluiden toimivuutta.	Arviointi toteutettu ja havainnot raportoitu valtuustolle, kyllä/ei	tarkastuslautakunta
Kestävä talous	Arvioidaan talouden tasapainottamistoimenpiteiden vaikuttavuutta ja talousarvion toteutumista	Arviointikertomuksessa annettu arvio talouden tasapainon kehityksestä, kyllä/ei	
Osallistava ja avoin toimintatapa	Arvioidaan kuntalaisten osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien toteutumista	Arviointi tehty, kyllä/ei	
Osallistava ja avoin toimintatapa	Arvioidaan hyvinvointikertomuksen suunnitelmanosan tavoitteiden toteutumista.	Arviointi tehty, kyllä/ei	
Hyvinvointi			
Ajanmukainen palveluverkko	Arvioidaan palveluverkon vastaavuutta asukkaiden tarpeisiin ja strategisiin tavoitteisiin	Arviointi toteutettu valitusta palvelu-kokonaisuudesta, kyllä/ei	tarkastuslautakunta
Asukkaiden ja henkilöstön hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen	Arviointi valtuustokausittain kunnan hyvinvointi- ja terveystavoitteiden toteutumista arviointikertomuksessa	Arviointi tehty, kyllä/ei	
Asukkaiden ja henkilöstön hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen	Arvioidaan hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tavoitteiden toteutumista sekä henkilöstön hyvinvointia kuvaavia tunnuslukuja	Arvioidaan hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tavoitteiden toteutumista sekä henkilöstön hyvinvointia kuvaavia tunnuslukuja	
Turvallinen ja viihtyisä elinympäristö	Arvioidaan turvallisuuteen, varautumiseen ja ympäristön viihtyisyyteen liittyvien tavoitteiden toteutumista	Arviointi sisältyy vuosittaiseen arviointikertomukseen, kyllä/ei	

4. KOHDERAHOITTEISEN TEHTÄVÄN KÄYTTÖTALOUS

4.1. Vesi- ja viemärilaitos -taseyksikkö

Kuntaliiton julkaiseman talousarviosuosituksen mukaan kohderahoitteisten tehtäväalueiden käyttötalous tulee erottaa budjettirahoitteisista tehtävistä. Kohderahoitteisella tehtävällä tarkoitetaan palvelun tuottajia, jotka rahoittavat toimintansa kokonaan tai osittain korvauksista palvelun tilaajilta myynneistä ulkopuolisille tai kunnan omille yksiköille. Organisointimuotona voi olla nettoyksikkö, muu taseyksikkö tai liikelaitos.

Vesi- ja viemärilaitos -taseyksikkö on kohderahoitteinen tehtävä Askolan kunnassa. Taseyksikön tiedot sisältyvät teknisen lautakunnan talousarvioesitykseen. Taseyksikkö on laskennallinen, tällöin taseyksiköllä ei ole omia rahatilejä.

Vesi- ja viemärilaitoksen asiakasmaksujen korotus tulee voimaan 1.4.2027 lautakunnan päätöksen mukaisesti (22.9.2026 § 98).

VESI- JA VIEMÄRILAITOKSEN TULOSLASKELMA, ULKOISET JA SISÄISET ERÄT

	TP 2025	TA 2026	TA 2027	TS 2028	TS 2029
Liikevaihto	**758 405**	**823 720**	**754 520**	**789 000**	**804 000**
Materiaalit ja palvelut					
Aineet, tarvikkeet ja tavarat					
Ostot tilikauden aikana	-173 921	-180 980	-192 780	-201 000	-201 000
Varastojen lisäys (+) tai vähennys (-)	945	0	0	0	0
Aineet, tarvikkeet ja tavarat yht.	-172 976	-185 032	-192 780	-201 000	-201 000
Palvelujen ostot	-335 529	-372 300	-367 520	-370 000	-370 000
Materiaalit ja palvelut yht.	**-508 505**	**-571 912**	**-560 300**	**-571 000**	**-571 000**
Henkilöstökulut					
Palkat ja palkkiot	-95 839	-129 000	-99 200	-100 000	-105 000
Henkilösivukulut					
Eläkekulut	-18 687	-25 980	-19 520	-21 368	-18 866
Muut henkilösivukulut	-3 127	-5 700	-3 700	-3 500	-3 500
Henkilöstökulut yht.	**-117 653**	**-160 680**	**-122 420**	**-124 868**	**-127 366**
Poistot ja arvonalentumiset	-199 671	-187 060	-223 870	-190 000	-190 000
Liiketoiminnan muut kulut	-28 920	-10 880	-10 880	-4 300	-4 300
Liikeyli-/alijäämä	**-96 345**	**-88 180**	**-162 950**	**-133 000**	**-120 000**
Tilikauden yli-/alijäämä	**-96 345**	**-88 180**	**-162 950**	**-133 000**	**-120 000**

4.1.1. Rahoituslaskelma

VESI- JA VIEMÄRILAITOKSEN RAHOITUSLASKELMA, ULKOISET JA SISÄISET ERÄT

	TP 2025	TA 2026	TA 2027	TS 2028	TS 2029
Toiminnan rahavirta					
Liikeyli-/alijäämä	-96 345	-88 180	-162 950	-133 000	-120 000
Poistot ja arvonalentumiset	199 671	187 060	223 870	190 000	190 000
Toiminnan rahavirta yhteensä	**103 326**	**98 880**	**60 920**	**57 000**	**57 000**
Investointien rahavirta					
Investointimenot	-205 883	-230 000	-150 000	-420 000	-700 000
Investointien rahavirta yhteensä	**-205 883**	**-230 000**	**-150 000**	**-420 000**	**-700 000**
Toiminnan ja investointien rahavirta yht.	**-102 557**	**131 120**	**-89 080**	**-363 000**	**-630 000**
Rahoituksen rahavirta					
Muut maksuvalmiuden muutokset					
Vaihto-omaisuuden muutos	-945				
Saamisten muutos kunnalta	-93 620	154 420			
Korottomien velkojen muutos kunnalta	197 121				
Muut maksuvalmiuden muutokset yht.	102 557	-385 540	89 080	363 000	630 000
Rahoituksen rahavirta yhteensä	**102 557**	**-131 120**	**89 080**	**363 000**	**630 000**
Vaikutus maksuvalmiuteen	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

4.2. Käyttötalous palvelualueittain, yhteenveto

DEMOKRATIA JA TOIMIVUUS, ULKOISET ERÄT

	TP 2025	TA 2026	M 2026	TA+M 2026	01–08 2026	TA 2027 Kh-ehdotus	TS 2028	TS 2029
Toimintatuotot	**225 304**	**258 800**	**0**	**258 800**	**33 443**	**245 800**	**248 800**	**248 800**
Toimintakulut	**-2 467 380**	**-2 848 800**	**0**	**-2 848 800**	**-1 636 487**	**-2 543 940**	**-2 928 963**	**-2 947 008**
Toimintakate	**-2 242 077**	**-2 590 000**	**0**	**-2 590 000**	**-1 603 044**	**-2 294 180**	**-2 680 163**	**-2 698 208**
Poistot, arv.alent.	-72 275	-61 600	0	-61 600	-49 467	-54 390		
Yhteensä	**-2 314 351**	**-2 651 600**	**0**	**-2 651 600**	**-1 652 511**	**-2 352 530**		

VAALIT, ULKOISET ERÄT

	TP 2025	TA 2026	M 2026	TA+M 2026	01–08 2026	TA 2027 Kh-ehdotus	TS 2028	TS 2029
Toimintatuotot	**5 195**	**0**	**0**	**0**	**0**	**4 000**	**4 000**	**4 000**
Toimintakulut	**-15 175**	**0**	**0**	**0**	**0**	**-14 000**	**-14 650**	**-14 650**
Toimintakate	**-9 977**	**0**	**0**	**0**	**0**	**-10 000**	**-10 650**	**-10 650**
Yhteensä	**-9 977**	**0**	**0**	**0**	**0**	**-10 000**	**-10 650**	**-10 650**

TARKASTUSTOIMI, ULKOISET ERÄT

	TP 2025	TA 2026	M 2026	TA+M 2026	01–08 2026	TA 2027 Kh-ehdotus	TS 2028	TS 2029
Toimintakulut	**-46 595**	**-60 000**	**0**	**-60 000**	**-24 804**	**-60 610**	**-60 700**	**-60 700**
Toimintakate	**-46 595**	**-60 000**	**0**	**-60 000**	**-24 804**	**-60 610**	**-60 700**	**-60 700**
Yhteensä	**-46 595**	**-60 000**	**0**	**-60 000**	**-24 804**	**-60 610**	**-60 700**	**-60 700**

OSAAMINEN JA ELÄMÄNLAATU, ULKOISET ERÄT

	TP 2025	TA 2026	M 2026	TA+M 2026	01–08 2026	TA 2027 Kh-ehdotus	TS 2028	TS 2029
Toimintatuotot	**1 709 094**	**1 485 230**	**75 000**	**1 560 230**	**981 395**	**1 677 420**	**1 516 513**	**1 516 513**
Toimintakulut	**-10 931 107**	**-11 034 600**	**15 000**	**-11 019 600**	**-7 304 552**	**-11 516 920**	**-11 477 322**	**-11 515 219**
Toimintakate	**-9 222 013**	**-9 549 370**	**90 000**	**-9 459 370**	**-6 323 157**	**-9 839 500**	**-9 960 809**	**-9 998 706**
Poistot, arv.alent.	-256 434	-173 540	0	-173 540	-126 368	-127 965		
Yhteensä	**-9 478 447**	**-9 722 910**	**90 000**	**-9 632 910**	**-6 449 525**	**-9 967 465**		

ELINYMPÄRISTÖ, ULKOISET ERÄT

	TP 2025	TA 2026	M 2026	TA+M 2026	01–08 2026	TA 2027 Kh-ehdotus	TS 2028	TS 2029
Toimintatuotot	**2 339 059**	**1 876 893**	**542 275**	**2 419 168**	**1 468 650**	**2 051 030**	**1 900 698**	**1 875 486**
Toimintakulut	**-4 674 194**	**-4 576 915**	**-337 410**	**-4 914 325**	**-3 024 242**	**-5 027 170**	**-4 444 065**	**-4 389 447**
Toimintakate	**-2 335 135**	**-2 700 022**	**204 865**	**-2 495 157**	**-1 555 592**	**-2 976 140**	**-2 543 367**	**-2 513 961**
Poistot, arv.alent.	-2 073 047	-1 358 530	-94 000	-1 452 530	-953 876	-1 525 520		
Yhteensä	**-4 408 182**	**-4 058 552**	**110 865**	**-3 947 687**	**-2 509 468**	**-4 501 660**		

5. TALOUSARVION MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIOIDEN YHTEENVETO

YHTEENVETO VALTUUSTON HYVÄKSYMIEN MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIOIDEN TOTEUTUMISESTA, ULKOISET ERÄT

(1 000 euroa)		Määrärahat	Tuloarviot
Käyttötalousosa			
Demokratia ja toimivuus			
-Demokratia ja ratkaisukeskus	N	-148	
-Toimivuus	N	-2 150	
Osaaminen ja elämänlaatu			
-Osaaminen	N	-8 960	
-Elämänlaatu	N	-880	
Elinympäristö			
-Kiinteistöjen ja alueiden palvelut	N	-2 714	
-Ympäristöterveydenhuolto	N	-106	
-Vesi- ja viemärilaitos	N		43
-Rakennus- ja ympäristöjaosto	N	-126	
-Hallinto	N	-73	
Vaalit	N	-10	
Tarkastustoimi	N	-61	
Tuloslaskelmaosa			
Verotulot	B		13 200
Valtionosuudet	B		3 100
Rahoituserät	N		150
-Korkotuotot			0
-Muut rahoitustuotot			753
-Korkomenot		-585	
-Muut rahoitusmenot		-18	
Investointiosa			
Rakennukset	N	-655	
-josta Askolan koulukeskus B-osan peruskorjaus	N	-635	
Kiinteät rakenteet ja laitteet			
-Elinympäristö	N	-280	
Aineeton omaisuus			
-Demokratia ja toimivuus	N	-20	
Irtaimisto			
-Osaaminen ja elämänlaatu	N	-20	
-Elinympäristö	N	-20	
Sijoitukset	B	-15	
Maanhankinta ja -luovutus	B		10
Rahoitusosa			
Lainakannan muutokset			
Pitkäaikaisten lisäykset	B		3 450
Pitkäaikaisten vähennykset	B	-3 950	
Lyhytaikaisten muutokset	N		500
Oman pääoman muutokset	N		
Vaikutus maksuvalmiuteen		-387	
Yhteensä		**-20 453**	**20 453**

N = sitovuus nettomääräraha/-tuloarvio, B = bruttomäärä/-tuloarvio

6. TULOSLASKELMAOSA

TULOSLASKELMA, ULKOINEN

Tuloslaskelma on koko kunnan kokonaistaloudellinen laskelma, joka osoittaa tulorahoituksen riittävyyden palvelujen järjestämistä aiheutuvien kustannusten kattamiseksi. Kunnan tuloslaskelma sisältää budjetti- ja kohderahoitteisten tehtävien erät (vesi- ja viemärilaitos -taseyksikkö).

Tuloslaskelman välituloksina esitetään toimintakate, vuosikate, tilikauden tulos ja tilikauden yli-/alijäämä.

Tuloslaskelman toimintakate kertoo paljonko toimintamenoista jää katettavaksi verotuloilla ja valtionosuuksilla. Lisäksi verorahoituksella katetaan myös rahoitusmenoja.

Vuosikatteesta käy ilmi paljonko tulorahoituksesta jää investointien, lainanlyhennysten ja muiden pitkävaikutteisten menojen kattamiseen.

Tilikauden tulos saadaan vähentämällä vuosikatteesta poistot. Tämän jälkeen esitetään varausten muutos.

Tuloslaskelma päättyy tilikauden yli-/alijäämään, joka lisää tai vähentää kunnan omaa pääomaa taseella.

TALOUSARVIOVUOSI 2027.

Talousarviossa 2027 toimintatuottojen kertymäksi on arvioitu 4,0 miljoonaa euroa, joka 6,1 prosenttia vähemmän kuin vuoden 2026 muutetussa talousarviossa. Toimintatuottojen kertymäarvioon vaikuttaa:

- alentavasti
  - Hyvinvointialueen vuokrasopimuksen päättyminen palvelukeskus Mäntyrinne –kiinteistöllä 31.1.2027.
- korottavasti:
  - vesi- ja viemärilaskutuksessa asiakasmaksujen korotukset 1.4.2027 alkaen
  - kunnan omistamien ja vuokrauskäytössä olevien kiinteistöjen vuokrantarkistukset vuoden 2027 alusta lukien

Toimintakulujen kertymäarvio on 19,2 miljoonaa euroa. Kertymäarvio kasvaa 2,0 prosenttia kuluvan vuoden muutettuun talousarvioon verrattuna. Tilinpäätökseen 2025 verrattuna kulut kasvavat 5,9 prosenttia. Toimintakuluissa suurimpana eränä on henkilöstökulut (60 % toimintakuluista), johon vaikuttaa työehtosopimusten mukaiset korotukset. Talousarviossa on henkilöstökuluihin kohdistettu 300 000 euron säästötavoite koskien koko kuntaa ja edellyttää yhteistoimintaneuvotteluiden pitämistä ja päätöstä, jonka jälkeen säästötavoite kohdistetaan eri palvelu- ja tehtäväalueille.

Sitova toimintakate vuoden 2027 talousarviossa on 15,2 miljoonaa euroa. Sitova toimintakate heikkenee 4,3 prosenttia kuluvan vuoden muutettuun talousarvioon verrattuna.

Tuloslaskelman rahoitusosa koostuu verotuloista, valtionosuuksista sekä rahoituseristä. Verotulojen kasvuksi ennustetaan 2,7 prosenttia vuodelle 2027, kertymäarvio on 13,2 miljoonaa euroa. Valtionosuudet alenevat 1,7 prosenttia, arvioidaan 3,1 miljoonaa euroa.

Rahoituserien yhteismääräksi muodostuu 0,1 miljoonaa euroa, joka koostuu lainojen korkokuluista sekä sijoitustoiminnan myyntivoitto- ja osinkokertymäarvioista. Osakkeiden myyntivoittotavoite on 0,3 M euroa.

Poistojen arvio on 1,7 miljoonaa euroa. Poistojen kasvu kuluvan vuoden talousarvioon verrattuna on 1,2 prosenttia. Poistojen määrään vaikuttaa suoritetut investoinnit ja niiden valmistuminen. Valmistumisen jälkeen investointi aktivoidaan käyttöomaisuuskirjanpidossa ja aktivoinnin jälkeen muodostuu kuukausittain investoinnista poistomäärä poistosuunnitelmassa määriteltyjen poistoaikojen mukaan.

Talousarvion 2027 tulokseksi muodostuu tilikauden alijäämäksi 442 265 euroa.

TULEVAISUUSOHJELMA TALOUDEN TASAPAINOTTAMISEKSI VUOSILLE 2025-2030

Askolan kunnan talousnäkymä talousarvion 2025 valmistelun yhteydessä osoitti, että tulevaisuusnäkymässä vuosille 2026-2028 talous ei olisi tasapainossa. Talousarviotavoitteena vuodelle 2025 oli tulevaisuusohjelman laatiminen talouden tasapainottamiseksi ja säästötavoite 2,5 miljoonaa euroa vuosille 2025-2030.

Kunnanhallitus käynnisti ohjausryhmän vetämään ”Tulevaisuusohjelma talouden tasapainottamiseksi vuosille 2025-2030” (TuTaTa-ohjelma) työskentelyä toukokuussa 2025. Ohjausryhmä sai työnsä päätökseen elokuussa 2025. Kunnanvaltuusto hyväksyi ohjelman 1.9.2025 kokouksessaan.

Vuonna 2026 käynnistettiin uusi ohjausryhmän toiminta. Kunnanvaltuusto tarkasteli ”Tulevaisuusohjelma talouden tasapainottamiseksi vuosille 2025-2030” toteutumista ja teki päätöksen 13.4.2026 liittyen palveluverkkoselvityksen säästövaikutuksien siirtoa tuleville vuosille, mutta samaan aikaan piti säästötavoitteen 2,5 miljoonaa ennallaan. Ohjausryhmä on kokoontunut kuusi kertaa. Ohjausryhmä teki esityksen kunnanhallituksen kokoukseen 12.8.2026. Kunnanhallitus teki seuraavan päätöksen:

- Tavoitteena on saavuttaa taloudellisesti kestävä taso, jossa kunnan lainakanta vähenee hallitusti vuoteen 2030 mennessä.
- Kunnanhallitus toteaa että valtuuston 13.4.2026 päätöksen mukaisen 250 000 euron palveluverkkoselvitykseen liittyvän säästövaikutuksen poistuminen vuoden 2027 talousarviosta on ollut haastavaa. Säästöjä pyritään saamaan muilla kartoitetuilla toimenpiteillä.
- Kunnanhallitus toteaa että kunnanvaltuuston 1.9.2025 hyväksymän tulevaisuusohjelman toimeenpano edellyttää koko kunnan organisaatiorakenteen, palveluverkkoselvityksen, tehtäväkokonaisuuksien ja johtamisjärjestelmän tarkastelua vuoden 2030 loppuun mennessä.
- Myytävien kiinteistöjen myyntitoimia kiirehditään. Mikäli Mäntyrinteen kiinteistölle ei löydy uskottavaa kehityssuunnitelmaa vuoden 2027 puoliväliin mennessä, tulee kiinteistön ylläpidosta luopua. Kiinteistön ylläpidon kulut poistetaan talousarviosta 2027 syksystä alkaen.
- Vesi- ja viemärilaitoksen maksujen indeksikorotusvaikutus vuodelle 2027 ja toimintakatteen parantaminen viimeistään vuodelle 2028, arvio 11 500 tulolisäys
- Kunnan metsäalueiden raivaamisesta sekä puunmyynnistä kertyvät tulot 2027, arvio 50 000 euroa
- Kahden pääurheilukentän toimintojen ja ylläpidon tarkastelu (ml luistelukentät)
- Kunnanhallitus edellyttää että palveluverkkoselvityksien yhteydessä tehdään ennakkovaikutusten arviointi. (Kh 27.8.2025 § 186)

Palvelualueet ovat arvioineet päätöksien vaikutusta toimintaan ja sitä kautta taloudellisia vaikutuksia. Arviointi toimenpiteistä vuoden 2027 talousarviossa ja vertailu vuoden 2025 alkuperäiseen talousarvioon.

TuTaTa-ohjelmassa vertailuvuotena on koko seurannan ajan alkuperäinen talousarvio 2025.

Osaaminen ja elämänlaatu

- kotikuntakorvaustulojen määrä talousarviossa valtion ilmoittaman arviotiedon perusteella, lisäys 350 000 euroa verrattuna vuoden 2025 alkuperäiseen talousarvioon
- sopimushallinta ja koulukuljetukset on arvioitu 15 000 euroa isommaksi vertailuvuoteen verrattuna
- varhaiskasvatuksessa talousarviossa on kuntalisien määrärahaa vähennetty 50 000 euroa verrattuna vuoden 2025 talousarvioon, kuntalisien määräytymisperusteisiin ei otettu kantaa talousarviovalmistelun yhteydessä

Elinympäristö

- metsänmyyntitulojen kertymäksi on arvioitu 20 000 euroa enemmän kuin vuoden 2025 talousarviossa
- myytävänä olevien kiinteistöjen myyntivoitoksi on kirjattu 100 340 euroa
- lämmitysjärjestelmän muutoksista johtuva lämmityskulujen vähentyminen on arvioitu noin 50 000 euroa, joka on samalla tasolla kuin kuluvan vuoden talousarviossa
- ex-Careeria tilojen (nyk. Rata Academy) vuokrien poistuminen, vaikutus 155 000 euroa
- SoTePa-kiinteistöjen vuokratulojen vähennys 471 185 euroa ja toimintakulujen lisäys 89 460 euroa sisältäen myytävien kiinteistöjen alaskirjausarvioita verrattuna vuoden 2025 talousarvioon
- asiakasmaksujen tarkastelu vesi- ja viemärilaitoksen osalta kasvattaa tuloja arviolta 113 900 euroa

Demokratia ja toimivuus

- elinvoima- ja viestintätehtävien uudelleen järjestelyt on huomioitu talousarviossa, arvio kulujen vähentyminen 25 000 euroa
- valtuuston ja lautakuntien toimintaan liittyvien toimenpiteiden vaikutus noin -2 000 euroa

Koko kunta

- palveluverkkoselvitykset ja organisaatio-rakenteen tarkastelu on vuoden 2027 suoritettavia tehtäväkokonaisuuksia ja pääpaino talousvaikutuksissa on vuodesta 2028 eteenpäin, vaikutus toimintakatteeseen vähennyksenä 125 000 euroa

Tulososa

- tulososan vaikutus yhteensä on 190 000 euroa ja koostuu seuraavista eristä:
  - verotulokertymän kasvuksi on arvioitu 830 000 euroa, arvio perustuu osittain Kuntaliiton verokehikkoennusteeseen syyskuulta 2026 sekä kunnan omaan arvioon
  - valtionosuuksien arvio on -180 000 euroa vähemmän kuin vuonna 2026, arvio perustuu Kuntaliiton valtionosuusarvioon syyskuulta 2026
  - rahoituserän vähennys talousarviovuonna 2027 verrattuna vuoteen 2025 on yhteensä 685 000 euroa

YHTEENVETO TUTATA-OHJELMAN ONNISTUMISESTA TALOUSARVIO 2027 VALMISTELUN YHTEYDESSÄ.

TuTaTa-ohjelman toteuttaminen ei ole edistynyt ohjelmassa suunnitellulla tavalla vuosina 2025-2026. Samoin näköpiirissä on myös vuonna 2027. Etenemiseen on vaikuttanut mm. kunnanvaltuuston keväällä 2026 vaikuttanut päätös. Tilinpäätös 2025 toteutui ennakoitua paremmin. Tilinpäätösennuste on vuodelle 2026 on ylijäämäinen, arvio noin 0,1-0,2 miljoonaa euroa. Rakenteellisia muutoksia ei ole tehty. Palveluverkkoselvityksiä viranhaltijatyönä valmistellaan ja tulevat keväällä 2027 päätöksentekoelimien käsittelyyn.

6.1. Tuloslaskelma

KUNNAN TULOSLASKELMA (ULKOISET ERÄT)

	TP 2025	TA 2026	TA 2027 Kh-ehtdo-tud	TS 2028	TS 2029
Toimintatuotot					
Myyntituotot	2 236 355	2 324 070	2 372 770		
Maksutuotot	459 269	363 800	404 500		
Tuet ja avustukset	495 491	451 750	540 650		
Muut toimintatuotot	1 087 536	481 303	660 330		
Toimintatuotot yht.	**4 278 651**	**3 620 923**	**3 978 250**	**3 700 000**	**3 700 000**
Toimintakulut					
Henkilöstökulut	-11 276 443	-11 441 230	-11 537 990		
Palvelujen ostot	-4 300 935	-4 473 475	-4 740 255		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 590 234	-1 621 440	-1 697 190		
Avustukset	-611 280	-749 940	-753 940		
Muut toimintakulut	-355 556	-234 230	-433 265		
Toimintakulut yht.	**-18 134 448**	**-18 520 315**	**-19 162 640**	**-19 250 000**	**-19 300 000**
Toimintakate	**-13 855 797**	**-14 899 392**	**-15 184 390**	**-15 550 000**	**-15 600 000**
Verotulot	12 284 854	12 850 000	13 200 000	13 600 000	13 750 000
Valtionosuudet	3 302 198	3 350 000	3 100 000	2 880 000	2 680 000
Rahoitustuotot ja -kulut					
Korkotuotot	22 552	0	0		
Muut rahoitustuotot	1 403 090	905 000	752 500		
Korkokulut	-583 150	-565 000	-585 000		
Muut rahoituskulut	-16 698	-15 000	-17 500		
Rahoitustuotot ja -kulut yht.	825 793	325 000	100 000	100 000	100 000
Vuosikate	**2 557 049**	**1 625 608**	**1 265 610**	**930 000**	**780 000**
Poistot ja arvonalentumiset	-2 401 756	-1 593 670	-1 707 875	-1 670 000	-1 670 000
Tilikauden tulos	**155 293**	**31 938**	**-442 265**	**-740 000**	**-790 000**
Tilikauden yli-/alijäämä	**155 293**	**31 938**	**-442 265**	**-640 000**	**-740 000**

KUNNAN TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT (ULKOISET ERÄT)

	TP 2025	TA 2026	TA 2027 Kh-ehdotus	TS 2028	TS 2029
Toimintatuotot/toimintakulut	23,6 %	19,6 %	20,8 %	19,2 %	19,2 %
Vuosikate/poistot	106,5 %	102,0 %	74,1 %	61,7 %	55,7 %
Vuosikate, euroa/asukas	546	346	272	222	200
Asukasluku	4 686	4 700	4 650	4 650	4 650

6.2. Verotulot

VEROTULOJEN ERITTELY

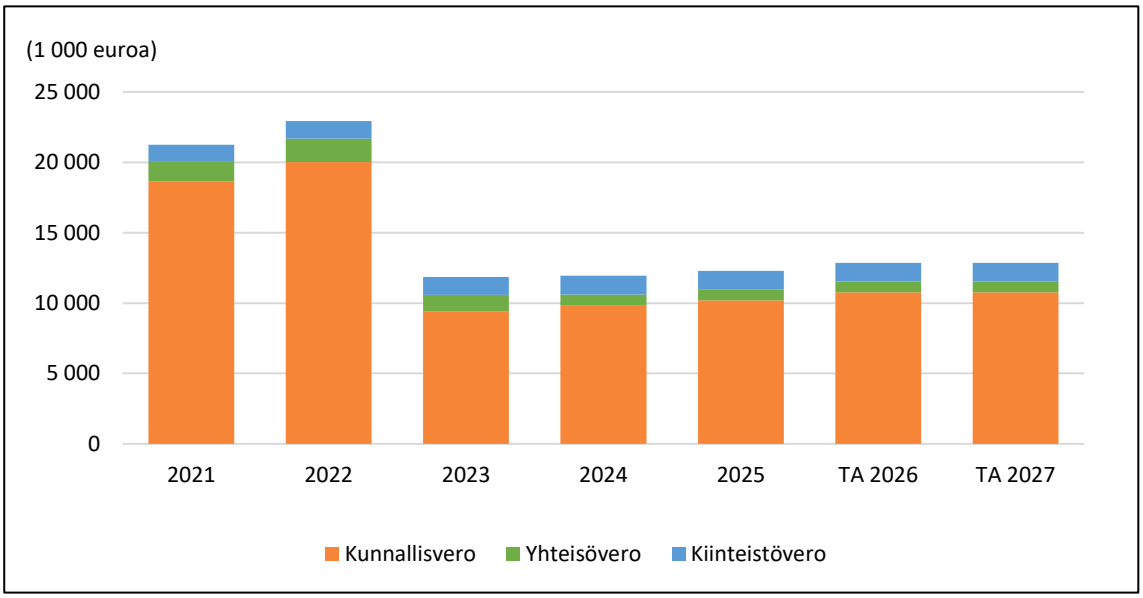
	TP 2025	TA 2026	TA 2027 Kh-ehdotus	TS 2028	TS 2029
Kunnallisvero	10 203 756	10 770 000	10 840 000		
Osuus yhteisöverosta	742 467	760 000	1 050 000		
Kiinteistövero	1 338 631	1 320 000	1 310 000		
Verotulot yhteensä	**12 284 854**	**12 850 000**	**13 200 000**	**13 370 000**	**13 600 000**

VEROTULOJEN BUDJETOINNISTA YLEISESTI

Kuntalain 111 §:n mukaan valtuusto päättää talousarvion hyväksymisen yhteydessä kunnan tuloveroprosentista, kiinteistöveroprosenteista sekä muiden verojen perusteista. Veroprosentit tulee ilmoittaa Verohallinnolle marraskuun 17. päivään mennessä seuraavaa verovuotta varten.

Tuloslaskelmaosan verotulossa on budjetoituna kunnan tulovero, osuus yhteisöveron tuotosta ja kiinteistövero. Talousarviossa verotulot budjetoidaan Verohallinnon tilitysten suoritusajankohdan mukaisesti. Talousarviovuoteen kohdistuvia tilityksiä ovat ennakonpidätysten ja ennakonkannon tilitykset kuukausittain, verotusmenettelylain mukaisten verojen tilitykset tilikautta edeltäviltä verovuosilta sekä oikaisutilitykset.

VEROTULOJEN KEHITYS

Vuonna 2023 verotulojen kertymät alenivat, koska osa tulovero- ja yhteisöverotuloista ohjattiin hyvinvointialueille sosiaali- ja terveyspalvelu-uudistuksen seurauksena.

Tuloveroprosentti

Jokainen kunta itse päättää tuloveroprosentin, jonka mukaan veronalaisista ansiotuloista maksetaan kunnalle vero. Tuloverolaki säätelee tulojen veronalaisuuden sekä tuloista ja verosta tehtävät vähennykset.

Vuonna 2026 Askolan kunnan tuloveroprosentti oli 9,2. Vuodelle 2027 ei talousarvioesitys sisällä korotusesitystä tuloveroprosenttiin.

Tuloveroprosentti ilmoitetaan kymmenyksen tarkkuudella Verohallinnolle. Yhden kokonaisen veroprosenttiyksikön vaikutusarvio Askolan kunnassa on noin 120 000 euroa.

Yhteisövero

Yhteisöveron määrään vaikuttaa yritysten tuloksen tekokyky, jonka perusteella tulovero lasketaan. Yhteisövero kertyy osakeyhtiöiden ja muiden yhteisöjen maksamasta tuloverosta, jonka suuruus on 18 % yhteisön verotettavasta tulosta vuonna 2027. Aikaisempina vuosina veroprosentti on ollut 20. Lisäksi tuloveroa maksavan yrityksen toimipaikkajako eri kuntien välillä vaikuttaa jako-osuuden määrittelyyn. Valtio määrittelee jako-osuuden, jonka perusteella määräytyy kunnan osuus. Jako-osuutta ja sen perusteita valtio tarkastaa vähintäänkin vuosittain. Jako-osuus on aina kahden viimeksi valmistuneen verovuoden keskiarvo.

Kiinteistövero

Kiinteistövero on kiinteistöveroprosentin mukainen osuus kiinteistön arvosta. Kiinteistöverolain 111 §:n mukaan kunnanvaltuusto määrää kiinteistövero-prosenttien suuruudet vuosittain etukäteen samalla, kun se vahvistaa seuraavaan kalenterivuoden tuloveroprosentin. Kiinteistöverolaissa määrätään eri kiinteistölajeittain vaihteluvälit kiinteistöverolle.

Kiinteistöverouudistus koko maan tasolla ei ole edennyt.

KIINTEISTÖVEROPROSENTTIEN ERITTELY

	TP 2025	TA 2026	TA 2027	TS 2028	TS 2029
Rakennusten yleinen kiinteistöveroprosentti	1,10 %	1,10 %	1,10 %	1,10 %	1,10 %
Maapohjan yleinen kiinteistöveroprosentti	1,30 %	1,30 %	1,30 %	1,30 %	1,30 %
Vakituisten asuinrakennusten veroprosentti	0,70 %	0,70 %	0,70 %	0,70 %	0,70 %
Muiden rakennusten veroprosentti	1,50 %	1,50 %	1,50 %	1,50 %	1,50 %
Rakentamattoman rakennuspaikan veroprosentti	5,00 %	5,00 %	5,00 %	5,00 %	5,00 %
Voimalaitosten veroprosentti	3,10 %	3,10 %	3,10 %	3,10 %	3,10 %

VEROTULOARVIO 2027

Tuloveroa arvioidaan kertyvän 10,84 miljoonaa euroa, joka on 5,3 % enemmän kuin vuoden 2025 tilinpäätöksessä ja 0,6 % enemmän kuin kuluvan vuoden talousarviossa. Vuonna 2025 tuloveroprosentti oli 9,2 prosenttia. Tuloveroprosenttiin ei esitetä muutosta.

Yhteisöverokertymän arvio on 1,1 miljoonaa euroa vuodelle 2026, jossa on kasvua 38,2 % kuluvan vuoden talousarvioon verrattuna.

Kiinteistöveroa arvioidaan kertyvän 1,3 miljoonaa euroa. Kiinteistöverotuotto on samalla tasolla vuosiin 2024-2026 verrattuna.

Koko kunnan verotuloarvio 2027 on 7,4 prosentin verran suurempi kuin vuoden 2025 tilinpäätöksessä toteutunut kertymä. Kuluvan vuoden verotuloarvioon kasvua vuodelle 2027 on 2,7 prosenttia. Vuodelle 2027 ei esitetä tuloveroprosentin eikä kiinteistöveroprosenttien muutoksia.

Verotulokertymä muodostaa isoimman osan kunnan tulorahoituksesta. Verokertymään vaikuttavat monet eri tekijät. Tuloverokertymässä tärkeinä osina ovat ansiotulojen kehitys, kunnan asukasmäärä ja ikärakenne. Yhteisöverokertymään vaikuttaa pääasiassa koko maassa yritysten vuosittaiset tulokset sekä yrityksen toimipaikka- ja työntekijäsijoittuminen. Kiinteistöverokertymään vaikuttaa mm. kunnan alueella oleva rakennuskanta ja tätä kautta kiinteistöjen verotusarvot.

Jonkin verolajin kertymäperusteissa tapahtuu muutoksia, kuten esimerkiksi asukasluvun pienentyminen, vaikuttaa se oleellisesti kertymämäärää ja tätä kautta asettaa haasteita käyttötalouspuolen tulo- ja menotarkastelulle, jotta talous pysyisi tasapainossa.

6.3. Valtionosuudet

VALTIONOSUUKSIEN ERITTELY

	TP 2025	TA 2026	TA 2027 Kh-ehdotus	TS 2028	TS 2029
Peruspalvelujen valtionosuus	1 910 917	1 950 000	1 700 000		
Verotuloihin perustuva vos-tasaus	1 034 307	1 050 000	1 000 000		
Opetus- ja kulttuuriminister. vos	-82 790	-50 000	-100 000		
Verotulomenetysten korvaus	439 764	400 000	500 000		
Valtionosuudet yhteensä	**3 302 198**	**3 350 000**	**3 100 000**	**2 900 000**	**2 700 000**

VALTIONOSUUKSIEN BUDJETOINNISTA YLEISESTI

Talousarviossa rahoitusosassa on valtionosuudet, jotka muodostuvat kahdesta osasta:

- kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta (1704/2009)
- opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain mukaisesta valtionosuusrahoituksesta.

Peruspalvelujen valtionosuutta hallinnoi valtiovarainministeriö ja kulttuuritoimen opetus- ja kulttuuriministeriö.

Opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuus sisältää kuntien omarahoitusosuustarkastelun liittyen toisen asteen koulutuksen laajennukseen.

Lopullinen yleiskatteinen valtionosuus kunnittain hyväksytään vuosittain joulukuussa, jolloin jokainen kunta saa tiedon seuraavana vuonna maksettavan valtionosuuden määrästä.

Kotikuntakorvausten tulot ja menot valtio vahvistaa myös kuluvan vuoden joulukuussa seuraavalle kalenterivuodelle. Nämä eivät ole yleiskatteellista valtionosuutta, vaan ne kirjataan kunnan kirjanpidossa osaaminen ja elämänlaatu -palvelualueelle.

VALTIONOSUUDET 2027

Joulukuussa 2026 valtio vahvistaa vuosittain kunnille valtionosuuksien määrät, jotka tulevat maksuun talousarviovuoden aikana tasaosuuksina kuukausittain. Talousarvion laadintahetkellä on käytössä erilaisia alustavia arvioita valtionosuuksien määristä päätettävälle talousarviovuodelle peruspalvelujen osalta.

Talousarviossa 2027 on arvioitu valtionosuuksia kertyvän 3,1 miljoonaa euroa. Valtionosuuksien määriin vaikuttaa lapsi-ikäluokkien vähentyminen, verotulojen kasvu, sote-uudistuksen tasaukset, indeksitarkastukset sekä valtion hallinnon erilaiset säästötoimet. Huomioitavaa on että valtionosuuksien laskelmat perustuvat aina kahden vuoden takaiseen tilanteeseen. Talousarviovuoden 2027 valtionosuuden laskennan lähtötiedot ovat vuoden 2025 tietoja.

7. INVESTOINTIOSA

7.1. Investointiosan 2027 perustelut

Tulevaisuusohjelma talouden tasapainottamiseksi vuosille 2025-2030 sisältää investointikattomääritelmän. Tämä on yksi ohjelmassa määritellyissä keinoissa miten talouden tasapainoon voidaan vaikuttaa.

7.2.Sitovat investoinnit vuodelle 2027

Kunnanvaltuusto päättää **investointimäärärahat talousarviovuodelle sitovana ja taloussuunnitelma vuosille ennakkoarviointina**, joiden kustannusarviot ja toteutustarve tarkentuvat aina seuraavalle talousarviokierrokselle. Lautakunta listaa tarvekartoituksen näkökulmasta suunnitelmavuosien investoinnit ja tämä listaus toimii pitkän tähtäimen suunnittelun ja investointien priorisointien pohjana aina joka vuosi talousprosessissa.

Talousarviokirjan investointiosassa on esitetty sitovat investoinnit investointityypeittäin talousarviovuodelle. Sitovaksi muodostuva investointikohde nostetaan erikseen valtuuston seurattavaksi ja raportoitavaksi kohteeksi. Valtuusto ei päätä yksittäisistä investointikohteista eikä sido määrärahoja yksittäisiin investointikohteisiin, ellei joku erikseen sitovaksi investointikohteeksi määritellä. Yksittäisten investointikohteiden toteuttamisesta päättää elinympäristö-lautakunta sitovien investointityyppien sisällä.

SITOVIEN INVESTOINTIEN ESITTÄMINEN

Talousarviovuodelle sitovat investoinnit päätetään investointityypeittäin. Kunnanvaltuusto ei päätä kaikkia investointeja investointikohteittain.

Elinympäristö-lautakunta käsittelee ja päättää investointien toteutuksia investointikohteittain määrärahan puitteissa talousarviovuoden aikana. Lautakunta pystyy näin reagoimaan vuoden aikana tuleviin investointikohdemuutoksiin joustavasti. Lautakunnan päätöksiä johtaa investointityypeittäin valtuuston päättämät sitovat määrärahat.

MAANHANKINTA VUONNA 2027

Kaavoitettavien alueiden ja tonttitarjonnan varmistamiseksi investointiohjelmaan yleensä esitetään määräraha talousarviovuodelle. Talousarvio 2027 ei sisällä maahankintaan varattua määrärahaa.

Maanluovutuksista kertyväksi myyntituotoksi on arvioitu 10 000 euroa investointiosassa. Investointiosaan kirjataan luovutetun maan tasearvon vähennys. Maanluovutuksista syntyvä myyntivoitto tai -tappio kirjataan myyntihetken mukaan suoraan käyttötalousosaan demokratia ja toimivuus -palvelualueelle.

TALONRAKENNUS VUONNA 2027

Talonrakennus vuodelle 2027 on yhteensä 0,72 miljoonaa euroa. Esitys koostuu eri investointikohteista. Pääpaino rakennuksiin kohdistuvissa investoinneissa vuonna 2027 on Askolan koulukeskuksen B-osan peruskorjauksessa.

KIINTEÄT RAKENTEET JA LAITTEET VUONNA 2027

Tämän investointityypin 0,28 miljoonan euron sitova määräraha jakaantuu seuraaviin investointeihin:

- yleiset alueet (liikennealueet, torit, puistot, liikuntapaikat) 0,13 milj. euroa
- vesi- ja viemärilaitokset 0,15 milj. euroa.

KONEET JA KALUSTO VUONNA 2027

Tämä investointityyppi määrärahavaraus on 40 000 euroa. Suunnitelmat muodostuvat osaaminen ja elämänlaatu -palvelualueen perusopetuksen ICT-laitteiden hankinnoista 20 000 euroa, elinympäristö-palvelualueen ruoka- ja siisteyspalveluiden hankinnoista 20 000 euroa.

AINEETTOMAT HYÖDYKKEET VUONNA 2027

Aineettomat hyödykkeet -investointityypin talousarvioon on varattu demokratia ja toimivuus -palvelualueen koko kunnan yhteisistä ICT-ohjelmistohankinnoista 20 000 euroa.

SIJOITUKSET VUONNA 2027

Sijoitukset-investointityyppi sisältää 15 000 euron varauksen Itärata Oy:n sijoitusosuuden vuodelle 2027.

INVESTOINNIT SUUNNITELMAVUOSILLA 2028-2030

Lautakunta on hyväksynyt kokouksessaan 20.10.2026 talousarviossa suunnitelmavuosille alustavasti pitkän tähtäimen suunnitelman mukaisesti erilaisia investointikohteita. Nämä suunnitelmat tarkentuvat seuraavan talousarvioprosessin yhteydessä, kun valmisteellaan vuoden 2028 talousarviota. Lautakunnan esitys on suuntaa antava ja samalla esitys erilaisista tarpeista investointipuolella tulevina vuosina.

YHTEENVETO INVESTOINNEISTA

Investointi (1 000 €)	Talousarvio 2027 Kh-ehdotus	Talousarvio 2028	Talousarvio 2029	Talousarvio 2030
Rakennukset				
Peruskorjaushankkeet	-655	-230	-390	-750
Uudiskohteet	0	0	0	0
Rakennukset yhteensä	**-655**	**-230**	**-390**	**-750**
josta sitova peruskorjaushanke				
009228 Askolan koulukeskus B-osa	*-635*	*0*	*0*	*0*
Kiinteät rakenteet ja laitteet	**-280**	**-1 110**	**-2 100**	**-2 670**
Aineeton omaisuus	**-20**	**-20**	**-20**	**-20**
Irtaimisto	**-40**	**-60**	**-50**	**-50**
Maa- ja vesialueet	**10**	**10**	**10**	**10**
Sijoitukset	**-15**	**-15**	**-15**	**-15**
Investoinnit yhteensä				
Investointitulot yhteensä	10	10	10	10
Investointimenot yhteensä	-1 010	-1 435	-2 575	-3 505
Nettoinvestoinnit	**-1 000**	**-1 425**	**-2 565**	**-3 495**

8. RAHOITUSOSA

RAHOITUSLASKELMA

Rahoituslaskelmalla osoitetaan, miten kunnan rahoitustarve katetaan.

Rahoitusosassa esitetään toiminnan, investointien ja rahoituksen rahavirrat vähennyslaskukaavan muodossa.

Toiminnan ja investointien rahavirta esitetään välisummana. Ylijäämäinen välisumma osoittaa investointien rahoituksen toteutuvan kokonaan tulorahoituksella, investointien rahoitusosuuksilla ja omaisuuden myynnillä. Negatiivinen välisumma kertoo määrän, joka on rahoitettava pääomarahoituksella eli rahoitusvaje katetaan lainan otolla.

Toiminnan ja investointien sekä rahoituksen rahavirran yhteenlaskettu määrä osoittaa budjetoitujen rahavirtojen kokonaisvaikutuksen kunnan maksuvalmiuteen.

Rahoituslaskelmassa esitetään myös lainakannan muutokset eli minkä verran pitkäaikaista lainaa on suunniteltu lyhennettävän ja/tai nostettavan talousarviovuonna.

Rahoituslaskelmassa esitettävät rahavarat sisältävät pankkisaamiset sekä kaikki sijoitukset.

TALOUSARVIOVUOSI 2027

Rahoituslaskelmassa toiminnan ja investointien rahavirta muodostuu tuloslaskelman vuosikatteesta ja investointien hankintamenosta ja rahoitusosuuksista.

Vuodelle 2027 tuloslaskelmassa vuosikate on 1,1 miljoonaa euroa. Investointien hankintamenoksi on arvioitu muodostuvan 1,0 miljoonaa euroa. Yhteenlaskettuna toiminnan ja investointien rahavirraksi muodostuu ylijäämänä noin 0,06 miljoonaa euroa. Toiminnan ja investointien rahavirta -tunnusluku kuvaa sitä, miten paljon jää varoja kattamaan vieraan pääoman lyhennyksiä. Vuoden 2027 ylijäämä tässä tunnusluvussa osoittaa, että pystytään kattamaan pieni osuus lainanlyhennyksistä. Loppuosa pitää kattaa uudella vieraalla pääomalla, joko pitkäaikaisella tai lyhytaikaisella.

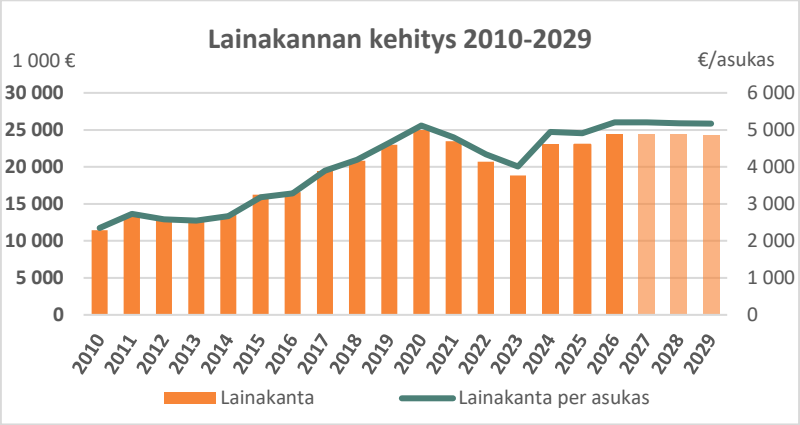
Rahoituksen rahavirta laskelmassa arvioidaan pitkäaikaisen lainan lisäystarve sekä lainojen lyhennykset sekä lyhytaikaisen lainan määrä.

Kunnan lainakannaksi talousarviovuonna 2027 on arvioitu muodostuvan noin 24,4 miljoonaa euroa, joka on noin 5 241 euroa asukasta kohti laskettuna. Lainakannan laskenta perustuu kuluvan vuoden lainakannan muutossuunnitelmiin.

Taloussuunnitelmakauden lopussa vuonna 2029 lainakannan arvellaan olevan noin 24,4 miljoonaa euroa, joka olisi 0,2 miljoonaa euroa vähemmän kuin tilinpäätösennuste 2026 osoittaa.

Lainakannan alentuminen on erittäin hidasta tällä talousarvio- ja taloussuunnitelmakaudella.

LAINAKANNAN KEHITYS

Toimintakulujen kasvu ja toimintatuottojen kertymän alentuminen heijastuvat myös lainakantaan. TuTaTa-ohjelman mukaan investointikatto on vuosittain miljoona euroa. Talousarviossa 2027 investoinnit on määritelty tämän mukaan. Käyttötalouden puolelta tuleva vuosikate kattaa investoinnit, mutta lainakannan lyhennyksiin jää pieni murto-osa.

Lainakanta tilinpäätöksessä 2025 oli 24,8 miljoonaa euroa. Kuluvalle vuodelle 2026 on nostettu talousarviolainaa suunnitelman mukaan 3,8, miljoonaa euroa ja suunnitelman mukaan hoidettu lainanlyhennykset. Kuluvan vuoden lainakantaennuste on 24,5 miljoonaa euroa.

Talousarviovuoden 2027 lainakannan muutosvähennys on arvioitu olevan vain 0,1 miljoonaa euroa. Talousarviovuodelle 2027 on arvioitu nostettavan pitkäaikaisena lainana yhteensä 3,5 miljoonaa euroa. Vuonna 2027 erääntyy 2,0 miljoonan euron bullet-laina. Lainan poismaksu edellyttää uuden lainan ottamista. Lisäksi tarvitaan lainan lyhennyksiin lainaa.

KUNNAN RAHOITUSLASKELMA

	TP 2025	TA 2026	TA 2027 Kh-ehdotus	TS 2028	TS 2029
Toiminnan rahavirta					
Vuosikate	2 557 049	1 625 608	1 265 610	1 030 000	930 000
Tulorahoituksen korjauserät	-81 000	-50 000	-10 000	-10 000	-10 000
Toiminnan rahavirta yhteensä	**2 476 049**	**1 575 608**	**1 255 610**	**1 020 000**	**920 000**
Investointien rahavirta					
Investointimenot	-4 892 779	-1 000 000	-1 010 000	-1 010 000	-1 010 000
Pysyvien vast. hyöd. luovutustulot	83 329	50 000	10 000	10 000	10 000
Investointien rahavirta yhteensä	**-4 809 450**	**-950 000**	**-1 000 000**	**-1 000 000**	**-1 000 000**
Toiminnan ja invest. yht.	**-2 333 402**	**625 608**	**255 610**	**30 000**	**-70 000**
Rahoituksen rahavirta					
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	5 600 000	0	3 450 000	1 750 000	1 750 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-2 239 583	0	-3 950 000	-1 850 000	-1 800 000
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-1 500 000	-400 000	500 000	0	0
Lainakannan muutokset yhteensä	1 860 417	-400 000	-100 000	-100 000	-50 000
Muut maksuvalmiuden muutokset					
Muut maksuvalmiuden muut. yht.	-310 089	0	0	0	0
Rahoituksen rahavirta yhteensä	**1 550 328**	**-400 000**	**-100 000**	**-100 000**	**-50 000**
Rahavarojen muutos	**-783 074**	**225 608**	**155 610**	**-70 000**	**-120 000**
Rahavarat jakson alussa	8 331 271	8 046 780	7 519 670	7 575 280	7 405 000
Rahavarat jakson lopussa	7 548 197	8 272 388	7 575 280	7 505 000	7 385 000

KUNNAN RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

	TP 2025	TA 2026	TA 2027 Kh-ehdotus	TS 2028	TS 2029
Toim. ja inv. rahavirr. kertymä 5 v.	9 559	12 968	13 285	13 228	8 379
Investointien tulorahoitus, %	54,3	162,6	125,3	103,0	93,0
Lainakanta, 1 000 euroa	24,9	24,5	24,4	24,4	24,3
Laskennallinen lainanhoitokate	1,64	1,01	0,39	0,66	0,64
Asukasluku	4 686	4 700	4 650	4 650	4 650

9. ASKOLAN KUNTAKONSERNI

KUNTAKONSERNIN RAKENNE

Askolan kuntakonserni muodostuu:

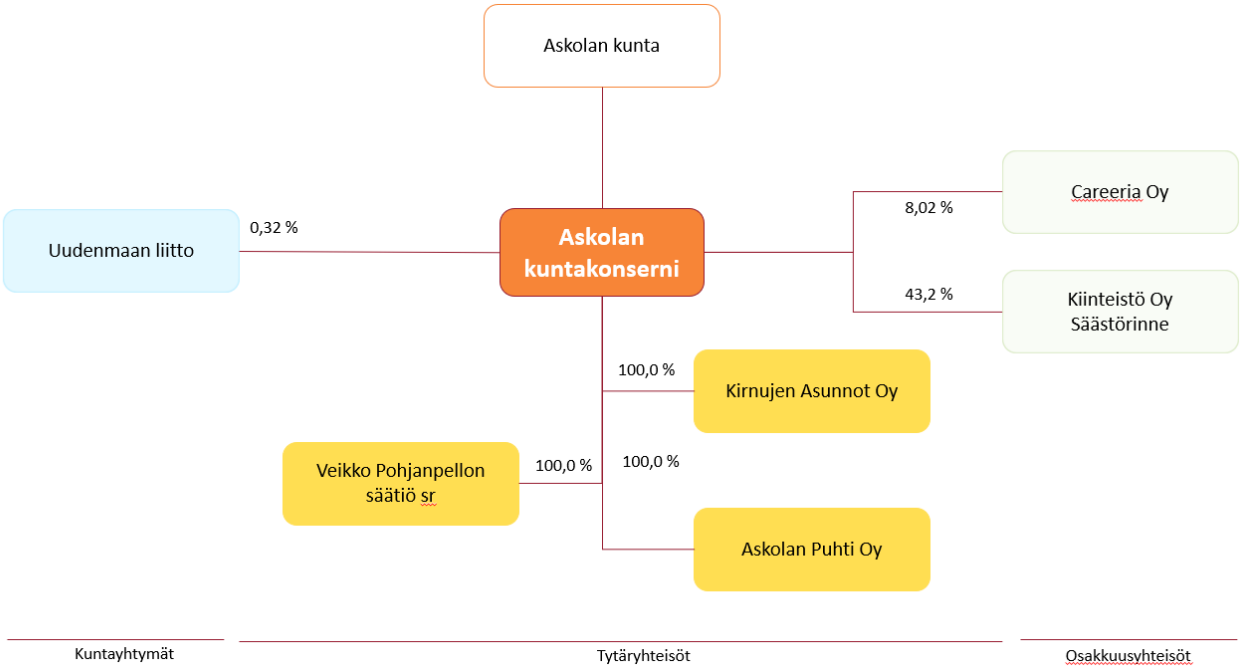
- 2 tytärosakeyhtiöstä (> 50 % omistus)
- 1 tytärsäätiöstä
- 2 osakkuusyhteisöstä (20-50 % omistus)

Kuntalain 14 §:n mukaan valtuusto päättää kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden keskeisistä tavoitteista ja omistajaohjauksen periaatteista ja konserniohjeesta.

Askolan kunnan konserniohje tukee kuntakonsernin omistajapoliittista ohjausta, kuntastrategian toteutumista, toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden saavuttamista ja tytäryhteisöjen toimintaa.

Kunnanvaltuusto asettaa tytäryhteisöille keskeiset toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet. Nämä tytäryhteisöt raportoivat niiden toteutumista kolme kertaa vuodessa: I ja II osavuosikatsauksen sekä tilinpäätöksen yhteydessä.

ASKOLAN KUNTAKONSERNI VUONNA 2027

KUNTAKONSERNIN TALOUS

Kuntakonsernin taloutta seurataan ja raportoidaan aina kunnan tilinpäätöksen yhteydessä vuosittain. Kunnan ja valtion tulee yhdessä selvittää kunnan mahdollisuudet turvata asukkailleen lainsäädännön edellyttämät palvelut sekä ryhtyä toimenpiteisiin palvelujen edellytysten turvaamiseksi.

Kuntakonsernissa voidaan käynnistää erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevan kunnan arviointimenettely (Kuntalaki 118 §). Tätä myös kutsutaan ns. kriisikuntamenettelyksi. Menettely käynnistyy, jos kuntakonsernin rahoitus ei riitä tai vakavaraisuutta kuvaavat talouden tunnusluvut konsernin tasolla ovat olennaisesti ja toistuvasti koko maan vastaavia tunnuslukuja heikommat ja ne ovat kahtena vuonna peräkkäin alittaneet säädetyt raja-arvot.

Kriisikuntamittareiden tunnuslukujen tulkinta ja raja-arvot:

1. Konsernin taseen kertynyt alijäämä säilyy ennallaan asukasta kohti (raja-arvo 1. vuonna 1 000 euroa, 2. vuonna 500)

tai 4 tunnuslukua yhdessä seuraavista täyttyy:

1. Konsernituloslaskelman vuosikatteen ja poistojen suhde on alle 80 %
2. Kunnan veroprosentti on vähintään 2.0 %-yksikköä korkeampi kuntien keskimääräistä prosentti
3. Konsernin lainojen ja vuokravastuiden määrä ylittää kuntien keskimääräisen määrän 50 %:lla
4. Konsernin laskennallinen lainanhoitokate on alle 0,8

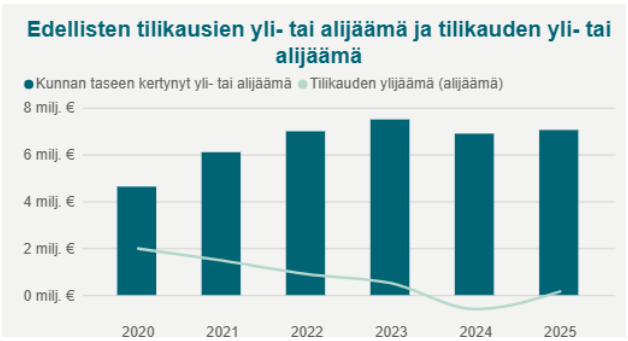
Valtionvarainministeriön julkaisema konsernikriteerien täyttyminen vuoden 2025 perusteella oleva taulukko osoittaa että Askolan kunnan kohdalla yksikään konsernikriteeri ei ole täyttynyt vuonna 2025.

Alla olevat taulukot löytyvät Valtiovarainministeriön nettisivuilta. Samalla sivustolla pystyy myös vertailemaan eri kuntia keskenään vuosien 2024 ja 2025 osalta.

Kriteerien täyttyminen			Kartta
Kunta luokitellaan kriisikunnaksi, mikäli näistä kriteereistä toinen täyttyy		tai	seuraavista kaikki neljä kriteeriä täyttyy kahtena vuotena peräkkäin
Kunnan taseessa kattamatonta alijäämää	Ei		Lainanhoitokate alle 0,8 — Ei
Konserni alijäämäinen	Ei		Lainojen määrä yli 50% keskiarvosta — Ei
			Veroprosentti yli 2% keskiarvon — Ei
			Vuosikate alle 80 % poistoista — Ei

Kunnan tiedot

Raportointikausi	Kunnan taseen kertynyt yli- tai alijäämä
2020	4 631 000 €
2021	6 101 431 €
2022	6 992 928 €
2023	7 498 354 €
2024	6 893 983 €
2025	7 049 276 €

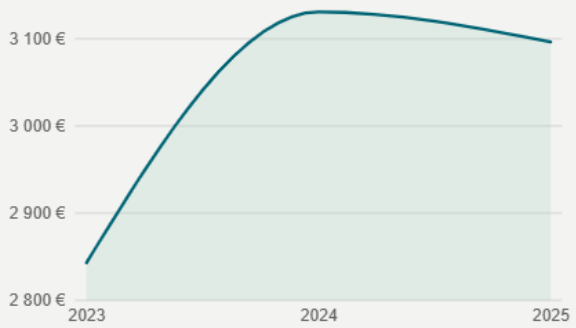

Kuntakonsernin tiedot

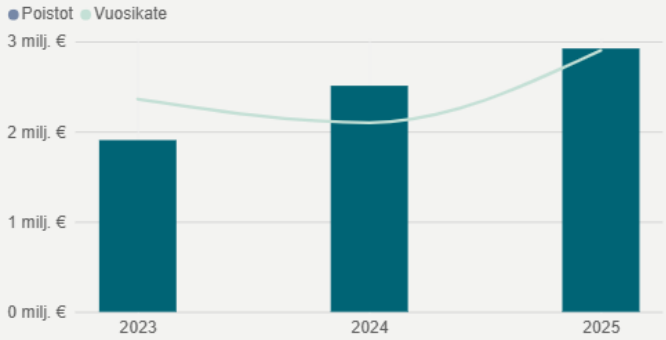
Raportointikausi	Konsernin kertynyt yli- tai alijäämä / asukas
2023	2 843 €
2024	3 130 €
2025	3 096 €

Raportointikausi	Lainanhoitokate	Lainojen ero keskiarvoon	Veroprosentti-vertailu	Vuosikate /poistot
2023	0,9	-37,2 %	1,53	123,9 %
2024	0,7	-29,8 %	1,43	83,7 %
2025	0,8	-30,0 %	1,66	99,3 %

Konsernin kertynyt yli- tai alijäämä / asukas

Poistot ja vuosikate

9.1. Askolan Puhti Oy

	TP 2025	TA 2026	01–08 2026	TA 2027	TS 2028	TS 2029
Liikevaihto	**254 531**	**225 225**	**147 840**	**220 000**		
Muut tuotot	10 238	**5 500**	**8 750**	5 000		
Materiaalit ja palvelut	-35 128	-10 000	-20 201	-5 000		
Henkilöstökulut	-185 729	-165 000	-122 815	-153 000		
Muut kulut	-67 238	-54 240	-44 235	-40 000		
Poistot ja arvonalennukset	**-728**	**-850**	**0**	**0**		
Liike yli-/alijäämä	**-24 054**	**635**	**-30 660**	**27 000**		
Rahoitustuotot yhteensä	2	0	277	0		
Korkotuotot	27	0	277			
Korkokulut	-25	0	0			
Yhteensä	**-24 052**	**635**	**-30 383**	**27 000**		

TOIMINNAN KUVAUS

Askolan Puhti Oy on Askolan kunnan (100 %) omistama osakeyhtiö. Yhtiö on kuntakonsernin tytäryhteisö.

Yrityksen liiketoiminta koostuu lähinnä pesula- ja siivouspalveluiden myymisestä omistajille, yrityksille ja kuluttajille.

TOIMINNAN PAINOPISTEET JA KESKEISET MUUTOSTEKIJÄT

Yrityksen tavoitteena on tuottaa pääasiassa puhtauspalveluja pesula- ja siivousalalla.

Työllisyyden ja elinvoiman palvelut siirtyivät kuntien toiminnoiksi vuoden 2025 alusta. Yrityksen tavoitteena on edelleen osallistua työllisyyden hoitoon niin, että yhdessä kunnan työllisyydenhoidon kanssa pyrimme edesauttamaan työllistymistä puhtausalalle.

HENKILÖSTÖ

Henkilöstön kokonaistarve vuonna 2026 on 5-6 työntekijää.

TULEVAISUUSNÄKYMÄT

Toiminnan kehittäminen kannattavaksi on yksi isoimmista haasteista. Henkilöstökulut ovat yrityksen suurin menoerä. Toimitusjohtajan eläköityminen tuo haasteen yrityksen johtamiselle. Yrityksen tulevaisuus on hyvin epävarmalla pohjalla talousarvion laadintahetkellä.

TOIMINNALLISET TAVOITTEET

Tavoite	Toimenpide	Tavoitetaso ja onnistumisen mittari	Vastuuhlö
Elinvoima			
Yritysmyönteisyys	Tuotetaan puhdistuspalveluja yrityksille	Yrityksen tulos vähintään nolla euroa. Yrityksen tulevaisuusnäkymä selkeytyy. Tuottoprosentti/kiinteistön neliö vs. muut kunnan palvelualueet	toimitusjohtaja, yrityksen hallitus
Kestävä talous	Työllistetään työttömiä henkilöitä	Kunnan työttömyysetuuksien rahoitusvastuun vähentäminen.	toimitusjohtaja, kunnan päätöksentekijät
Kestävä talous	Resurssi- ja materiaalitehokkuus	Henkilöstöresurssien löytäminen työttömien parista -> alhaisemmat työttömyysluvut. Materiaalien, kuten aineet/tarvikkeet, kilpailutus.	toimitusjohtaja
Osallistava ja avoin toimintatapa	Henkilökunnan mukaanotto yrityksen nykyisten toimintatapojen ja tulevaisuuden suunnitteluun vs. valmentajamallia apuna käyttäen.	Tehokkuus lisääntyy. Mitataan suhteessa liikevaihtoon ja henkilöstön määrään.	toimitusjohtaja
		Toimitusjohtajan työaikaa enemmän yrityksen kehittämiseen, asiakkaiden hankintaan sekä työllisyydenhoitoon.	toimitusjohtaja
		Ajankäytön kirjaaminen	toimitusjohtaja
Hyvinvointi			
Ajanmukainen palveluverkko	Tuottamalla enemmän kuljetuspalveluita yrityksille -> saavutettavuus kasvaa.	Yritysasiakkaisen määrän kasvu.	toimitusjohtaja
Asukkaiden ja henkilöstön hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen	Puhtauspalvelut löytyvät omasta kunnasta.	Yrityksen liiketulos positiivinen	toimitusjohtaja, kunnan päätöksentekijät
	Yritys työllisyydenhoidon osatekijä.	Työttömien henkilöiden määrän kasvun estäminen.	toimitusjohtaja, kunnan päätöksentekijät
Turvallinen ja viihtyisä elinympäristö	Puhtaus on turvallisuutta.	Epidemioiden ennaltaehkäisy.	toimitusjohtaja
	Työntekijöiden arvostus.	Oman työn suunnittelu, koulutus ja virkistys.	toimitusjohtaja

9.2. Kirnujen Asunnot Oy

	TP 2025	TA 2026	01–08 2026	TA 2027	TS 2028	TS 2029
Liikevaihto	**865 484**	**875 000**	**567 206**	**861 833**	**865 000**	**865 000**
Materiaalit ja palvelut	-561 842	-520 000	-310 623	-486 269	-490 000	-490 000
Henkilöstökulut	-56 821	-55 000	-56 671	-56 671	-57 000	-57 000
Poistot ja arvonalennukset	**-201 278**	**-180 000**	**-210 188**	**-210 188**	**-209 000**	**-209 000**
Liike yli-/alijäämä	**45 543**	**120 000**	**230 878**	**-108 705**	**-108 950**	**-108 950**
Rahoitustuotot yhteensä	-106 014	-119 500	-39 889	-108 500	-108 500	-108 500
Korkotuotot	303	500	50	500	50	50
Korkokulut	-106 317	-120 000	-39 939	-109 000	-109 000	-109 000
Tilinpäätössiirrot	43 834					
Yhteensä	**-16 632**	**500**	**190 989**	**205**	**50**	**50**

TOIMINNAN KUVAUS

Kirnujen Asunnot Oy kehittää ja ylläpitää vuokra-asuntoja Askolassa.

TOIMINNAN PAINOPISTEET JA KESKEISET MUUTOSTEKIJÄT

Talous edellisten vuosien tasossa. Korkotaso on nousussa. Lainojen korontarkistuksia tulossa.

HENKILÖSTÖ

Osa-aikainen toimitusjohtaja, hallitus ja omistaja tukee johtoa työssä, auttaa jaksamaan ja kehittämään toimintaa.

TULEVAISUUSNÄKYMÄT

Kirnujen Asunnot Oy kehittää ja ylläpitää vuokra-asuntoja Askolassa.

TOIMINNALLISET TAVOITTEET

Tavoite	Toimenpide	Tavoitetaso ja onnistumisen mittari	Vastuuhlö
Elinvoima			
Yritysmyönteisyys	Tilataan yrityksiltä palveluita	Kustannustehokkaat palvelut eivät ylitä talousarviota.	hallitus
Kestävä talous	Kustannukset katetaan tuloilla	Tilikauden tulos vähintään nolla euroa.	hallitus
Kestävä talous	Kustannukset katetaan tuloilla	Käyttöaste > 95 %	hallitus
Kestävä talous	Kustannukset katetaan tuloilla	Yhtiön toimintatuotot kattavat toiminta- ja rahoituskulut sekä vuosittaiset peruskorjaukset	hallitus
Osallistava ja avoin toiminta-tapa	Asukasedustajat hallituksessa	Kyllä/ei	hallitus
Osallistava ja avoin toiminta-tapa	Asukaskokous	Kokoukset vähintään joka toinen vuosi	hallitus
Hyvinvointi			
Ajanmukainen palveluverkko	Asuntoja pääkeskuksissa	Vuokra-asuntojen määrä	hallitus
Asukkaiden ja henkilöstön hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen	Terveelliset asunnot	Korjausrakentamisen määrä vuosittain	hallitus
Asukkaiden ja henkilöstön hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen	Realistiset odotukset henkilöstölle	Korjausrakentamisen määrä vuosittain	hallitus
Turvallinen ja viihtyisä elinympäristö	Terveelliset asunnot	Asuttavassa kunnossa olevat asunnot	hallitus

9.3. Veikko Pohjanpellon säätiö sr

	TP 2025	TA 2026	01–08 2026	TA 2027	TS 2028	TS 2029
Liikevaihto	**817**	**1 000**	**1 261**	**1 200**	**1 000**	**1 000**
Materiaalit ja palvelut	-303 083	-285 500	-190 58	-323 800	-321 800	-320 300
Henkilöstökulut	-3 025	-2 000	3	-2 700	-2 700	-2 700
Poistot ja arvonalennukset	**-11 707**	**-3 000**	**0**	**-1 500**	**-1 000**	**-1 000**
Liike yli-/alijäämä	**-316 997**	**-289 500**	**-189 318**	**-326 800**	**-324 500**	**-323 000**
Rahoitustuotot yhteensä	418 840	342 000	497 894	384 000	384 000	384 000
Korkotuotot	520 776	350 000	505 813	395 000	395 000	395 000
Korkokulut	-101 936	-8 000	-7 919	-11 000	-11 000	-11 000
Yhteensä	**101 842**	**52 500**	**308 576**	**57 200**	**59 500**	**61 000**

TOIMINNAN KUVAUS

Säätiön tarkoituksena on Askolan lukion, Askolan lukion opiskelijoiden ja Askolan lukiosta askolalaisina valmistuneiden yliopisto-, korkeakoulu- ja ammattikorkeakouluopiskelijoiden tukeminen.

Säätiö voi jakaa vuosittain Askolan lukion opettajakunnan tai rehtorin esityksestä apurahoja ja stipendejä sekä lukio-opiskelua tukevia avustuksia Askolan lukion opiskelijoille tai suoraan Askolan lukiolle opiskelua tukeviin hankintoihin, kuten asiantuntijaluennoitsijoiden hankkimiseen, erityispainotusten tai erityisten projektien toteuttamiseen. Säätiö ei osallistu valtionosuuksien kautta rahoitettaviin lukiokoulutuksen kustannuksiin.

Säätiö voi osallistua Askolan lukion toimintaan liittyviin rakennus- ja infrastruktuurihankkeisiin enintään 50 % osuudella hankkeen kokonaiskustannuksista. Vuosittainen osuus ei voi kuitenkaan ylittää sääntöjen 6 § ehtoja.

Säätiön tarkoituksena on myös jakaa vuosittain apurahoja Askolan lukiosta askolalaisina ylioppilaaksi valmistuneille, jotka harjoittavat jatko-opintoja jossakin yliopistossa, tiede- tai taidekorkeakoulussa tai ammattikorkeakoulussa.

TOIMINNAN PAINOPISTEET JA KESKEISET MUUTOSTEKIJÄT

Toiminnan painopiste on sääntöjen mukaisen toiminnan mahdollistaminen. Se tarkoittaa käytännössä vastuullista, pitkäjänteistä ja tuottavaa sijoitusvarallisuuden hoitamista.

Keskeisin muutostekijä on uusien sääntöjen mahdollistama osallistuminen Askolan lukiohankkeen rahoitukseen sekä apurahojen laajentaminen koskemaan ammattikorkeakouluopiskelijoita.

HENKILÖSTÖ

Säätiöllä ei ole omaa henkilöstöä.

TULEVAISUUSNÄKYMÄT

Lähivuodet ovat haastavia riittävän tulokertymän ylläpitämisessä ja harkitun sääntöjen mukaisen toiminnan yhteensovittamisessa huomioiden lukion rahoitusosuus

TOIMINNALLISET TAVOITTEET

Tavoite	Toimenpide	Tavoitetaso ja onnistumisen mittari	Vastuuhlö
Elinvoima			
Yritysmyönteisyys	Yrittäjyyskurssien järjestämisen tukeminen	Lisä-/erikoiskurssien toteutuminen	säätiön hallitus
Kestävä talous	Vastuullinen, tuottava ja pitkäjänteinen varallisuuden hoito	-tuotto-% >5 -talousarviossa pysyminen	säätiön hallitus
Osallistava ja avoin toimintatapa	-tiedotus -opiskelijakunnan- hallitus -Askolan vetovoima	Säätiön toiminnasta tiedottaminen ja eri avustusmuodoista	säätiön hallitus, lukio
Hyvinvointi			
Ajanmukainen palveluverkko	Osallistuminen uuden lukion rahoitukseen	Uuden lukiotoiminnan avustaminen, osallistuminen mm. lukiocoachin ja erityisopettajan palkkauksiin	säätiön hallitus
Ajanmukainen palveluverkko	Jatko-opiskelijoiden avustaminen	Avustusmäärärahat	säätiön hallitus
Asukkaiden ja henkilöstön hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen	Lukio omalla paikkakunnalla	Positiivinen imago ja säätiön toiminnasta tiedottaminen	säätiön hallitus
Asukkaiden ja henkilöstön hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen	Terveellinen ja toimiva työympäristö uusissa toimitiloissa	Tyytyväisyyskyselyt lukukausittain	opettajakunta
Turvallinen ja viihtyisä elinympäristö	Terveellinen ja toimiva työympäristö	Positiivinen imago ja säätiön toiminnasta tiedottaminen	säätiön hallitus

10. KUNTAKONSERNIN RISKIENHALLINNAN, SISÄISEN VALVONNAN JA KONSERNIVALVONNAN PERUSTEET

RISKIENHALLINTA OSANA JOHTAMISJÄRJESTELMÄÄ

Kuntakonsernin johtamisjärjestelmällä luodaan edellytykset toimivalle riskienhallinnalle, sisäiselle valvonnalle ja konsernivalvonnalle sekä niiden tuloksellisuudesta raportoinnille. Riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan menettelyt integroidaan osaksi johtamisen ja toiminnan prosesseja, rakennetaan sisälle organisaation toimintaprosesseihin. Näin merkittävimmät riskit tunnistetaan, niiden merkitys arvioidaan ja tarvittavat riskit hallitsevat ratkaisut tehdään päätöksenteon, prosessien hallinnan ja toiminnan organisoinnin yhteydessä.

Sisäisellä valvonnalla edistetään kuntakonsernin tehokasta johtamista, riskien hallintaa ja toiminnan tuloksellisuuden arviointia.

Valvontajärjestelmän avulla valvotaan, että lainsäädäntöä, määrittelyjä toimintaperiaatteita ja annettuja ohjeita noudatetaan. Sisäinen valvonta on osa kuntakonsernin johtamisjärjestelmää ja sisältää:

- kunnanvaltuuston, kunnanhallituksen ja kuntakonsernin johdon ja muiden osapuolten toimenpiteet, joilla parannetaan riskienhallintaa ja lisätään tavoitteiden ja päämäärien saavuttamisen todennäköisyyttä
- ne menettely- ja toimintatavat, joilla varmistetaan toiminnan laillisuus ja tuloksellisuus
- johdon ja hallinnon toimintatavat asetettujen tavoitteiden toteutumisen, toimintaprosessien ja riskien arviointiin

RISKIEN MÄÄRITTELY

Riski tarkoittaa epävarmuuden vaikutusta tavoitteiden saavuttamiseen. Vaikutus on poikkeama osoitetusta niin myönteisessä kuin kielteisessäkin mielessä. Riskiä kuvatessa viitataan mahdollisiin tapahtumiin, niiden seurauksiin tai niiden yhdistelmiin. Riski ilmaistaan tapahtuman seurausten ja riskin todennäköisyyden yhdistelmänä. Kuntakonsernin riskit luokitellaan strategisiin, operatiivisiin, taloudellisiin ja vahinkoriskeihin.

RISKIENHALLINTAAN LIITTYVÄT VASTUUT JA VELVOLLISUUDET

Sisäisellä valvonnalla edistetään kuntakonsernin tehokasta johtamista, riskien hallintaa ja toiminnan tuloksellisuuden arviointia.

Riskikartoituksella raportoidaan tiedostetut riskit. Kartoituksessa selvitetään ennalta, miten tunnistettuihin riskeihin voidaan parhaiten varautua ja pyritään myös minimoimaan riskit.

TALOUSARVIOVUOSI 2027

Konsernijohtoryhmä kokoontuu 2-3 kertaa vuodessa. Aiheina ovat mm. tilinpäätösnäkymät ja toteuma edellisenä vuonna, talousarvio seuraavalle vuodelle sekä riskienhallinta ja toiminnan näköpiirissä olevat haasteet ja muutokset sekä rahoitustuottojen ja -kulujen kertymät ja korkotasomuutoksien vaikutukset.

Riskienhallinnan näkökulmasta tarkastellaan havaittuja riskejä sekä muutoksia riskeissä osavuosikatsauksissa kaksi kertaa vuodessa sekä tilinpäätöshetkellä. Jokaiselle talousarviovuodelle valmistaudutaan riskien analyysilla ja päivittämällä riskilistat.